

BOSNA I HERCEGOVINA –БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА- BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE -ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ-
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

JAVNA USTANOVA CENTAR ZA EDUKACIJU SUDIJA I TUŽILACA
JAVNA USTANOVA CENTAR ZA EDUKACIJU SUDACA I TUŽITELJA
ЈАВНА УСТАНОВА ЦЕНТАР ЗА ЕДУКАЦИЈУ СУДИЈА И ТУЖИЛАЦА
PUBLIC INSTITUTION CENTRE FOR JUDICIAL AND PROSECUTORIAL TRAINING OF FBiH

PROGRAM POČETNE OBUKE I PROGRAM STRUČNOG USAVRŠAVANJA ZA 2022. GODINU

novembar 2021. godine

SADRŽAJ

Predgovor.....	5
Ukratko o Centru.....	7
Metodologija i realizacija stručnog usavršavanja	8
Načini realizacije	11
Početna obuka	13
Generacija 2022/2024-Prva godina	15
Generacija 2021/2023-Druga godina.....	17
Generacija 2020/2022-Treća godina	18
Obuka za pripravnike u pravosudnim institucijama	22
Kontinuirana obuka.....	25
Program novoimenovanih sudija prema Programu VSTV-a BiH.....	39
Komplementarna obuka za tužilačke i sudijske stručne saradnike/savjetnike koji su uspješno okončali modularni sistem početne obuke	51
Kontinuirana obuka sudija i tužilaca	54
Obuke sa OSCE misijom	57
Obuke sa Vijećem Evrope	66
Ustavno pravo	69
Krivično pravo	71
Obuke u saradnji sa OPDAT-om	73
Obuke sa USAID projektom.....	75
Obuke sa međunarodnom organizacijom za migracije-IOM	85
Obuke u saradnji sa Projektom jačanja tužilačkih kapaciteta u sistemu krivičnog pravosuđa VSTV-a Bosne i Hercegovine	87
Trogodišnji program i plan obuke-Forenzika u kriminalistici i krivičnom pravu.....	89
USAID-ov Projekat „Pravosuđe protiv korupcije u Bosni i Hercegovini“	92
Prijedlog obuka za sudija i tužioce u organizaciji USAID-ovog Projekta „Pravosuđe protiv korupcije“ za 2022.godinu	94
Program specijalističke obuke sudija i tužilaca prema Zakonu o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku.....	98
Koordinacioni sastanci tužilaca iz Federacije BiH koji rade na maloljetničkom referatu	104
Obuka sa OSCE misijom-Teška krivična djela.....	109
Međunarodno humanitarno pravo-Ratni zločini	110
Obuke sa „TRIAL INTERNATIONAL“.....	111
Projekta „Unapređenje rada na predmetima ratnih zločina u BiH“-IPA 2019	112
Prekršajno pravo	114
Građansko pravo.....	115
Radno pravo	124
Privredno pravo.....	125
Porodično pravo.....	128
Izvršno pravo.....	130
Međunarodno privatno pravo	131
Upravno pravo	132

Vanparnični postupak	133
Alternativno rješavanje sporova	135
Profesionalna etika	136
Obuke za sudski i tužilački menadžment	140
Radionice za sudije mentore	149
Posebne teme	151
Učenje na daljinu/E-učenje	157
Evropska mreža za edukaciju pravosuđa/European judicial training network (EJTN)	161
ON LINE obuka za novoimenovane tužioce	163
Edukacija edukatora.....	164
Studijske posjete i seminari koji se održavaju u inozemstvu	166
Savjetovanja	166
Zajedničke aktivnosti centara za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH i Republici Srpskoj i Pravosudne komisije DC Brčko u 2022.godini	167
Zajednička savjetovanja	167

PREGOVOR

Poštovane/i,

Imam posebnu čast i zadovoljstvo predstaviti Vam Program početne obuke i program stručnog usavršavanja za 2022. godinu (u nastavku: Program).

Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine svake godine, u okviru svoje zakonske djelatnosti, kreira i realizuje godišnji Program.

Centar je izvršio konsultacije sa svim domaćim i međunarodnim organizacijama koje učestvuju u organizaciji stručnog usavršavanja nosilaca pravosudnih funkcija u Bosni i Hercegovini. Svakako da dobar dio programa proizilazi iz projekata međunarodne zajednice, međunarodnih institucija i organizacija koji se odnose na podršku, saradnju i jačanje pravosudne zajednice u Bosni i Hercegovini, što ima odraza i na edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija.

Neizostavan korak u kreiranju Programa su izvještaji Evropske komisije o napretku Bosne i Hercegovine, preporuke Stalne komisije za edukaciju VSTV BiH i nastavak realizacije Peer Review preporuka ekspertske misije te brojni drugi strateški dokumenti – nacionalni i entitetski, koji za predmet imaju edukaciju pravosuđa. U tom smislu, svi ovi dokumenti su u izradi Programa razmatrani i uvažene preporuke. Podaci o preporukama i njihovim izvorima nalaze se u fus notama za određene edukativne aktivnosti.

Realizacija Programa prilagođena je u najvećoj mogućoj mjeri finansijskim i drugim mogućnostima Centra, kao i pravosudnih institucija. Program je kreiran kao i svi prethodni sa naglaskom na tradicionalni način realizacije uživo radionica, seminara, obuka i konferencija kao i online obuka.

Stanje uzrokovano pandemijom COVID-19 svakako je ostavilo traga u radu i implementaciji programskih i edukativnih aktivnosti tokom 2021. godine, što će se rezultirati na planove i realizaciju edukativnih aktivnosti za nosioce pravosudnih funkcija tokom 2022. godine. Naime, mnoge edukativne aktivnosti koje nisu mogle biti realizirane online poput obuke za stručne saradnike, su sada dio programa za predstojeću godinu.

Cijeneći otežanost realizacije obuka, smatramo da će se dobar dio obuke i realizacije programa stručnog usavršavanja sudija i tužilaca tokom 2022. godine sigurno odvijati online, ovisno o trajanju pandemije i mjera organizacije rada u svrhu zaštite života i zdravlja.

Nastojali smo pripremiti nove teme i nove metode, obogatiti sadržaje rada, zastupiti mnoge pravne oblasti, naglasiti i pospješiti teme iz oblasti evropskog prava, etike, ljudskih prava i privrednog prava, aktuelizirati teme i prakse iz građanskog i krivičnog prava, sa akcentom na borbu protiv korupcije, organiziranog kriminala i jačanje kapaciteta pravosudnih institucija; zaštite i postupanja sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku.

Uvažavajući sve naprijed navedeno, kao i obaveze prema strateškim dokumentima u Bosni i Hercegovini, kreirali smo Program početne obuke i program stručnog usavršavanja za 2022. godinu, koji obuhvata: početnu obuku stručnih saradnika i savjetnika uposlenih u institucijama pravosuđa, obuku za pripravnike u pravosudnim institucijama FBiH, program početne obuke novoimenovanih sudija i tužilaca u pravosudnim institucijama FBiH, program specijalističke obuke sudija i tužilaca prema Zakonu o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku, zaštite djeteta u digitalnom okruženju, specijalističke obuke iz oblasti forenzike, kao i niz specijalističkih obuka za sudije i tužioce u domenu korupcije i organiziranog kriminala, digitalne forenzike, finansijskih istraga kroz višegodišnje planove i programe cjeloživotnog učenja i kontinuiranu obuku sudija i tužilaca.

Programom početne obuke i programom stručnog usavršavanja za 2022. godinu planirano je održavanje 12 edukativnih aktivnosti iz Programa početne obuke, 3 edukativne aktivnosti u okviru obuke za pripravnike u pravosudnim institucijama, 3 obuke komplementarne obuke za stručne saradnike koji su završili obaveznu obuku, 2 dvodnevne edukativne aktivnosti u okviru programa specijalističke obuke sudija i tužilaca prema Zakonu o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku, tri specijalističke obuke na temu seksualnog iskorištavanja djece u digitalnom okruženju, specijalistička obuka za sudije koji rade na predmetima korupcije, individualna specijalizacija tužilaca u oblasti korupcije i organizovanog kriminala, obuke za rukovodni kadar, edukacije edukatora, obuka sudija mentora, nastavak obuke konsultativnih tužilaca mentora te više od 110 edukativnih aktivnosti iz programa kontinuirane obuke i 8 savjetovanja: XX savjetovanje iz krivične oblasti u Neumu, XVI savjetovanje iz građanske oblasti na Jahorini, Tradicionalno savjetovanje iz građanske oblasti u Neumu, Oktobarski pravnički dani u Banja Luci, XV savjetovanje tužilaca u Bosni i Hercegovini u Neumu, VI savjetovanje iz prekršajne oblasti i Savjetovanje iz porodičnog prava u Mostaru.

Nadamo se da ćete u ponuđenim edukativnim aktivnostima odabrati one koje će Vam pomoći da postizete još bolje rezultate u svom radu.

S poštovanjem,

DIREKTOR
dr. sc. Arben Murtezić

UKRATKO O CENTRU

Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine (u nastavku: Centar) osnovan je Zakonom o Centru za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", br. 24/02, 40/02, 59/02 i 21/03). Centar je, u skladu sa Zakonom, javna ustanova sa posebnim ciljem i ima svojstvo pravnog lica.

1. Pod nadzorom VSTV BiH, Centar organizira kontinuirano stručno usavršavanje sudija i tužilaca.
2. Prema uputama i pod nadzorom VSTV BiH, Centar organizira nastavu za početnu obuku osoba koje se namjeravaju baviti profesijom sudije ili tužioca.

Cilj Centra je da, pod nadzorom Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, osigura da se programi edukacije za sudije i tužioce utvrđuju i provode u smislu kriterija otvorenosti, stručnosti i nepristrasnosti, koji čine sastavni dio obavljanja sudske i tužilačke djelatnosti.

Upravni odbor Centra je organ upravljanja i sastoji se od devet članova, predstavnika sudskih i tužilačkih organa, profesionalnih udruženja i istaknutih pravnih stručnjaka. Članove Upravnog odbora proglašava Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH. Prvi sastav Upravnog odbora imenovan je u septembru 2002. godine.

Centrom rukovodi direktor Centra. Unutrašnju organizaciju Centra čine dva odsjeka: Odsjek za programske i edukativne poslove i Odsjek za finansijske, pravne i opće poslove.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine dužna je da osigura godišnji budžet za rad Centra.

Centar treba da osigura stručno usavršavanje u oblasti tumačenja i primjene materijalnih i procesnih zakona, etičkih standarda, najnovijih naučnih i stručnih dostignuća u oblasti prava, sudske i tužilačke prakse drugih zemalja, te u drugim oblastima koje odredi Upravni odbor Centra.

METODOLOGIJA I REALIZACIJA STRUČNOG USAVRŠAVANJA

Realizacija Programa je u uskoj vezi s potrebama pravosuđa. Različiti ciljevi obuke i programi obuke zahtijevaju i različite metode obuke.

Važno je napomenuti da stručno usavršavanje nije učenje iz početka, nego ono predstavlja nadgradnju znanja koja učesnici već imaju te da je uloga edukatora je da *olakša učenje*, odnosno da pospješi proces razumijevanja kod učesnika. Obuku svakako *ne* čini prenošenje cjelokupnog znanja u vremenu koje je na raspolaganju. Pored vještina u prenošenju znanja odraslima edukatori moraju imati temeljno znanje i razumijevanje predmeta o kojem se vodi obuka.

Cijeneći situaciju sa epidemijom Covid-19 realizacije obuka, postoji mogućnost da će se dobar dio obuke i realizacije programa stručnog usavršavanja sudija i tužilaca sigurno odvijati online. Centar uživa vrlo dobru saradnju sa Odjelom IKT Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH, koji je Centrima tokom 2021. godine stavio na raspolaganje komunikacijsku platformu cisco webex za sigurnu i nesmetanu realizaciju edukativnih aktivnosti i sastanaka sa pravosudnim institucijama i nosiocima pravosudnih funkcija.

Ova saradnja i podrška pri realizaciji online edukativnih aktivnosti se nastavlja i 2022. godine.

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je ramatrajući Programe početne obuke i programe stručnog usavršavanja Centara Odlukom o odobravanju programa početne obuke i stručnog usavršavanja za 2022. godinu broj: 07-13-3-2903-5/2021 od 16.12.2021. godine, uputilo nosioce pravosudnih funkcija na niz obaveznih obuka tokom 2022. godine i obavezalo sve nosioce pravosudnih funkcija na obavezno pohađanje Online modula o etici, integritetu i sprečavanju sukoba interesa.

Prema navedenoj odluci VSTV BIH

- a) Svi nosioci pravosudnih funkcija obavezuju se na pohađanje Online modula o etici, integritetu i sprečavanju sukoba interesa. Nakon završetka obuke i sticanja sertifikata o tome, obuka će se priznati kao jedan dan obavezne obuke;
- b) Svi rukovodioci pravosudnih institucija obavezuju se na pohađanje obuke na temu: Uloga predsjednika sudova i glavnih tužilaca u očuvanju integriteta pravosudnih institucija;
- c) Svi novi rukovodioci pravosudnih institucija obavezuju se i na pohađanje obuka na teme:
 1. Izgradnja liderskih i upravljačkih kapaciteta u pravosudnim institucijama
 2. Proaktivna uloga predsjednika sudova
 3. Elektronski alati za menadžere
 4. Savremeno komuniciranje s javnošću

- d) Svi novi predsjednici sudskih odjeljenja obavezuju se na pohađanje obuke na temu Proaktivna uloga šefova odjeljenja u rukovođenju odjeljenjem.**

Rukovodioci će navedene obuke pohađati po preuzimanju dužnosti i proporcionalno zastupljenosti obuka u programima.

Vijeće još jednom podcrtava važnost da se nosioci pravosudnih funkcija edukuju na teme koje su vezane za referat(e) na kojem rade. Izuzetak od ovog pravila su situacije kada rukovodilac pravosudne institucije planira rasporediti nosioca pravosudne funkcije na drugi referat u kom slučaju mu može odobriti pohađanje i drugih obuka vezanih za novi referat, te obuke iz oblasti rukovođenja i rukovodnih vještina na koja se mogu prijaviti i lica koja se namjeravaju kandidovati na rukovodne funkcije.

Prateći potrebe pravosuđa, kao i odgovore nosilaca pravosudnih funkcija na provedene ankete, te uzimajući u obzir da većina nosilaca pravosudnih funkcija visu upoznati sa etičkim principima, VSTV BIH u 2022. godini za sve uvodi obaveznost obuke na temu etike, integriteta i sprečavanja sukoba interesa, a dodatno i obaveznost obuke za predsjednike sudova i glavne tužioce na temu njihove uloge u očuvanju integriteta pravosudnih institucija. Pored toga, uvodi se i obavezno pohađanje pojedinih obuka za nove rukovodioce pravosudnih institucija, te nove predsjednike sudskih odjeljenja, kako bi u prvoj godini po preuzimanju dužnosti razvili vještine neophodne za funkcionalno rukovođenje sudovima i tužilaštvima.

Smatrajući nezaobilaznom ulogu rukovodilaca u obezbjeđenju da svi nosioci pravosudnih funkcija pohađaju adekvatne obuke, VSTV BIH u saradnji sa upravnim odborima entitetskih centara za edukaciju i Pravosudnom komisijom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine želi značajno povećati ne samo kvalitet edukaciju, nego i kvalitet pravosuđa u cjelini.

Uzimajući u obzir ljudske resurse Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, budžete pravosudnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, upute i Odluku o odobravanju programa početne obuke i stručnog usavršavanja Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH, postojeću edukatorsku zajednicu, vrijeme i novac potrebne za kvalitetno planiranje stručnog usavršavanja, trajanje pandemije i mjera organizacije rada u svrhu zaštite života i zdravlja u 2022. godini edukacija će biti organizirana u skladu sa sljedećim:

- a) edukacija će se organizirati u formi centralizirane i regionalne obuke;
- b) edukacija će se odvijati u salama i putem elektronskog učenja (e-učenje);
- c) dio obuke i realizacije programa stručnog usavršavanja sudija i tužilaca sigurno će se odvijati online putem cisco webex komunikacijske platforme, ovisno o trajanju epidemije i mjera organizacije rada u svrhu zaštite života i zdravlja;

- d) obavezna obuka će trajati 3 (tri) dana minimalno, a deset (10) maksimalno u skladu sa Odlukom o minimalnom obimu početne obuke i stručnog usavršavanja sudija i tužilaca u Bosni i Hercegovini broj: 07-13-3-2195-6/2018 od 24.10.2018. godine VSTV-a BiH;
- e) Svi nosioci pravosudnih funkcija obavezuju se na pohađanje Online modula o etici, integritetu i sprečavanju sukoba interesa. Obuka će se postepeno realizirati putem platforme učenja na daljinu Centra. Sve pravosudne institucije će biti blagovremeno informisane o vremenu, dužini trajanja i mogućnosti pristupa obuci u određenom period za nosioce pravosudnih funkcija. Svaka institucija će tokom godine imati jedan period u kojem će svi nosioci pravosudnih funkcija moći pristupiti online obuci prema svom slobodnom vremenu.
- f) specijalistička obuka prema Zakonu o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku trajat će 4 (četiri) dana;
Specijalistička obuka bit će realizovana kroz 4 tematske cjeline odnosno 2 dvodnevna seminara. Za ispunjenje uvjeta sticanja sertifikata u skladu sa Zakonom, sudija/tužilac mora proći sve četiri tematske cjeline obuke, odnosno četiri dana specijalističke obuke, ne postoji mogućnost kumuliranja drugih seminara iz kontinuirane obuke. Time će u cjelini ispuniti uvjete za sticanje sertifikata za postupanje u predmetima kroz primjenu Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku.
- g) obuka novoimenovanih sudija i tužilaca prema Programu početne obuke novoimenovanih sudija i tužilaca će se odvijati najkasnije u prvih šest (6) mjeseci nakon preuzimanja dužnosti. Obuka novoimenovanih sudija i tužilaca odvijat će se prema Programu početne obuke novoimenovanih sudija i tužilaca koji je usvojilo VSTV BiH i koja je navedena kao sastavni dio ovog Programa, kao posebna obuka za novoimenovane sudije i tužioce. U toku je rad na kreiranju novog koncepta obuke novoimenovanih sudija i tužilaca. Sva otvorena pitanja u pogledu ove obuke definisaće se u okviru rada Stalne komisije VSTV-a za edukaciju i Centar za sudsku dokumentaciju, u saradnji sa Centrom za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, Centrom za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj i Pravosudnom komisijom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.
- h) prijavljivanje sudija i tužilaca na edukativne aktivnosti vršit će isključivo predsjednici sudova i glavni tužioc. Predsjednik suda/glavni tužilac je dužan sudiji/tužiocu koji je prvi put imenovan na ovu funkciju omogućiti pohađanje cjelokupnog Programa obuke za novoimenovane sudije/tužioce koji je utvrđen od strane VSTV-a.

Centralizirana obuka podrazumijeva obuku koja će biti održana u prostorijama Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH, Sarajevo, ulica Halida Nazečića broj 4. Izuzetno, edukativne aktivnosti, koje se realizovaju u saradnji s međunarodnim organizacijama, povremeno će biti organizirane u drugim objektima (sale hotela, sudova ili tužilaštava).

Regionalna obuka podrazumijeva obuku koja će se realizovati u regionalnim centrima: Bijaću, Mostaru, Zenici i Tuzli. Nastojeći da preduprijedimo finansijske troškove pravosudnih institucija, Centar organizuje regionalnu obuku i preporučuje predsjednicima sudova i glavnim tužiocima da nosioce pravosudnih funkcija, prema pravnim oblastima i referatu na kojem rade, prijavljuju na jednu edukativnu aktivnost u okviru centralizirane obuke i ostale aktivnosti iz regionalne obuke.

Ovakav način izvođenja obuke omogućava razmjenu mišljenja i iskustva između učesnika iz cijele FBiH/BiH i umrežavanje nosilaca pravosudnih funkcija. Na isti način sam Centar za edukaciju sudija i tužilaca u FBiH je u mogućnosti da više vremena posveti pripremi edukativnih aktivnosti, koja za cilj ima poboljšanje kvaliteta stručnog usavršavanja sudija i tužilaca u BiH.

Učenje na daljinu (e-učenje) kao vid obuke će tokom 2022. godine u programu Centra biti realizovano kroz dalju dogradnju programa iz bazičnog u napredni oblik.

Centar za edukaciju sudija i tužilaca će u saradnji sa pravosudnim institucijama voditi evidenciju o rezultatima realizacije programskih aktivnosti, kao i o učešću svakog sudije/tužioca na konkretnim programskim aktivnostima.

Obuka pripravnika u pravosudnim institucijama nije obavezna obuka. Prisustvo ovoj obuci je dobrovoljno i zavisi od finansijskih mogućnosti pravosudnih institucija i prijave polaznika od strane rukovodilaca pravosudnih institucija.

Imajući u vidu potrebu osiguranja viših standarda i kvaliteta obuke sudija i tužilaca, te broj nosilaca pravosudnih funkcija kojima Centar mora osigurati propisanu obaveznu obuku na godišnjem nivou, sugeriramo predsjednicima sudova¹ i glavnim tužiocima, u skladu sa Odlukom VSTV-a o minimalnom obimu početne obuke i stručnog usavršavanja sudija i tužilaca u Bosni i Hercegovini, te ovim programom, prijavljuju nosioce pravosudnih funkcija na teme koje su vezane za referat(e) na kojem rade.

NAČINI REALIZACIJE

Seminari su forme obuke koji imaju funkciju da upoznaju veću grupu polaznika (do 50) sa određenim pravnim institutom ili poslovnom vještinom. Mogu biti instruktivni, koji imaju naglasak na pristup *ex chatedra* i napredni, koji služe za produbljivanje znanja koje su polaznici stekli na nekom ranijem, instruktivnom seminaru, a na kojima se od polaznika može tražiti da aktivnije participiraju u diskusiji.

Radionice predstavljaju obrazovne aktivnosti namijenjene manjem broju polaznika (25 do 30), sa naglaskom na interaktivni pristup i aktivnu ulogu učesnika radionice.

Okrugli stolovi predstavljaju mjesto razmjene ideja, stavova, prijedloga, mišljenja, pitanja i odgovora.

Konferencije su obrazovne aktivnosti u kojima izlagači (ne samo sudije i tužiocima) prezentiraju i diskutiraju svoj rad, sastoje se od više kratkih i konciznih prezentacija (trajanje maksimalno 30 minuta), koje obično prati diskusija. Pored prezentacija, konferencije u svom sadržaju također

¹ Mišljenje CCJE br 19. – „O ulozi predsjednika sudova“ navodi: „Stručno usavršavanje i edukacija sudija je često organizovana od centralne institucije te kao rezultat toga, predsjednici sudova često u ovom segmentu imaju ograničenu ulogu. Predsjednici sudova trebaju savjetovati institucije za edukaciju pravosuđa o specifičnim potrebama u edukaciji. Oni su ti koji koriste posebna stečena znanja i ekspertizu. Štaviše, predsjednici imaju važnu ulogu u poticanju sudija da učestvuju u relevantnim edukacijama i da stvore uslove za to.“

mogu imati panel grupe za diskusiju, okrugle stolove i radionice. Izlaganja mogu dobiti pisanu formu u vidu priloga za zbornik radova sa konferencije.

Savjetovanja predstavljaju obrazovne aktivnosti na kojima se na multidisciplinarni način razmatraju aktuelna pitanja iz jedne ili više srodnih pravnih oblasti.

Učenje na daljinu (e-učenje) je interaktivno učenje online korištenjem elektroničke tehnologije, pohađa se van tradicionalne sale za obuku, u vrijeme i mjestu koje učesniku najviše odgovara uz prethodno zakazani kratki pripremni sastanak u Centru.

POČETNA OBUKA

POČETNA OBUKA STRUČNIH SARADNIKA I SAVJETNIKA U PRAVOSUĐU²

U skladu sa Zakonom o Centru za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine i Zakonom o Centru za edukaciju sudija i javnih tužilaca Republike Srpske, prema uputstvima i pod nadzorom VSTV BiH, a na osnovu odobrenog trogodišnjeg programa, Centri organiziraju početnu obuku za osobe koje se namjeravaju baviti profesijom sudije ili tužioca. Polaznicima koji uspješno okončaju Program početne obuke centri dodjeljuju Uvjerenje o završenoj početnoj obuci. Ovaj program predviđa provođenje obuke kroz četiri modula na godišnjem nivou, što u trogodišnjem periodu znači da će stručnim saradnicima biti pružena obuka iz 12 modula.

U 2022. godini provodi se početna obuka za tri generacije polaznika:

- Generacija 2022/2024 (1. godina - Moduli I-IV)
- Generacija 2021/2023 (2. godina - Moduli I-IV)
- Generacija 2020/2022 (3. godina - Moduli I-IV)

Module iz treće godine mogu pohađati samo polaznici koji su uspješno okončali sve module iz 1. godine i sve module iz 2. godine Programa početne obuke.

Module iz druge godine mogu pohađati samo polaznici koji su uspješno okončali sve module iz 1. godine Programa početne obuke.

Raspored polaznika po seminarima vrši isključivo Centar na osnovu prijave predsjednika sudova i glavnih tužilaca, a u skladu s evidencijama Centra o ispunjenim uvjetima iz prethodne godine.

Module iz prve godine (generacija 2022/2024) pohađaju stručni saradnici i stručni savjetnici koji su počeli sa radom u pravosudnim institucijama u BiH u drugom dijelu 2021. godine (nisu bili obuhvaćeni Programom početne obuke za 2021. godinu), kao i saradnici koji su počeli sa radom u 2022. godini do **01. 08. 2022. godine**.

² Preporuka Komiteta ministara Vijeća Evrope Rec (2010) te Mišljenja CCJE br. 1,3,4,9,10 i 11) i Evropska povelja o zakonima za sudije jasno ukazuju na potrebu kreiranja programa početne obuke.

GENERACIJA 2022/2024 – PRVA GODINA

SEMINAR: MODUL I – NOSIOCI PRAVOSUDNE FUNKCIJE I DRUŠTVO³

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 01. i 02. septembar 2022. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su počeli sa radom u pravosudnim institucijama u BiH u drugom dijelu 2021. godine i u 2022. godini do 01. 08. 2022. godine

Teme seminara:

- Položaj nosilaca pravosudnih funkcija
- Organizacija pravosuđa u BiH
- Profesionalni i etički standardi
- Ravnopravnost spolova unutar pravosudnih institucija

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

SEMINAR: MODUL II - GRAĐANSKA OBLAST

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 21. i 22. septembar 2022. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su počeli sa radom u pravosudnim institucijama u BiH u drugom dijelu 2021. godine i u 2022. godini do 01. 08. 2022. godine

Teme seminara:

- Prethodni postupak
- Pripremno ročište i glavna rasprava
- Aspekti primjene ZPP-a na sporove male vrijednosti
- Alternativno rješavanje sporova
- Sudske odluke

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

³ GRECO Izvještaj o evaluaciji Bosne i Hercegovine, IV krug evaluacije (usvojeno 4.12.2015.): Sprječavanje korupcije među članovima parlamenta, sucima i tužiteljima, preporučuje značajno jačanje i dodatni razvoj za sudije i tužioce namjenskih obuka koje se tiču pitanja etike i integriteta“

SEMINAR: MODUL III - KRIVIČNA OBLAST

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 13. i 14. oktobar 2022. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su počeli sa radom u pravosudnim institucijama u BiH u drugom dijelu 2021. godine i u 2022. godini do 01. 08. 2022. godine

Teme seminara:

- Principi krivičnog postupka
- Istraga

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

SEMINAR: MODUL IV - IZVRŠNA I VANPARNIČNA OBLAST

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 07. i 08. novembar 2022. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su počeli sa radom u pravosudnim institucijama u BiH u drugom dijelu 2021. godine i u 2022. godini do 01. 08. 2022. godine

Teme seminara:

- Upoznavanje sa podobnošću izvršne isprave
- Postupanje po žalbi i prigovoru - pravni lijekovi u izvršnom postupku
- Odgađanje i obustava izvršenja
- Izvršenje na osnovu vjerodostojne isprave
- Načela vanparničnog postupka
- Ostavinski postupak

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

Napomena:

U drugoj polovini 2022. godine planirani su seminari prve godine početne obuke. Programom je navedena jedna grupa prve godine. Centar zadržava pravo da, po potrebi, u zavisnosti od broja novoimenovanih stručnih saradnika tokom 2022. godine, formira dvije grupe, odnosno 8 seminara prve godine početne obuke.

GENERACIJA 2021/2023 - DRUGA GODINA

SEMINAR: MODUL I – EVROPSKA KONVENCIJA I RAVNOPRAVNOST SPOLOVA⁴

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 10. i 11. februar 2022. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su uspješno okončali prvu godinu Programa početne obuke. Raspored polaznika po seminarima vrši isključivo Centar na osnovu prijave predsjednika sudova i glavnih tužilaca, a u skladu s evidencijama Centra o ispunjenim uvjetima iz prethodne godine.

Teme seminara:

- Evropska konvencija u kontekstu prava garantiranih članovima 5., 6. i 14.
- Ravnopravnost spolova

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

SEMINAR: MODUL II - GRAĐANSKA OBLAST

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 23. i 24. februar 2022. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su uspješno okončali prvu godinu Programa početne obuke. Raspored polaznika po seminarima vrši isključivo Centar na osnovu prijave predsjednika sudova i glavnih tužilaca, a u skladu s evidencijama Centra o ispunjenim uvjetima iz prethodne godine.

Teme seminara:

- Pripremno ročište
- Glavna rasprava sa posebnim osvrtom na dokaze
- Mjere osiguranja

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

SEMINAR: MODUL III - KRIVIČNA OBLAST

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 30. i 31. mart 2022. godine

⁴⁴ Mišljenje br. 10 CCJE naglašava potrebu da se u obuci izučava evropski sistem zaštite ljudskih prava, ali i pravna stečevina Evropske unije i hijerarhija pravnih akata Evropske unije.

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su uspješno okončali prvu godinu Programa početne obuke. Raspored polaznika po seminarima vrši isključivo Centar na osnovu prijava predsjednika sudova i glavnih tužilaca, a u skladu s evidencijama Centra o ispunjenim uvjetima iz prethodne godine.

Teme seminara:

- Postupak po optužnici
- Glavni pretres
- Metodologija izrade presude

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

SEMINAR: MODUL IV - IZVRŠNA I UPRAVNA OBLAST

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: 09. i 10. maj 2022. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su uspješno okončali prvu godinu Programa početne obuke. Raspored polaznika po seminarima vrši isključivo Centar na osnovu prijava predsjednika sudova i glavnih tužilaca, a u skladu s evidencijama Centra o ispunjenim uvjetima iz prethodne godine.

Teme seminara:

- Izvršenje i protivizvršenje
- Vrste izvršenja
- Prethodni upravni postupak
- Ispitivanje upravnog akta

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

GENERACIJA 2020/2022 - TREĆA GODINA

SEMINAR: MODUL I – GRAĐANSKA OBLAST

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: 17. i 18. februar 2022. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su uspješno okončali drugu godinu Programa početne obuke. Raspored polaznika po seminarima vrši isključivo Centar na osnovu prijave predsjednika sudova i glavnih tužilaca, a u skladu s evidencijama Centra o ispunjenim uvjetima iz prethodne godine.

Teme seminara:

- Metodologija izrade presude u građanskim stvarima
- Uvod presude
- Izreka presude
- Obrazloženje presude
- Jezik sudskih odluka
- Žalbeni postupak i rasprava pred drugostepenim sudom

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

SEMINAR: MODUL II – KRIVIČNA OBLAST

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Datum: 10. i 11. mart 2022. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su uspješno okončali drugu godinu Programa početne obuke. Raspored polaznika po seminarima vrši isključivo Centar na osnovu prijave predsjednika sudova i glavnih tužilaca, a u skladu s evidencijama Centra o ispunjenim uvjetima iz prethodne godine.

Teme seminara:

- Redovni i vanredni pravni lijekovi
- Skraćeni krivični postupci

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

SEMINAR: MODUL III – ALTERNATIVNO RJEŠAVANJE SPOROVA, MEDIJACIJA I ARBITRAŽA⁵

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 04. i 05. april 2022. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su uspješno okončali drugu godinu Programa početne obuke. Raspored polaznika po seminarima vrši isključivo Centar na osnovu prijava predsjednika sudova i glavnih tužilaca, a u skladu s evidencijama Centra o ispunjenim uvjetima iz prethodne godine..

Teme seminara:

- Konflikt
- Alternativno rješavanje sporova
- Medijacija u BiH
- Pojam i načela postupka medijacije
- Sud i medijacija
- Arbitraža
- Poređenje postupaka rješavanja sporova

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

SEMINAR: MODUL IV – NOSIOCI PRAVOSUDNIH FUNKCIJA I DRUŠTVO

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 27. i 28. april 2022. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su uspješno okončali drugu godinu Programa početne obuke. Raspored polaznika po seminarima vrši isključivo Centar na osnovu prijava predsjednika sudova i glavnih tužilaca, a u skladu s evidencijama Centra o ispunjenim uvjetima iz prethodne godine.

Teme seminara:

⁵ Izvještaj Evropske komisije za Bosnu i Hercegovinu za 2021. godinu, u poglavlju 2.2. „Vladavina zakona i temeljna prava“, u dijelu koji se odnosi na kvalitet pravosuđa, navodi da je primjena sudske nagodbe i alternativnog rješavanja sporova nedovoljno zastupljena, te je u okviru reformskih mjera za povećanje efikasnosti potrebno bolje istražiti i promovirati mogućnosti koje nude metode alternativnog rješavanja sporova, posebno mirenja i medijacije, u skladu sa evropskim standardima i najboljom praksom.

Mišljenje br 6. CCJE također preporučuje obuku u pogledu alternativnih načina rješavanja sporova.

Također, Strategija Reforme sektora pravde BiH (2014.-2018.) u Strateškom cilju 1.2.5. naglašava: „Unaprjeđenje sistema alternativnog rješavanja sporova“

- Općenito o komunikaciji
- Uspostavljanje saradnje i postavljanje pitanja
- Neverbalna komunikacija
- Aktivno slušanje
- Komunikacija u sudnici - transakcioni pristup
- Asertivno komuniciranje, nasuprot pasivnosti i agresivnosti

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

OBUKA ZA PRIPRAVNIKE U PRAVOSUDNIM INSTITUCIJAMA U FEDERACIJI BiH

Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH u Programu početne obuke i stručnog usavršavanja za 2022. godinu je predvidio obuku za pripravnike u pravosudnim institucijama u Federaciji BiH. Obuka se sastoji od 3 edukativne aktivnosti/seminara i jedne online obuke na teme:

- Etika i integritet
- Izabrane teme iz krivične oblasti
- Izabrane teme iz građanske oblasti

Za razliku od stručnih saradnika, koji su obavezni da prisustvuju početnoj obuci, ne postoji utvrđena obaveza ove vrste za pripravnike u pravosudnim institucijama u F BiH, ali smatramo da prisustvovanje pripravnika ovim seminarima je izuzetno korisno za njihov dalji rad i usavršavanje.

SEMINAR: „ETIKA I INTEGRITET“

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 1 dan
Datum održavanja: 14. mart 2022. godine

Ciljna grupa: pripravnici
Planiran broj učesnika: 40

Teme:

- Profesionalni i etički standardi
- Očuvanje digniteta sudijske i tužilačke funkcije
- Objektivna percepcija neovisnosti i nepristrasnosti nosilaca pravosudnih funkcija
- Smjernice za sprečavanje sukoba interesa u pravosuđu BiH

Cilj seminara: Približiti učesnicima seminara organizaciju pravosuđa u BiH i etičke standarde kroz analizu relevantnih propisa i slučajeva iz prakse.

Metod: predavanja, diskusija
Edukatore: stalni edukatori CEST-a

SEMINAR: „IZABRANE TEME IZ KRIVIČNE OBLASTI“

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 16. i 17. juni 2022. godine

Ciljna grupa: pripravnici
Planiran broj učesnika: 40

Teme:

- Izabrane teme iz materijalnog krivičnog prava
- Izabrane teme iz krivičnog procesnog prava
- Simulacija suđenja

Cilj seminara: Seminar služi kao dopuna internoj obuci pripravnika i pripravnika-volontera u sudovima i tužilaštvima iz domena krivičnog zakonodavstva, u smislu usavršavanja njihovog znanja.

Metod: prezentacija, praktični rad
Edukatori: stalni edukatori CEST-a

SEMINAR: „IZABRANE TEME IZ GRAĐANSKE OBLASTI“

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 09. i 10. juni 2022. godine

Ciljna grupa: pripravnici
Planiran broj učesnika: 40

Teme:

- Izabrani segmenti iz Stvarnog prava i Obligacionog prava F BiH
- Izabrani segmenti iz Građanskog parničnog procesnog prava F BiH (pripremno ročište i glavna rasprava, presuda zbog propuštanja, izrada meritornih sudskih odluka, postupci po pravnim lijekovima, novine u ZPP-u F BiH)
- Odnos građanskog parničnog postupka i građanskog vanparničnog postupka
- Simulacija suđenja

Cilj seminara: Seminar služi kao dopuna internoj obuci pripravnika i pripravnika-volontera u sudovima i tužilaštvima iz domena građanskog zakonodavstva, u smislu usavršavanja njihovog znanja.

Metod: prezentacija, praktični rad

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

KONTINUIRANA OBUKA

PROGRAM OBUKE NOVOIMENOVANIH TUŽILACA PREMA PROGRAMU VSTV-A BOSNE I HERCEGOVINE

Obuka novoimenovanih sudija i tužilaca prema Programu početne obuke novoimenovanih sudija i tužilaca će se odvijati najkasnije u prvih šest (6) mjeseci nakon preuzimanja dužnosti. Obuka novoimenovanih sudija i tužilaca odvijat će se prema Programu početne obuke novoimenovanih sudija i tužilaca koji je usvojilo VSTV BiH kao posebnu obuku za novoimenovane sudije i tužioce.

Ovim programom se želi obezbjediti svim tužiocima i sudijama koji su prvi put imenovani da dobiju jednu temeljnu, efektivnu i istoobraznu obuku u određenom periodu nakon stupanja na sudijsku, odnosno tužilačku funkciju.

Cjelokupan program obuke za tužioce obuhvata ispod navedene teme i novoimenovani tužioci su dužni pohađati sve navedene teme, kako bi ispunili uslove i kao završili svu obuku iz Programa početne obuke novoimenovanih sudija i tužilaca.

Prijavljivanje novoimenovanih tužilaca na edukativne aktivnosti vršit će isključivo glavni tužioci. Glavni tužilac je dužan tužiocu koji je prvi put imenovan na ovu funkciju omogućiti pohađanje cjelokupnog Programa obuke za novoimenovane sudije/tužioce koji je utvrđen od strane VSTV-a.

Tokom 2022. godine novoimenovanim tužiocima će biti omogućeno da neke od ispod navedenih tema / pet modula on line obuke/ pohađaju kao online obuke, o čemu će biti blagovremeno informisani.

Obuka će biti provedena u dva termina, u prvom i u drugom dijelu godine, ovisno o broju i vremenu imenovanja novoimenovanih sudija i tužilaca. Ukoliko su imenovani i stupili na dužnost krajem 2021. godine i početkom 2022. godine, obuku će pohađati u prvim terminima, a imenovani tokom drugog dijela 2022. godine obuku mogu pohađati u drugom terminu koji će biti naknadno definisan u ovisnosti od broja novoimenovanih nosilaca pravosudnih funkcija. Shodno broju novoimenovanih sudija i tužilaca, Centar zadržava pravo na izmjenu termina obuke, o čemu će polaznici obuke biti informisani.

Novoimenovanim nosiocima pravosudnih funkcija otvorena je mogućnost da identične seminare obuke za novoimenovane sudije i tužioce mogu pohađati i u terminima iz Programa Centra za edukaciju sudija i tužila Republike Srpske, koji će se realizirati u Banjaluci.

OBUKE O LJUDSKIM PRAVIMA U OKVIRU PROGRAMA OBUKE NOVOIMENOVANIH SUDIJA I TUŽILACA

U okviru projekta Vijeća Evrope „Inicijativa za pravnu sigurnost i efikasno pravosuđe u Bosni i Hercegovini – Faza II“ i saradnje sa Stalnom komisijom za edukaciju VSTV BIH kroz realizaciju cilja

pružinja podrške reformi pravosuđa u Bosni i Hercegovini, te jačanja odjeljenja za sudsku praksu; poboljšanja efikasnost sudova i osiguranja bolje sudsku zaštitu za građane, koja proizilazi iz presuda ESLJP-a i jačanja kapaciteta domaćih institucija za edukaciju sudija i tužilaca u organizaciji obuke o ljudskim pravima, izrađen je poseban program obuke novoimenovanih sudija i tužilac u domenu Evropske konvencije I ljudskih prava. Ovaj program biće sastavni dio obuka novoimenovanih nosilca pravosudnih funkcija.

Preduslov za postizanje efektivne nacionalne implementacije ljudskih prava zahtijeva da svi akteri u pravosuđu (sudije, tužioci i advokati, ali i budući praktičari) budu upoznati sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i drugim standardima ljudskih prava kroz fokusirano i efektivno obrazovanje i obuku, omogućavajući im da primjenjuju takve standarde u konkretnim situacijama.⁶

Obzirom da obuka o ljudskim pravima u BiH nije standardni obavezni dio nastavnih planova i programa, plan budućih obuka o ljudskim pravima navodi ciljeve učenja, temu i približno trajanje kao i metodologije obuke koje bi mogle biti funkcionalne za postizanje očekivanih rezultata. Plan obuka o ljudskim pravima za novoimenovane sudije i tužioce imat će dvije faze, osnovne obuke kroz seminare, radionice i online HELP kurseve u prvoj godini /4 modula/, kao obaveznu obuku, zatim u naredne dvije godine naprednu obuku kroz ostalih 6 modula.

Teme **prve godine** obavezne obuke su slijedeće:

Uvod u EKLJP; Principi tumačenja EKLJP-a (osnove); Procesna ljudska prava.

Tokom **druge godine** biće obrađene teme: Principi tumačenja EKLJP-a (napredni kurs); Pristup pravdi za žene; Obrazloženje presuda i Jednakost i nediskriminacija.

Tokom **treće godine** biće obrađene teme poput: Zločini iz mržnje i govor mržnje; Prava žrtava.

Kao izborne i napredne kurseve novoimenovani nosioci prvosudnih funkcija će moći priustvovati obukama o Pravima vlasništva; Migracije i ljudska prava i Evropski standardi o ljudskim pravima i vještine istraživanja sudske prakse .

OBUKE TOKOM 2022. GODINE – PRVA GODINA OBUKA O LJUDSKIM PRAVIMA:

OBUKA: UVOD U EVROPSKU KONVENCIJU O LJUDSKIM PRAVIMA

Trajanje obuke: 1 dan

Preduslovi: [HELP kurs o uvodu u EKLJP i ESLJP](#) (procjena trajanja: ukupno 6 sati). Pohađanje onlajn kurseva može se ocijeniti potvrdom o završenom kursu koju na kraju kursa izdaje HELP (ne starije od 4 godine). Popis svih HELP kurseva nalazi se na stranici <http://help.elearning.ext.coe.int/#> Za pristup HELP platformi potrebna je registracija.

⁶ Vijeće Evrope, Ured Generalne direkcije za programe, *Akcionni plan za Bosnu i Hercegovinu 2018-2021*, 2018, str. : <https://rm.coe.int/bih-action-plan-2018-2021-en/16808b7563>

Opšti cilj:

Omogućiti polaznicima da detaljnije razmotre neke aspekte sistema Konvencije, uključujući i način primjene u zemlji.

Posebni ciljevi učenja:

Utvrđivanje primjene i pozicioniranje EKLJP-a u domaćem pravnom sistemu (znanje), Razmatranje izazova svojstvenih primjeni međunarodnih standarda ljudskih prava, uključujući sukob sa kulturološkim i organizacionim vrijednostima (stavovi/vrijednosti) Opisivanje uloge domaćeg zakonodavstva u utvrđivanju sekundarnog karaktera sistema EKLJP-a (znanje, stavovi/vrijednosti); Primjena domaćeg zakonodavstva na pojam efikasnog pravnog lijeka za potrebe člana 35. EKLJP (znanje, vještine)

Teme

- Primjena *ratione personae, temporis i loci* EKLJP u domaćem pravnom okviru
- Pojam žrtve povrede ljudskih prava (direktna i indirektna žrtva)
- Ograničenja u primjeni EKLJP-a na određene kategorije i grupe (tj. strance)
- Zabrana zloupotrebe prava (član 17. EKLJP)
- Ograničenja u primjeni ograničenja prava (član 18. EKLJP)
- Hijerarhija zakona i pozicija EKLJP-a u domaćem pravnom poretku
- Doktrina četvrte instance prema EKLJP-u
- Pojam efikasnog pravnog lijeka prema članu 13. EKLJP-a u primjeni u domaćem pravnom poretku
- Pitanje pristupa pravdi (uključujući i perspektivu rodne pripadnosti)
- Pozicija EKLJP-a u domaćem pravnom sistemu
- Hijerarhija zakona
- Sukob EKLJP-a i domaćih zakona
- Obavezujuća priroda presuda ESLJP-a donesenih protiv BiH i njihove posljedice (tj. obnova postupaka...)
- Snaga presuda ESLJP-a donesenih protiv drugih zemalja članica SE
- Razmjena iskustava između polaznika u pogledu primjene EKLJP-a u praksi
- Uticaj privremene mjere (član 39. Poslovnika Suda) u domaćem pravnom sistemu

Metodologija:

Krenuti od pretpostavke da su polaznici putem onlajn kursa već imali standardnu prezentaciju/predavanje o sistemu. Edukacija licem-u-lice služi za potrebe omogućavanja diskusije i polaznicima omogućava razmjenu iskustava i razvijanje vještina. Primjenjivati dinamičnije metodologije koje zahtijevaju više učešća, kao što su:

- anketa: oko 10-7 dana prije obuke može se napraviti anketa u cilju prikupljanja ulaznih informacija od polaznika, a vezano za teme predstavljene na HELP kursu kojima bi željeli razgovarati tokom edukacija licem-u-lice;
- scenariji: moguće je prezentovati svaku temu i aspekt vezan za primjenu EKLJP-a na nivou zemlje (uključujući i vezano za član 39.);
- razgovor u krugu: o primjerima primjene prava ljudskih prava iz ličnog iskustva;
- igranje uloga/obrnute uloge: može biti vrlo korisno za polaznike kako bi razmislili od svojim stavovima i ponašanju, na primjer stavljajući se u poziciju druge osobe (tj. žrtve navodne diskriminacije kojoj vlasti negiraju bilo kakvu mogućnost naknade ili pretjerano formalističkim pristupom ometaju pristup pravdi)

Način izdavanja potvrde/certifikata o završenoj obuci: test sa ocjenom „položio/la/nije položio/la“, koji obuhvata najmanje 2-3 otvorena pitanja na koja se odgovora u stavkama (bulletpoints) ili upućivanjem na opšte koncepte i principe. Test sa ocjenom „položio/la/nije položio/la“ provodi se na kraju obuke. O rezultatima testiranja polaznici se obavještavaju pojedinačno nakon obuke.

OBUKA: OBUKA O PRINCIPIIMA TUMAČENJA EKLJP- OSNOVNA OBUKA

Trajanje obuke: 1 dan

Preduslovi: kurs o uvodu u EKLJP. Pohađanje kursa uz lično prisustvo može se ocijeniti relevantnim certifikatom/potvrdom (ne starijim od 4 godine).

Opšti cilj:

Omogućiti polaznicima da razviju takozvani „refleks za ljudska prava“, odnosno sposobnost pravnih i pravosudnih stručnjaka da u svim predmetima koje ispituju sagledaju dimenziju ljudskih prava i osiguraju da su njihove odluke u skladu sa obavezama države u pogledu poštivanja ljudskih prava.

Posebni ciljevi učenja:

Utvrđiti osnovne principe primjene koje koristi ESLJP (znanje) ; Odrediti dimenzije ljudskih prava u običnim slučajevima iz prakse (vještine) ; Primijeniti test u 3 koraka u vezi sa kvalifikovanim pravima (vještine) ; Prepoznati važnost pristupa usmjerenog na perspektivu žrtve integrisanog u pravosudnu praksu (vještine, stavovi/vrijednosti)

Teme

- EKLJP kao živi instrument
- Učinkovitost prava u skladu sa EKLJP i njihovo svrhovito tumačenje, uključujući i u odnosu na uživanje prava žena i djevojčica
- Pozitivne obaveze prema EKLJP: kako mjeriti obim obaveze? Osmanov test
- Ograničavanje prava: test u 3 koraka o kvalifikovanim pravima
- Definicija uplitanja
- Zakonitost (uključujući samostalno značenje zakona i kvaliteta zakona)
- Legitimni cilj; nužnost; demokratsko društvo
- Srazmjernost kao sastavni dio nužnosti
- Polje slobodne procjene
- Zabrana diskriminacije kao sveobuhvatni princip prema EKLJP
- Nediskriminacija i jednakost; pozitivne mjere
- Samostalni koncepti prema EKLJP

Metodologija:

- anketa: oko 10-7 dana prije obuke može se napraviti anketa u cilju prikupljanja ulaznih informacija od polaznika, a vezano za teme predstavljene na HELP kursu o principima tumačenja EKLJP-a o kojima bi željeli razgovarati tokom edukacija licem-u-lice.
- scenariji i analize slučaja: svakoj od prethodno navedenih tema i aspekata treba pristupiti primjenjujući kratke scenarije, analize slučajeva na kojima će se raditi pojedinačno, u parovima ili u malim grupama (u zavisnosti od njihove složenosti). Treba ih razraditi na osnovu sudske prakse ESLJP-a imajući u vidu domaće zakonodavstvo i eventualne nedostatke, a ne treba se ograničavati na odluke donesene protiv BiH);
- kratki testovi: brzi kratki testovi (sa eventualnim korištenjem onlajn alata kao što je menti.com) mogu se koristiti za ispitivanje polaznika o poznavanju

različitih samostalnih koncepata. Slike (tj. pokazivanje različitih odnosa sa istim efektom kao porodični) također mogu pokrenuti diskusije i pomoći edukatoru kod ilustrovanja pojmova;

OBUKA: OBUKA O PROCESNIM LJUDSKIM PRAVIMA

Trajanje obuke: 2 dana

Preduslovi: kurs uz lično prisustvo o Uvodu o EKLJP i Principima tumačenja EKLJP-a. Onlajn HELP kurs o Proceduralnim zaštitama u krivičnim postupcima i pravima žrtava –

Napomena: preduslov je ograničen na sudije u krivičnom postupku i tužioce. Popis svih HELP kurseva nalazi se na stranici <http://help.elearning.ext.coe.int/#>. Za pristup HELP platformi potrebna je registracija.

Opšti cilj:

Polaznicima omogućiti razumijevanje pluralizma, opsega i međusobne povezanosti procesnih ljudskih prava i obučiti ih tako da posjeduju vještine potrebne za njihovu primjenu u oblastima građanskog, krivičnog i upravnog prava.

Posebni ciljevi učenja:

Uvrstiti procesna prava u okvire šireg sistema ljudskih prava na način predviđen EKLJP-om (znanje) i kao element kvaliteta pravde (stavovi/vrijednosti);

Upoznati se sa standardima utvrđenim sudskom praksom ESLJP-a (znanje)

Utvrđiti ulogu pravosudnih stručnjaka u poštivanju procesnih ljudskih prava (vrijednosti/stavovi)

Teme:

- Pristup proceduralnoj pravdi
- Pravo na pravično suđenje; pravo na pristup sudu
- Pravednost
- Iznošenje dokaza
- Razuman rok; Akuzatorni postupak
- Jednakost u postupanju
- Obrazloženje sudskih presuda
- Pravna sigurnost i odstupajuća sudska praksa

- Posebne garancije koje se odnose na krivične i parnične predmete
- Javna rasprava
 - Pravo na efikasan pravni lijek
- Prava žrtava
- Pravda po mjeri djeteta
- Okruženje i pristup pravdi: Aarhuška konvencija
 - Pravo na informacije
 - Pravo na učešće
 - Pristup pravdi
- Pristup pravdi za žene
- Azil i pristup pravdi
- Pristup procesnih prava (proceduralna pravičnost u okviru suštinskih ljudskih prava sa fokusom na procesne zahtjeve u okviru različitih prava predviđenih EKLP-om)
 - obaveza primjene dužne pažnje u istrazi i gonjenju
 - obaveza saslušanja zainteresovane stranke prije donošenja odluke
- Integrisana procesna ocjena: procjena elemenata proceduralne pravde u konkretnim slučajevima i analiza kvaliteta domaćeg procesa odlučivanja
 - srazmjernost mjere
 - opravdanost mjere
 - princip supsidijarnosti i polje slobodne procjene

Metodologija: krenuti od pretpostavke da su polaznici već imali standardnu prezentaciju/predavanje o standardima člana 6., strukturi presuda ESLJP-a. Edukacija licem-u-lice služi za potrebe omogućavanja diskusije i polaznicima omogućava razmjenu iskustava i razvijanje vještina

- anketa prije obuke može se napraviti anketa u cilju prikupljanja ulaznih informacija od polaznika, a vezano za teme predstavljene na HELP kursevima koji su utvrđeni kao preduslov o kojima bi željeli razgovarati tokom edukacija licem-u-lice. Polaznici mogu biti pozvani da sa ostalim polaznicima razmijene slučajeve iz prakse o kojima bi željeli razgovarati.
- scenariji, analize slučaja, ključna pitanja: većini prethodno navedenih tema i aspekata treba pristupiti primjenjujući kratke scenarije, analize slučajeva i ključna pitanja, na kojima će se raditi pojedinačno, u parovima ili u malim grupama (u zavisnosti od njihove složenosti). Treba ih razraditi na osnovu sudske prakse ESLJP-a imajući u vidu domaće zakonodavstvo i eventualne nedostatke, a ne treba se ograničavati na odluke donesene protiv BiH);
- simulacija suđenja (moot court): omogućiti polaznicima da razvijaju svoje pravne argumente i vještine debate i pomoći im da uvažavaju mišljenje suprotne strane, čime će imati mogućnost pozivati se na zaštitu ljudskih prava.

INSTRUKTIVNI SEMINAR: "ODNOS IZMEĐU EVROPSKOG PRAVA I DOMAĆEG PRAVA BIH"⁷

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja:

Ciljna grupa: Novoimenovani tužioci

Planiran broj učesnika: 20

Teme:

- Institucije Evropske unije, njihove nadležnosti i funkcije
- Opći aspekti primjene i dejstva Evropskog prava u odnosu na pravo država članica (primarnopravni izvori i odnos prema zakonodavstvu BiH; sekundarno pravo i praksa Suda EU; postupci pred Sudom EU)
- Interpretativni učinak prava EU prije članstva
- Uloga i značaj Suda pravde Evropske unije u determinisanju odnosa Evropske unije i trećih zemalja (BiH)

Cilj: Predstaviti učesnicima sistem institucija i pravni sistem EU, te učinak prava EU prije stupanja države u članstvo.

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

SEMINAR: „PROVOĐENJE ISTRAGE I ZAJEDNIČKI ISTRAŽNI TIMOVI“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja:

Ciljna grupa: Novoimenovani tužioci

Planiran broj učesnika: 20

Teme:

- Osnov i otvaranje istrage

⁷ Mišljenje br. 10 CCJE naglašava potrebu da se u obuci izučava evropski sistem zaštite ljudskih prava, ali i pravna stečevina Evropske unije i hijerarhija pravnih akata Evropske unije.

- Planiranje, rukovođenje i nadzor nad istragom (prava i ovlaštenja tužioca i ovlaštenih službenih lica u istrazi)
- Saradnja sa policijom, uključujući koordinaciju i nadzor tužioca nad radom policije tokom istrage, a naročito prilikom dežurstava i kada postoji opasnost od odlaganja
- Prepoznavanje i zakonitost prepoznavanja
- Radnje dokazivanja za koje je potrebno sudsko odobrenje
- Značaj i primjena posebnih istražnih radnji
- Sumiranje raspoloživih dokaza i završna analiza
- Posebne istražne radnje (nadležnost, korištenje, koordinacija i upravljanje istražnim aktivnostima ili radnjama, slučajni nalazi i drugo)
- Način izvođenja dokaza pribavljenih primjenom posebnih istražnih radnji
- Zakonito prikupljanje dokaza i prigovor zakonitosti dokaza (procedura odlučivanja, sudska praksa)
- Načini formiranja zajedničkih timova i zakonski okviri u Bosni i Hercegovini
- Rukovođenje zajedničkim istražnim timom nakon potpisanog sporazuma o formiranju timova

Cilj seminara: Pospješivanje efikasnosti istrage unaprijeđenjem rukovođenja istražnim timovima i postupkom prikupljanja dokaza.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

SEMINAR: „ PRITVOR I MJERE OBEZBJEĐENJA PRISUSTVA OSUMNJIČENOG ZA NESMETANO VOĐENJE KRIVIČNOG POSTUPKA“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja:

Ciljna grupa: Novoimenovani tužioci

Planiran broj

učesnika: 20

Teme:

- Poziv, naredba za dovođenje, mjere zabrane, jamstvo i pritvor
- Pritvor nakon potvrđivanja optužnice, pritvor nakon izricanja presude
- Kontrola pritvora (čl. 151. ZKP-a F BiH)

- Obrazloženje rješenja o određivanju i produženju pritvora
- Primjena čl. 5. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda
 - Sudska/tužilačka praksa

Cilj seminara: Dijalog o praksi u vezi sa mjerama za obezbjeđenje prisustva osumnjičenog/optuženog u Bosni i Hercegovini i pravu na slobodu i sigurnost.

Metod: predavanja, interaktivna diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

RADIONICA: „TEHNIKE IZRADA TUŽILAČKIH AKATA“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja:

Ciljna grupa: Novoimenovani tužioci

Planiran broj

učesnika: 20

Teme:

- Naredba o sprovođenju/nesprovođenju/obustavi istrage
- Pismena izrada optužnice
- Sačinjavanje činjeničnog opisa djela u optužnici
- Pravna kvalifikacija krivičnog djela
- Sadržaj optužnice
- Dopuna i izmjena optužnice (razlozi vraćanja optužnice na uređivanje)
- Sporazum o priznanju krivnje
- Pisanje žalbi i kvalitet obrazloženja svakog žalbenog osnova
- Tužilačka praksa
- Vježba - izrada tužilačkih akata

Cilj radionice: Unaprjeđenje standarda u izradi tužilačkih akata, usaglašavanje metodologije izrade optužnice i žalbe i izbjegavanje nepravilnosti iz prakse

Metod: interaktivni – radionica

Edukativni materijal: materijali edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

RADIONICA: „VJEŠTINE ZASTUPANJA OPTUŽNICE“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja:

Ciljna grupa: Novoimenovani tužioci

Planiran broj

učesnika: 20

Teme:

- Glavni pretres (prijedlozi stranaka i prigovori, propusti u odlučivanju; praktična primjena čl. 266. ZKP F BiH-nastavljanje odloženog glavnog pretresa)
- Izuzeci od neposrednog sprovođenja dokaza
- Izmjena optužnice
- Uvodna riječ
- Direktno ispitivanje
- Unakrsno ispitivanje
- Završna riječ

Cilj radionice: Unaprijediti vještine tužilaca prilikom zastupanja.

Metod: predavanja, interaktivna diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

SEMINAR: „RADNJE DOKAZIVANJA I ZAKONITOST DOKAZA“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja:

Ciljna grupa: Novoimenovani tužioci

Planiran broj

učesnika: 20

Teme:

- Saslušanje svjedoka, uključujući postupanje sa posebnim kategorijama stranaka/svjedoka (npr. maloljetnicima, žrtvama seksualnih delikata i sl.)
- Ispitivanje osumnjičenog
- Uviđaj
- Vještačenje
- Statusna konferencija
- Prigovor zakonitosti dokaza-odlučivanje, sudska praksa, upravljanje materijalnim dokazima

Cilj seminara: Cilj seminara je razmotriti pitanja vezana za radnje dokazivanja, te zakonitost dokaza u svim fazama krivičnog postupka kao i unapređenje standarda u krivičnom postupku i izbjegavanje nepravilnosti iz prakse

Metod: predavanja, diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

SEMINAR: „SUDSKA ETIKA I DISCIPLINSKE PRAKSE“

Mjesto: Sarajevo

Datum održavanja:

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: Novoimenovani tužioci

Planirani broj učesnika: 20 učesnika po radionici

Teme:

- sukob interesa, komunikacija ex parte,
- neovisnost i nepristrasnost pravosuđa,
- odgovornost prema poslu.
- pretpostavljena (rodbinska, prijateljska ili dr.) povezanost tužioca sa predstavnicima izvršne i zakonodavne vlasti, političkim strankama i drugim interesnim grupama
- sigurnost informacija i korištenje istih informacija van pravosudne institucije
- integritet tužioca-međunarodni i domaći propisi

Edukatori: domaći eksperti, edukatori CEST-a

Seminar će biti organizovan u saradnji sa OSCE Misijom u BiH

RADIONICA: „BAZA SUDSKIH ODLUKA CSD-a VSTV-a i TCMS - OSNOVNA EDUKACIJA I UPRAVLJANJE VREMENOM“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja:

Ciljna grupa: Novoimenovani tužioci

Planiran broj

učesnika: 25

Teme:

- Baza sudskih odluka Centra za sudsku dokumentaciju
- Uvod u poznavanje TCMS funkcionalnosti za početnike
- TCMS i prateće promjene u tužilaštvu
- Statistički podaci i izvještavanje u TCMS-u i TCMS u praksi
- Efektivna komunikacija i korištenje tehnologije
- Metode i instrumenti za efikasno upravljanje vremenom
- Određivanje vremenskog okvira za postupanje u pojedinom predmetu – praktični dio

Cilj radionice:

Predstaviti nosiocima pravosudnih funkcija informacione tehnologije, koje mogu biti od značaja za njihov rad u pravosudnim institucijama, te razvijanje vještina upravljanja vremenom i efikasne upotrebe vremena koje tužiocu stoji na raspolaganju.

Metod: E-učenje i interaktivni

Edukativni materijal: baze podataka i materijali edukatora

Edukatori: Predstavnici CSD-a VSTV-a BiH i IKT stručnjaci i edukatori

CEST-a F

BiH

PROGRAM OBUKE NOVOIMENOVANIH SUDIJA PREMA PROGRAMU VSTV-A BOSNE I HERCEGOVINE

Obuka novoimenovanih sudija i tužilaca prema Programu početne obuke novoimenovanih sudija i tužilaca će se odvijati najkasnije u prvih šest (6) mjeseci nakon preuzimanja dužnosti. Obuka novoimenovanih sudija i tužilaca odvijat će se prema Programu početne obuke novoimenovanih sudija i tužilaca koji je usvojilo VSTV BiH kao posebnu obuku za novoimenovane sudije i tužioce.

Ovim programom se želi obezbjediti svim tužiocima i sudijama koji su prvi put imenovani da dobiju jednu temeljnu, efektivnu i istoobraznu obuku u određenom periodu nakon stupanja na sudijsku, odnosno tužilačku funkciju.

Cjelokupan program obuke za novoimenovane sudije obuhvata ispod navedene teme i novoimenovane sudije su dužne pohađati sve navedene teme, kako bi ispunili uslove i kao završili svu obuku iz Programa početne obuke novoimenovanih sudija i tužilaca.

Prijavljivanje novoimenovanih sudija na edukativne aktivnosti vršit će isključivo predsjednici sudova. Predsjednik suda je dužan sudiji koji je prvi put imenovan na ovu funkciju omogućiti pohađanje cjelokupnog Programa obuke za novoimenovane sudije/tužioce koji je utvrđen od strane VSTV-a.

Obuka će biti provedena u dva termina, u prvom i u drugom dijelu godine, ovisno o broju i vremenu imenovanja novoimenovanih sudija. Ukoliko su imenovani i stupili na dužnost krajem 2021. godine i početkom 2022. godine, obuku će pohađati u prvim terminima, a imenovani tokom drugog dijela 2022. godine obuku mogu pohađati u drugom terminu koji će biti naknadno definisan u ovisnosti od broja novoimenovanih nosilaca pravosudnih funkcija. Shodno broju novoimenovanih sudija i tužilaca, Centar zadržava pravo na izmjenu termina obuke, o čemu će polaznici obuke biti informisani.

Novoimenovanim nosiocima pravosudnih funkcija otvorena je mogućnost da identične seminare obuke za novoimenovane sudije i tužioce mogu pohađati i u terminima iz Programa Centra za edukaciju sudija i tužila Republike Srpske, koji će se realizirati u Banjaluci.

OBUKE O LJUDSKIM PRAVIMA U OKVIRU PROGRAMA OBUKE NOVOIMENOVANIH SUDIJA I TUŽILACA

U okviru projekta Vijeća Evrope „Inicijativa za pravnu sigurnost i efikasno pravosuđe u Bosni i Hercegovini – Faza II“ i saradnje sa Stalnom komisijom za edukaciju VSTV BIH kroz realizaciju cilja pružinja podrške reformi pravosuđa u Bosni i Hercegovini, te jačanja odjeljenja za sudsku praksu; poboljšanja efikasnost sudova i osiguranja bolje sudsku zaštitu za građane, koja proizilazi iz presuda ESLJP-a i jačanja kapaciteta domaćih institucija za edukaciju sudija i tužilaca u organizaciji obuke o ljudskim pravima, izrađen je poseban program obuke novoimenovanih sudija i tužilac u domenu Evropske konvencije I ljudskih prava. Ovaj program biće sastavni dio obuka novoimenovanih nosilca pravosudnih funkcija.

Preduslov za postizanje efektivne nacionalne implementacije ljudskih prava zahtijeva da svi akteri u pravosuđu (sudije, tužioc i advokati, ali i budući praktičari) budu upoznati sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i drugim standardima ljudskih prava kroz fokusirano i efektivno obrazovanje i obuku, omogućavajući im da primjenjuju takve standarde u konkretnim situacijama.⁸

Obzirom da obuka o ljudskim pravima u BiH nije standardni obavezni dio nastavnih planova i programa, plan budućih obuka o ljudskim pravima navodi ciljeve učenja, temu i približno trajanje kao i metodologije obuke koje bi mogle biti funkcionalne za postizanje očekivanih rezultata. Plan obuka o ljudskim pravima za novoimenovane sudije i tužioce imat će dvije faze, osnovne obuke kroz seminare, radionice i online HELP kurseve u prvoj godini /4 modula/, kao obaveznu obuku, zatim u naredne dvije godine naprednu obuku kroz ostalih 6 modula.

Teme **prve godine** obavezne obuke su slijedeće:

Uvod u EKLJP; Principi tumačenja EKLJP-a (osnove); Procesna ljudska prava.

Tokom **druge godine** biće obrađene teme: Principi tumačenja EKLJP-a (napredni kurs); Pristup pravdi za žene; Obrazloženje presuda i Jednakost i nediskriminacija.

Tokom **treće godine** biće obrađene teme poput: Zločini iz mržnje i govor mržnje; Prava žrtava.

Kao **izborne i napredne kurseve** novoimenovani nosioci pravosudnih funkcija će moći priustvovati obukama o Pravima vlasništva; Migracije i ljudska prava i Evropski standardi o ljudskim pravima i vještine istraživanja sudske prakse .

⁸ Vijeće Evrope, Ured Generalne direkcije za programe, *Akcionni plan za Bosnu i Hercegovinu 2018-2021*, 2018, str. : <https://rm.coe.int/bih-action-plan-2018-2021-en/16808b7563>

OBUKE TOKOM 2022. GODINE – PRVA GODINA OBUKA O LJUDSKIM PRAVIMA:

OBUKA: UVOD U EVROPSKU KONVENCIJU O LJUDSKIM PRAVIMA

Trajanje obuke: 1 dan

Preduslovi: [HELP kurs o uvodu u EKLJP i ESLJP](#) (procjena trajanja: ukupno 6 sati). Pohađanje onlajn kurseva može se ocijeniti potvrdom o završenom kursu koju na kraju kursa izdaje HELP (ne starije od 4 godine). Popis svih HELP kurseva nalazi se na stranici <http://help.elearning.ext.coe.int/#> Za pristup HELP platformi potrebna je registracija.

Opšti cilj:

Omogućiti polaznicima da detaljnije razmotre neke aspekte sistema Konvencije, uključujući i način primjene u zemlji.

Posebni ciljevi učenja:

Utvrđivanje primjene i pozicioniranje EKLJP-a u domaćem pravnom sistemu (znanje), Razmatranje izazova svojstvenih primjeni međunarodnih standarda ljudskih prava, uključujući sukob sa kulturološkim i organizacionim vrijednostima (stavovi/vrijednosti) Opisivanje uloge domaćeg zakonodavstva u utvrđivanju sekundarnog karaktera sistema EKLJP-a (znanje, stavovi/vrijednosti); Primjena domaćeg zakonodavstva na pojam efikasnog pravnog lijeka za potrebe člana 35. EKLJP (znanje, vještine)

Teme

- Primjena ratione personae, temporis i loci EKLJP u domaćem pravnom okviru
- Pojam žrtve povrede ljudskih prava (direktna i indirektna žrtva)
- Ograničenja u primjeni EKLJP-a na određene kategorije i grupe (tj. strance)
- Zabrana zloupotrebe prava (član 17. EKLJP)
- Ograničenja u primjeni ograničenja prava (član 18. EKLJP)
- Hijerarhija zakona i pozicija EKLJP-a u domaćem pravnom poretku
- Doktrina četvrte instance prema EKLJP-u
- Pojam efikasnog pravnog lijeka prema članu 13. EKLJP-a u primjeni u domaćem pravnom poretku
- Pitanje pristupa pravdi (uključujući i perspektivu rodne pripadnosti)
- Pozicija EKLJP-a u domaćem pravnom sistemu
- Hijerarhija zakona
- Sukob EKLJP-a i domaćih zakona
- Obavezujuća priroda presuda ESLJP-a donesenih protiv BiH i njihove posljedice (tj. obnova postupaka...)
- Snaga presuda ESLJP-a donesenih protiv drugih zemalja članica SE

- Razmjena iskustava između polaznika u pogledu primjene EKLJP-a u praksi
- Uticaj privremene mjere (član 39. Poslovnika Suda) u domaćem pravnom sistemu

Metodologija:

Krenuti od pretpostavke da su polaznici putem onlajn kursa već imali standardnu prezentaciju/predavanje o sistemu. Edukacija licem-u-lice služi za potrebe omogućavanja diskusije i polaznicima omogućava razmjenu iskustava i razvijanje vještina. Primjenjivati dinamičnije metodologije koje zahtijevaju više učešća, kao što su:

- anketa: oko 10-7 dana prije obuke može se napraviti anketa u cilju prikupljanja ulaznih informacija od polaznika, a vezano za teme predstavljene na HELP kursu kojima bi željeli razgovarati tokom edukacija licem-u-lice;
- scenariji: moguće je prezentovati svaku temu i aspekt vezan za primjenu EKLJP-a na nivou zemlje (uključujući i vezano za član 39.);
- razgovor u krugu: o primjerima primjene prava ljudskih prava iz ličnog iskustva;
- igranje uloga/obrnute uloge: može biti vrlo korisno za polaznike kako bi razmislili od svojim stavovima i ponašanju, na primjer stavljajući se u poziciju druge osobe (tj. žrtve navodne diskriminacije kojoj vlasti negiraju bilo kakvu mogućnost naknade ili pretjerano formalističkim pristupom ometaju pristup pravdi)

Način izdavanja potvrde/certifikata o završenoj obuci: test sa ocjenom „položio/la/nije položio/la“, koji obuhvata najmanje 2-3 otvorena pitanja na koja se odgovora u stavkama (bulletpoints) ili upućivanjem na opšte koncepte i principe. Test sa ocjenom „položio/la/nije položio/la“ provodi se na kraju obuke. O rezultatima testiranja polaznici se obavještavaju pojedinačno nakon obuke.

OBUKA: OBUKA O PRINCIPIIMA TUMAČENJA EKLJP- OSNOVNA OBUKA

Trajanje obuke: 1 dan

Preduslovi: kurs o uvodu u EKLJP. Pohađanje kursa uz lično prisustvo može se ocijeniti relevantnim certifikatom/potvrdom (ne starijim od 4 godine).

Opšti cilj:

Omogućiti polaznicima da razviju takozvani „refleks za ljudska prava“, odnosno sposobnost pravnih i pravosudnih stručnjaka da u svim predmetima koje ispituju sagledaju dimenziju ljudskih prava i osiguraju da su njihove odluke u skladu sa obavezama države u pogledu poštivanja ljudskih prava.

Posebni ciljevi učenja:

Utvrđiti osnovne principe primjene koje koristi ESLJP (znanje) ; Odrediti dimenzije ljudskih prava u običnim slučajevima iz prakse (vještine) ;Primijeniti test u 3 koraka u vezi sa kvalifikovanim pravima (vještine) ;Prepoznati važnost pristupa usmjerenog na perspektivu žrtve integrisanog u pravosudnu praksu (vještine, stavovi/vrijednosti)

Teme

- EKLJP kao živi instrument
- Učinkovitost prava u skladu sa EKLJP i njihovo svrhovito tumačenje, uključujući i u odnosu na uživanje prava žena i djevojčica
- Pozitivne obaveze prema EKLJP: kako mjeriti obim obaveze? Osmanov test
- Ograničavanje prava: test u 3 koraka o kvalifikovanim pravima
- definicija uplitanja
- zakonitost (uključujući samostalno značenje zakona i kvaliteta zakona)
- legitimni cilj; nužnost; demokratsko društvo
- srazmjernost kao sastavni dio nužnosti
- polje slobodne procjene
- Zabrana diskriminacije kao sveobuhvatni princip prema EKLJP
- nediskriminacija i jednakost; pozitivne mjere
- Samostalni koncepti prema EKLJP

Metodologija:

- anketa: oko 10-7 dana prije obuke može se napraviti anketa u cilju prikupljanja ulaznih informacija od polaznika, a vezano za teme predstavljene na HELP kursu o principima tumačenja EKLJP-a o kojima bi željeli razgovarati tokom edukacija licem-u-lice.
- scenariji i analize slučaja: svakoj od prethodno navedenih tema i aspekata treba pristupiti primjenjujući kratke scenarije, analize slučajeva na kojima će se raditi pojedinačno, u parovima ili u malim grupama (u zavisnosti od njihove složenosti). Treba ih razraditi na osnovu sudske prakse ESLJP-a imajući u vidu domaće zakonodavstvo i eventualne nedostatke, a ne treba se ograničavati na odluke donesene protiv BiH);
- kratki testovi: brzi kratki testovi (sa eventualnim korištenjem onlajn alata kao što je menti.com) mogu se koristiti za ispitivanje polaznika o poznavanju

različitih samostalnih koncepata. Slike (tj. pokazivanje različitih odnosa sa istim efektom kao porodični) također mogu pokrenuti diskusije i pomoći edukatoru kod ilustrovanja pojmova;

OBUKA: OBUKA O PROCESNIM LJUDSKIM PRAVIMA

Trajanje obuke: 2 dana

Preduslovi: kurs uz lično prisustvo o Uvodu o EKLJP i Principima tumačenja EKLJP-a. Onlajn HELP kurs o Proceduralnim zaštitama u krivičnim postupcima i pravima žrtava –

Napomena: preduslov je ograničen na sudije u krivičnom postupku i tužioce. Popis svih HELP kurseva nalazi se na stranici <http://help.elearning.ext.coe.int/#>. Za pristup HELP platformi potrebna je registracija.

Opšti cilj:

Polaznicima omogućiti razumijevanje pluralizma, opsega i međusobne povezanosti procesnih ljudskih prava i obučiti ih tako da posjeduju vještine potrebne za njihovu primjenu u oblastima građanskog, krivičnog i upravnog prava.

Posebni ciljevi učenja:

Uvrstiti procesna prava u okvire šireg sistema ljudskih prava na način predviđen EKLJP-om (znanje) i kao element kvaliteta pravde (stavovi/vrijednosti);

Upoznati se sa standardima utvrđenim sudskom praksom ESLJP-a (znanje)

Utvrđiti ulogu pravosudnih stručnjaka u poštivanju procesnih ljudskih prava (vrijednosti/stavovi)

Teme:

- Pristup proceduralnoj pravdi
- pravo na pravično suđenje; pravo na pristup sudu
- pravednost
- Iznošenje dokaza
- Razuman rok; Akuzatorni postupak
- Jednakost u postupanju
- Obrazloženje sudskih presuda
- Pravna sigurnost i odstupajuća sudska praksa

- Posebne garancije koje se odnose na krivične i parnične predmete
- Javna rasprava
 - Pravo na efikasan pravni lijek
- Prava žrtava
- Pravda po mjeri djeteta
- Okruženje i pristup pravdi: Aarhuška konvencija
 - Pravo na informacije
 - Pravo na učešće
 - Pristup pravdi
- Pristup pravdi za žene
- Azil i pristup pravdi
- Pristup procesnih prava (proceduralna pravičnost u okviru suštinskih ljudskih prava sa fokusom na procesne zahtjeve u okviru različitih prava predviđenih EKLJP-om)
 - obaveza primjene dužne pažnje u istrazi i gonjenju
 - obaveza saslušanja zainteresovane stranke prije donošenja odluke
- Integrisana procesna ocjena: procjena elemenata proceduralne pravde u konkretnim slučajevima i analiza kvaliteta domaćeg procesa odlučivanja
 - srazmjernost mjere
 - opravdanost mjere
 - princip supsidijarnosti i polje slobodne procjene

Metodologija: krenuti od pretpostavke da su polaznici već imali standardnu prezentaciju/predavanje o standardima člana 6., strukturi presuda ESLJP-a. Edukacija licem-u-lice služi za potrebe omogućavanja diskusije i polaznicima omogućava razmjenu iskustava i razvijanje vještina

- anketa prije obuke može se napraviti anketa u cilju prikupljanja ulaznih informacija od polaznika, a vezano za teme predstavljene na HELP kursevima koji su utvrđeni kao preduslov o kojima bi željeli razgovarati tokom edukacija licem-u-lice. Polaznici mogu biti pozvani da sa ostalim polaznicima razmijene slučajeve iz prakse o kojima bi željeli razgovarati.
- scenariji, analize slučaja, ključna pitanja: većini prethodno navedenih tema i aspekata treba pristupiti primjenjujući kratke scenarije, analize slučajeva i ključna pitanja, na kojima će se raditi pojedinačno, u parovima ili u malim grupama (u zavisnosti od njihove složenosti). Treba ih razraditi na osnovu sudske prakse ESLJP-a imajući u vidu domaće zakonodavstvo i eventualne nedostatke, a ne treba se ograničavati na odluke donesene protiv BiH);
- simulacija suđenja (moot court): omogućiti polaznicima da razvijaju svoje pravne argumente i vještine debate i pomoći im da uvažavaju mišljenje suprotne strane, čime će imati mogućnost pozivati se na zaštitu ljudskih prava.

INSTRUKTIVNI SEMINAR: "ODNOS IZMEĐU EVROPSKOG PRAVA I DOMAĆEG PRAVA BIH"⁹

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja:

Ciljna grupa: Novoimenovane sudije

Planiran broj učesnika: 20

Teme:

- Institucije Evropske unije, njihove nadležnosti i funkcije
- Opći aspekti primjene i dejstva Evropskog prava u odnosu na pravo država članica (primarnopravni izvori i odnos prema zakonodavstvu BiH; sekundarno pravo i praksa Suda EU; postupci pred Sudom EU)
- Interpretativni učinak prava EU prije članstva
- Uloga i značaj Suda pravde Evropske unije u determinisanju odnosa Evropske unije i trećih zemalja (BiH)

Cilj: Predstaviti učesnicima sistem institucija i pravni sistem EU, te učinak prava EU prije stupanja države u članstvo.

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

SEMINAR: „SUDSKA ETIKA I DISCIPLINSKE PRAKSE“

Mjesto: Sarajevo

Datum održavanja:

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: Novoimenovane sudije

Planirani broj učesnika: 20 učesnika po radionici

⁹ Mišljenje br. 10 CCJE naglašava potrebu da se u obuci izučava evropski sistem zaštite ljudskih prava, ali i pravna stečevina Evropske unije i hijerarhija pravnih akata Evropske unije.

Teme:

- sukob interesa, komunikacija ex parte,
- neovisnost i nepristrasnost pravosuđa,
- odgovornost prema poslu.
- pretpostavljena (rodbinska, prijateljska ili dr.) povezanost sudije sa predstavnicima izvršne i zakonodavne vlasti, političkim strankama i drugim interesnim grupama
- sigurnost informacija i korištenje istih informacija van pravosudne institucije
- integritet sudije-međunarodni i domaći propisi

Edukatori: domaći eksperti, edukatori CEST-a

Seminar će biti organizovan u saradnji sa OSCE Misijom u BiH

RADIONICA: „BAZA SUDSKIH ODLUKA CSD-a VSTV-a i CMS“ – OSNOVNA EDUKACIJA

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja:

Ciljna grupa: Novoimenovane sudije

Planiran broj

učesnika: 25

Teme:

- Baza sudskih odluka Centra za sudsku dokumentaciju
- Uvod u poznavanje CMS funkcionalnosti za početnike
- CMS i prateće promjene u sudu
- Statistički podaci i izvještavanje u CMS-u
- CMS u praksi

Cilj radionice:

Predstaviti nosiocima pravosudnih funkcija informacione tehnologije, koje mogu biti od značaja za njihov rad u pravosudnim institucijama.

Metod: E-učenje

Edukativni materijal: baze podataka i materijali edukatora

Edukatori: Predstavnici CSD-a VSTV-a BiH i IKT stručnjaci

SEMINAR: „PRIPREMA ZA SUĐENJE“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja:

Ciljna grupa: novoimenovane sudije

Planiran broj

učesnika: 20

Teme:

- Upravljanje vremenom i efikasno obavljanje radnih zadaka/ planiranje
- Značaj poštivanja zakonskih i sudskih rokova
- Procesne radnje
- Stres menadžment

Cilj seminara: Razvijanje sudijskih vještina upravljanja vremenom i efikasne efikasne upotrebe vremena koje sudiji stoji na raspolaganju u pripremi za suđenje.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: Edukativni materijal pripremljeni od strane edukatora,

Edukatori: edukatori CEST-a F BiH

SEMINAR: „VOĐENJE POSTUPKA I DONOŠENJE ODLUKE“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja:

Ciljna grupa: novoimenovane sudije

Planiran broj

učesnika: 20

Teme:

- Upravljanje ročištom/pretresom,
- Urednost dostave pismena suda strankama
- Komunikacija i ponašanje u sudnici

- Odlučivanje o prijedlozima i prigovorima stranaka
- Izrada zapisnika
- Donošenje procesnih odluka
- Objektivno razmatranje i analiza svih relevantnih činjeničnih i pravnih pitanja
- Ocjena dokaza
- Razlikovanje bitnih od nebitnih činjenica

Cilj seminara: Razvijanje sudijskih vještina upravljanja vremenom i efikasne upotrebe vremena koje sudiji stoji na raspolaganju u vođenju postupka i procesa i analize svih važnih činjeničnih i pravnih pitanja kod donošenja sudske odluke

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: Edukativni materijal pripremljeni od strane edukatora,

Edukatori: edukatori CEST-a F BiH

RADIONICA: „PISMENA IZRADA PRESUDE – KRIVIČNA OBLAST“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja:

Ciljna grupa: novoimenovane sudije

Planiran broj

učesnika: 30

Teme:

- Pismena izrada presude (obrazloženje i razumljivost presude)
- Dokazi na kojima se zasniva presuda
- Izricanje i objavljivanje presude
- Pismena izrada presude – praktični primjeri

Cilj seminara: Unaprjeđenje standarda u izradi presude, usaglašavanje metodologije izrade presude i izbjegavanje nepravilnosti iz prakse.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: materijali edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

RADIONICA: „TEHNIKE IZRADE PRESUDE U GRAĐANSKIM SPOROVIMA“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja:

Ciljna grupa: novoimenovane sudije

Planiran broj učesnika: 25-30

Teme:

- Izrada presude
- Uvod, izreka presude
- Pravo na obrazloženu sudsku odluku
- Obrazloženje presude sa osvrtom na sadržaj
- Pravno izražavanje i jezička pismenost
- Jasno i sažeto iznošenje razloga za činjenične i pravne zaključke
- Razumljivost presude za stranke
- Analiza predmeta koji nisu efikasno okončani zbog nedostataka u presudi
- Specifičnosti izrade drugostepene presude

Cilj radionice: Unaprijeđenje standarda u izradi presude, usaglašavanje metodologije izrade presude i izbjegavanje nepravilnosti iz prakse.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: moduli metodologije izrade

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

KOMPLEMENTARNA OBUKA ZA TUŽILAČKE I SUDIJSKE STRUČNE SARADNIKE/SAVJETNIKE KOJI SU USPJEŠNO OKONČALI MODULARNI SISTEM POČETNE OBUKE

SEMINAR: "CESIJA KAO NAČIN PROMJENE POVJERIOCA U OBLIGACIONOM ODNOSU"

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 14. april 2022.

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudijski stručni saradnici i savjetnici koji rade na predmetima građanskog prava

Planiran broj učesnika: 40

Teme:

- Ustupanje potraživanja
- Predmet ustupanja
- Prigovori dužnika (cesusa)

Cilj: Predstaviti učesnicima ugovornu promjenu povjerioca putem ustupanja potraživanja (cesija)

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: Stalni edukatori CEST-a F BiH

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca i Pravosudne komisije BD BiH.

SEMINAR: "TROŠKOVI PARNIČNOG POSTUPKA"

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 19. maj 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudijski stručni saradnici i savjetnici koji rade na predmetima građanskog prava

Planiran broj učesnika: 40

Teme:

- Troškovi parničnog postupka
- Vrijednost spora
- Sudska praksa

Cilj: Predstaviti učesnicima troškove parničnog postupka kao jedan od zahtjeva u toku parničnog postupka, te njihov odnos sa vrijednosti predmeta spora kao obaveznog elementa tužbe

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: Stalni edukatori CEST-a F BiH

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca i Pravosudne komisije BD BiH.

SEMINAR: "VJEŠTINE IZRADE SUDSKIH ODLUKA IZ KAZNENE OBLASTI"

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 02. septembar 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: tužilački stručni saradnici/savjetnici i sudijski stručni saradnici/savjetnici koji rade na predmetima krivičnog prava

Planiran broj učesnika: 40

Teme:

- Obrazloženje meritorne presude (oslobađajuće i osuđujuće)
- Obrazlaganje dokaza i davanja razloga o (ne)dokazanosti odlučnih činjenica
- Izrada različitih naredbi od strane suca za prethodni postupak

Cilj: Predstaviti učesnicima tehnike izrade sudskih odluka, uz praktične vježbe pri izradi sudskih odluka. Na seminaru bi se obradila teorijska, iskustvena i praktična problematika u izradi sudskih odluka u kaznenoj stvari (izrada svih vrsta presuda, rješenja i naredbi).

Metod: predavanja i diskusija
Edukativni materijal: radovi edukatora
Edukatori: Stalni edukatori CEST-a F BiH

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca i Pravosudne komisije BD BiH

KONTINUIRANA OBUKA SUDIJA I TUŽILACA

EVROPSKO PRAVO

NAPREDNI SEMINAR: "ODNOS IZMEĐU EVROPSKOG PRAVA I DOMAĆEG PRAVA BIH"¹⁰

Mjesto i datum održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije i tužiocima koji su prošli osnovne obuke o pravu EU

Planiran broj učesnika: 40

Teme:

- Institucije Evropske unije, njihove nadležnosti i funkcije
- Opći aspekti primjene i dejstva Evropskog prava u odnosu na pravo država članica (primarnopravni izvori i odnos prema zakonodavstvu BiH; sekundarno pravo i praksa Suda EU; postupci pred Sudom EU)
- Interpretativni učinak prava EU prije članstva
- Uloga i značaj Suda pravde Evropske unije u determinisanju odnosa Evropske unije i trećih zemalja (BiH)

Cilj: Predstaviti učesnicima sistem institucija i pravni sistem EU, te učinak prava EU prije stupanja države u članstvo.

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: Stalni edukatori CEST-a F BiH

LJUDSKA PRAVA

„FORUM O NACIONALNOJ INTERPRETACIJI EVROPSKE KONVENCIJE ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I OSNOVNIH SLOBODA“

Mjesto održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: novembar 2022. godine

¹⁰ Mišljenje br. 10 CCJE naglašava potrebu da se u obuci izučava evropski sistem zaštite ljudskih prava, ali i pravna stečevina Evropske unije i hijerarhija pravnih akata Evropske unije.

Ciljna grupa: sudije Ustavnog suda Bosni i Hercegovinim Vrhovnih sudova Federacije i Republike Srpske i Suda Bosne i Hercegovine

Aktivnost je planirana sa AIRE Centrom iz Londona

SEMINAR: „NOVINE U PRAKSI EVROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA“¹¹

Mjesto održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: dva dana

Datum održavanja: naknadno će se utvrditi

Ciljna grupa: Sudije, sudijski stručni saradnici i savjetnici

Planiran broj

učesnika: 40

Teme seminara: konkretne teme, iz oblasti prakse Evropskog Suda za ljudska prava, biće određene prije održavanja skupa, u skladu sa sprovedenom analizom potreba sudstva koja navodi teme koje su od posebnog interesa

Cilj seminara: Pružanje ciljane napredne obuke o evropskom pravu ljudskih prava i primjeni Konvencije

Metod: prezentacije, diskusija, interaktivni rad na studijama slučaja iz domaće i inostrane sudske prakse

Edukativni materijal: materijali edukatora, prikaz relevantne prakse

Edukatori: edukatori CEST-a F BiH

Aktivnost je planirana sa AIRE Centrom iz Londona

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

Napomena: Ovaj seminar je zatvoren za prijavljivanje. Lista učesnika će se formirati po posebnom pozivu

¹¹ Mišljenje br. 10 CCJE naglašava potrebu da se u obuci izučava evropski sistem zaštite ljudskih prava, ali i pravna stečevina Evropske unije i hijerarhija pravnih akata Evropske unije.

OBUKE SA OSCE MISIJOM:

SEMINAR: „OBRNUTI TERET DOKAZIVANJA U PREDMETIMA DISKRIMINACIJE: TEORIJSKA I PRAKTIČNA PITANJA – DVODNEVNA ZAJEDNIČKA OBUKA“¹²

Mjesto i datum održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: Sudije

Planiran broj učesnika:

40

Teme seminara:

- Presentacija člana 14. – zabrana diskriminacije; opšti principi i veza sa protokolom 12.
- Materijalno-pravne odredbe Zakona o zabrani diskriminacije BiH
- Procesno-pravne odredbe Zakona o zabrani diskriminacije BiH
- Teret dokazivanja
- Argumenti u korist ili protiv slučaja navodne diskriminacije
- Sudska praksa Antidiskriminacionog prava u BiH
- Rodno zasnovana diskriminacija na radnom mjestu

Cilj seminara: Unaprjeđenje primjene standarda ESLJP-a u praksi najviših sudova i doprinos harmonizaciji sudske prakse.

Metod: predavanje i diskusija

Edukativni materijal: materijali izlagača, publikacija „Analiza odgovora pravosuđa na izazove diskriminacije u BiH“ kojeg je izradila OSCE Misija u BiH

Edukatori: edukatori OSCE Misije u BiH i edukatori CEST-a

Aktivnost će biti realizovana u okviru saradnje sa OSCE Misijom u BiH, kao zajednička aktivnost sa CEST-om RS-a

¹² Izvještaj Evropske komisije za Bosnu i Hercegovinu za 2021. godinu, u poglavlju 2.2. „Vladavina zakona i temeljna prava“, u dijelu koji se odnosi na zabranu diskriminacije, apostrofira da se diskriminacija i dalje ne prijavljuje u dovoljnoj mjeri, naročito na radnom mjestu. Sudska praksa je pokazala nedostatak ujednačene primjene tereta dokazivanja, odugovlačenje postupaka i neizvršenja konačnih odluka. Takođe se u dijelu koji se odnosi na ljudska prava i zaštitu manjina, navodi da pred ESLJP postoje još uvijek neriješeni sudski predmeti koji se odnose na diskriminaciju po etničkoj osnovi. Nije postignut napredak u otklanjanju prakse ‘dvije škole pod jednim krovom’, te je potrebno riješiti pitanje diskriminacije građana po pitanju izbora i obrazovnog sistema.

SEMINAR: „DOKAZIVANJE DISKRIMINACIJE: PRAVILA DOKAZIVANJA I ALATI DOSTUPNI U PREDMETIMA DISKRIMINACIJE“

Mjesto i datum održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: Sudije

Planiran broj učesnika: 40

Teme seminara:

- Presentacija člana 14. – zabrana diskriminacije; opšti principi i veza sa protokolom 12.
- Materijalno-pravne odredbe Zakona o zabrani diskriminacije BiH
- Procesno-pravne odredbe Zakona o zabrani diskriminacije BiH
- Teret dokazivanja
- Argumenti u korist ili protiv slučaja navodne diskriminacije
- Sudska praksa Antidiskriminacionog prava u BiH
- Rodno zasnovana diskriminacija na radnom mjestu

Cilj seminara: Unaprjeđenje primjene standarda ESLJP-a u praksi najviših sudova i doprinos harmonizaciji sudske prakse.

Metod: predavanje i diskusija

Edukativni materijal: materijali izlagača, publikacija „Analiza odgovora pravosuđa na izazove diskriminacije u BiH“ kojeg je izradila OSCE Misija u BiH

Edukatori: edukatori OSCE Misije u BiH i edukatori CEST-a

Aktivnost će biti realizovana u okviru saradnje sa OSCE Misijom u BiH, kao zajednička aktivnost sa CEST-om RS-om

SEMINAR: „ZAKON O ZAŠTITI OD KLEVETE U BIH“

Mjesto i datum održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: Sudije

Planiran broj učesnika: 40

Teme seminara:

- Samoregulacija medija
- Izvještaj Misije
- Pregled slučajeva klevete pokrenutih protiv medija u periodu 2016.-2019.
- Iskustva i preporuke

Cilj seminara: Unaprjeđenje primjene standarda ESLJP-a u praksi najviših sudova i doprinos harmonizaciji sudske prakse.

Metod: predavanje i diskusija

Edukativni materijal: materijali izlagača, izvještaj kojeg je izradila OSCE Misija u BiH

Edukatori: edukatori OSCE Misije u BiH i edukatori CEST-a

Aktivnost će biti realizovana u okviru saradnje sa OSCE Misijom u BiH

SEMINAR: „SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU“

Mjesto i datum održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: 1 dan x 2

Ciljna grupa: Sudije krivičnog referata

Planiran broj učesnika: 40

Teme seminara:

- Unutrašnji i vanjski faktori koji doprinose dugotrajnosti sudskog postupka

Cilj seminara: Unaprjeđenje primjene standarda ESLJP-a u praksi najviših sudova i doprinos harmonizaciji sudske prakse.

Metod: predavanje i diskusija

Edukativni materijal: materijali izlagača, izvještaj kojeg je izradila

OSCE Misija u BiH

Edukatori: edukatori OSCE Misije u BiH i edukatori CEST-a

Aktivnost će biti realizovana u okviru saradnje sa OSCE Misijom u BiH

RADIONICA: „RODNO ZASNOVANO I NASILJE U PORODICI“^{13 14}

Mjesto održavanja:

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: naknadno će se utvrditi

Ciljna grupa: sudije, tužioc, pripadnici agencija za provođenje zakona, te drugih aktera na temu unapređivanja pristupa predmetima nasilja u porodici koji u prvi plan stavlja prava žrtve

Planiran broj

učesnika: 25

Teme:

- Primjena Zakona o zaštiti od nasilja u porodici („Službene novine Federacije BiH“, broj 20/13)
- Jačanje saradnje nosilaca pravosudnih funkcija sa drugim subjektima zaštite kroz multisektorske edukacije;
- Primjena Konvencije Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (CAHVIO) – („Službeni glasnik BiH, broj 19/13);
- Nasilje u porodici i zaštitne mjere
- Primjena Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH („Službeni glasnik BiH“m broj: 32/10)
- **Cilj radionice:** Razmjena dobrih praksi i iskustava u procesuiranju nasilja u porodici

¹³ Imajući u vidu Šesti periodični izvještaj o implementaciji Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (CEDAW Konvencija) UN Komiteta za eliminaciju diskriminacije prema ženama (CEDAW Komitet) iz oktobra 2019. godine, ukazujemo na Preporuku CEDAW Komiteta u odlomku „Pristup pravdi“, tačka 14c) da se „poveća kapacitet sudaca i tužilaca za prava i ravnopravnost žena, između ostalog na način da se primjena Konvencije učini obaveznim dijelom njihove stručne obuke“, kao i zapažanje u odlomku „Stereotipi“, tačka 23a) i 23b).

¹⁴ Izvještaj Evropske komisije za Bosnu i Hercegovinu za 2021. godinu, u poglavlju 2.2. „Vladavina zakona i temeljna prava“, u dijelu koji se odnosi na ravnopravnost žena i muškaraca ukazuje da je potrebno unaprijediti institucionalni odgovor na rodno zasnovano nasilje, što uključuje zaštitne mjere, podršku žrtvi, pravnu pomoć i siguran smještaj. Bosna i Hercegovina treba ubrzati procesuiranje zločina seksualnog nasilja, osigurati oporavak žena koje su žrtve ratnih zločina i osigurati zaštitu svjedoka. Potrebno je unaprijediti prikupljanje podataka čime bi se omogućila izrada jasnih politika usmjerenih na ključne razlike u tretmanu polova i osigurali relevantni podaci o rodno zasnovanom nasilju.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: Materijali edukatora

Edukatori: edukatori CEST-a FBiH

Aktivnost će biti realizovana u saradnji sa OSCE Misijom u BiH

SEMINAR: „PRISTUP PRAVDI U PITANJIMA KOJA SE TIČU OKOLIŠA“

Mjesto održavanja: naknadno će biti određeno

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: početak oktobra 2022.

Ciljna grupa: sudije i tužioci

Planiran broj

učesnika: 25

Teme:

- Provedba Aarhus konvencije sa težištem na pristup pravosuđu
- Pristup pravosuđu u slučaju podnošenja zahtjeva za pristup informacijama
- Pristup pravosuđu: iskustva mreže Aarhus centara u BiH
- Pristup pravosuđu u slučaju učešća javnosti u donošenju odluka
- Pristup pravosuđu u slučaju onečišćenja okoliša i kršenja odredaba domaćeg zakonodavstva koje se odnose na okoliš

Cilj seminara: Cilj seminara je ispravna primjena Aarhus konvencije i relevantnog domaćeg zakonodavstva

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: Materijali edukatora

Edukatori: edukatori CEST-a FBiH

Aktivnost će biti realizovana u saradnji sa OSCE Misijom u BiH

RADIONICA: "RODNA (NE)RAVNOPRAVNOST – PREDRASUDE I STEREOTIPI"

Mjesto: Neum/Konjic

Trajanje: 3 dana

Datum održavanja: 18.-20. maj 2022. godine
07.-09. septembar 2022. godine

Ciljna grupa: Sudije i tužiocima koji nisu do sada prošli ovu obuku

Planirani broj učesnika: 12-15

Teme:

- Uticaj ličnog stava na donošenje presuda u predmetima rodno zasnovanog nasilja;
- Važnost primjene holističkog pristupa u predmetima rodno zasnovanog nasilja;
- Diskriminacija i opšti društveni stereotipi u predmetima rodno zasnovanog nasilja.

Cilj: Podizanje svijesti, senzibilizacija usmjerena na smanjenje predrasuda i stereotipa prema specifičnim manjinskim grupama u društvu čime će se poboljšati položaj oštećene u postupcima rodno zasnovanog nasilja (RZN), zatim pooštriti blaga kaznena politika koja će dovesti do ostvarivanja svrhe sankcije odnosno direktne zaštite i satisfakcije žrtve krivičnih djela RZN.

Metod: Interaktivni pristup, rad u grupama, prezentacija, diskusija, prikazivanje videa iz dokumentarne serije „Pravda za žene“

Edukativni materijal: materijali edukatora i slučajevi iz prakse, Specijalizirani priručnik za profesionalce/ke koji se u svom poslu susreću sa slučajevima rodno zasnovanog nasilja

Edukatori: edukatori Centra ženskih prava (Zenica)

Napomena: Seminar je namijenjen učesnicima/cama koji se prvi put prijavljuju na ovu obuku

Aktivnost će biti održana u saradnji sa Centrom ženskih prava iz Zenice

SEMINAR: „LJUDSKA PRAVA LGBTI OSOBA U BIH I PRAVNI MEHANIZMI NJIHOVE ZAŠTITE – ISKUSTVA IZ BIH I REGIJE“¹⁵

Mjesto održavanja: naknadno će se odrediti

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: 12. i 13. maj 2022.

Ciljna grupa: sudije i tužioci

Planiran broj učesnika: 15

Teme:

- Zaštita prava LGBTI osoba kroz pravosuđe Bosne i Hercegovine, sa naglaskom na komparativnu praksu iz regije i EU (anti-diskriminaciono i krivično pravo)

Cilj seminara: Upoznavanje pravosudne zajednice i praktičara sa postojećim pravnim okvirom Bosne i Hercegovine i praksom u oblasti zaštite ljudskih prava marginaliziranih grupa, sa naglaskom sa ljudska prava LGBTI osoba, kroz konkretne primjere i slučajeve iz pravne prakse u BiH i zemljama regije

Metod: predavanje, diskusija, analiza slučajeva iz prakse

Edukativni materijal: materijali edukatora, publikacije Sarajevskog otvorenog centra

Edukatori: Edukatori CEST-a FBiH, edukatori Sarajevskog otvorenog centra

Aktivnost će se realizovati u saradnji sa Sarajevskim otvorenim centrom.

¹⁵ Izvještaj Evropske komisije za Bosnu i Hercegovinu za 2021. godinu, u dijelu koji se odnosi na prava lezbejki, gejeva, biseksualnih, transrodnih i interseksualnih (LGBTI) osoba, navodi da uprkos usklađivanju četiri krivična zakona, na način da su uvršteni zločini iz mržnje na osnovu seksualne orijentacije i rodnog identiteta, krivično gonjenje zločina iz mržnje i govora mržnje prema LGBTIQ osobama i dalje je nedovoljno. Pravni sistem ne priznaje društvena i ekonomska prava istopolnih parova, uključujući i pravo na porodični život. Društvena uključenost interseksualnih i transrodnih osoba, koje su posebno marginalizovane, takođe treba da se poboljša.

SEMINAR: PRIPADNICI RANJIVIH GRUPA KAO SVJEDOCI U POSTUPKU

Cilj: Razviti odgovarajuće vještine sudija i tužilaca, koje će im omogućiti da prepoznaju specifične komunikacione potrebe vulnerabilnog svjedoka, te da, u skladu s tim, uspostave takav sistem komunikacije, koji će vulnerabilnom svjedoku omogućiti da adekvatno učestvuje u postupku, tj. da razumije pitanje i da da odgovor, koji smatra tačnim.

Trajanje: 2 dana

Mjesto i datum održavanja: naknadno će se utvrditi

Ciljna grupa: sudije i tužioci

Broj učesnika: 25

Teme: Vještine ispitivanja svjedoka – pripadnika ranjivih grupa (djeca, osobe sa invaliditetom, Romi, LGBTI osobe, marginalizirane kategorije žena, itd.)

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Materijal: materijali razvijeni od strane edukatora

Edukatori: edukatori naknadno zajednički određeni od strane CEST-ova i VSTV BiH.

SEMINAR: „ZAŠTITA OSOBNIH PODATAKA I TAJNOSTI PODATAKA“

Format održavanja: Online

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: 18. 02. 2022.

Ciljna grupa: Sudije

Planirani broj učesnika: do 50

Teme:

- Pojam i zaštita tajnosti podataka
- Pravo na zaštitu ličnih podataka kao jedno od osnovnih prava čovjeka
- Pravo na pristup informacijama

- Kolizija ljudskih prava
- Zaštita tajnosti podataka
- Opća uredba o zaštiti podataka (GDPR)

Cilj: Predstaviti efekte implementiranja odredbi GDPR u pravni sistem BiH

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Edukativni materijal: materijali razvijeni od strane edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

SEMINAR: „ZAKON O ZAŠTITI TAJNIH PODATAKA“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: naknadno će se odrediti

Ciljna grupa: Sudije

Planirani broj učesnika: do 50

Teme:

- Zakon o zaštiti tajnih podataka BiH
- Implementacija i primjena odredaba zakona
- Opća uredba o zaštiti podataka (GDPR)

Cilj: Predstaviti efekte implementiranja odredbi Zakona o zaštiti tajnih podataka u pravni sistem BiH

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Edukativni materijal: materijali razvijeni od strane edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

NAPREDNA OBUKA: „MEĐUNARODNA ZAŠTITA - IZBJEGLIČKI STATUS I SUPSIDIJARNA ZAŠTITA “

Mjesto održavanja: naknadno će se odrediti

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: naknadno će se odrediti

Ciljna grupa: Sudije upravnog i apelacionog odjeljena Suda Bosne i Hercegovine, stručni savjetnici i saradnici

Planirani broj učesnika: do 15

Teme:

- Konvencija o statusu izbjeglih iz 1951 godine
- Informacije o zemlji porijekla
- Supsidijarna zaštita

Cilj: Predstaviti praksu i postupanje u predmetima u odnosu na kriterije za inkluziju navedene Konvencije, napredna obuka

Metod: kombinacija prezentacije, studije slučaja primjera iz prakse domaćih i stranih sudova

Edukativni materijal: materijali razvijeni od strane edukatora i relevantna sudska praksa

Edukatori: stalni edukatori CEST-a i UNHCR

Aktivnost će se realizirati u okviru saradnje i projektnih aktivnosti vezanih za izbjeglice i raseljena lica Predstavništva UNHCR-a u Bosni i Hercegovini.

OBUKE SA VIJEĆEM EVROPE

Inicijativa za pravnu sigurnost i efikasno pravosuđe u Bosni i Hercegovini- Faza –II

RADIONICA: „OBRAZLOŽENJE SUDSKE PRESUDE – KRIVIČNI ASPEKT“

Mjesto održavanja: naknadno će se odrediti

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja:

07. i 08. april 2022. godine

Ciljna grupa:

sudije prvostepenih sudova krivičnog referata i stručni saradnici

Planiran broj učesnika: 15

Teme:

- Osnovna pravila o formi presude
- Standardi obrazložene presude prema Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima
- Obavezna sadržina izreke presude (primjeri iz prakse)
- Zahtjevi na koje presuda mora odgovoriti
- Direktna primjena Evropske konvencije o ljudskim pravima: Primjeri i rad na predmetu
- Obrazloženje presude: određenost i potpunost razloga za činjenične i pravne zaključke, odgovor na argumente stranaka, pozivanje na zakone i sudsku praksu (primjeri iz prakse)
- Obavezan odgovor u presudi na navode o povredi Evropske konvencije
- Obavezan odgovor u presudi na navode o povredi Evropske konvencije, analiza navoda prema Evropskoj konvenciji
- Analiza pismeno izrađenih presuda (primjeri iz prakse)
- Primjeri i rad na predmetu

Cilj seminara:

Na ovom seminaru će se analizirati pravo na obrazloženu sudsku odluku kao važan segment člana 6. EKLJP

Metod:

predavanje, diskusija

Edukativni materijal: materijali edukatora

Edukatori:

stalni edukatori CEST-a FBiH

Aktivnost će biti organizovana sa Vijećem Evrope u okviru Projekta „Inicijativa za pravnu sigurnost i efikasno pravosuđe u Bosni i Hercegovini- Faza –II“ kao zajednička aktivnost sa CEST-om RS-a

Napomena: Zavisno od epidemiološke situacije – online ili u fizičkom prisustvu sa manjim brojem učesnika. Ukoliko se prijavi veći broj učesnika od predviđenog, Centri zadržavaju pravo smanjenja broja i odabira učesnika koji nisu ranije učestvovali u navedenim aktivnostima

RADIONICA: „OBRAZLOŽENJE SUDSKE PRESUDE – PARNIČNI ASPEKT“

Mjesto održavanja: naknadno će se odrediti
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 22. i 23. septembar 2022. godine

Ciljna grupa: sudije prvostepenih sudova

Planiran broj učesnika: 15

Teme:

- Osnovna pravila o formi presude
- Standardi obrazložene presude prema Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima; Obavezna sadržina izreke presude (primjeri iz prakse)
- Zahtjevi na koje presuda mora odgovoriti
- Direktna primjena Evropske konvencije o ljudskim pravima: Primjeri i rad na predmetu
- Obrazloženje presude: određenost i potpunost razloga za činjenične i pravne zaključke, odgovor na argumente stranaka, pozivanje na zakone i sudsku praksu (primjeri iz prakse)
- Obavezan odgovor u presudi na navode o povredi Evropske konvencije
- Obavezan odgovor u presudi na navode o povredi Evropske konvencije, analiza navoda prema Evropskoj konvenciji
- Analiza pismeno izrađenih presuda (primjeri iz prakse)

Cilj seminara: Na ovom seminaru će se analizirati pravo na obrazloženu sudsku odluku kao važan segment člana 6. EKLJP

Metod: predavanje, diskusija

Edukativni materijal: materijali edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a F BiH

Aktivnost će biti organizovana sa Vijećem Evrope

Napomena: Zavisno od epidemiološke situacije – online ili u fizičkom prisustvu sa manjim brojem učesnika. Ukoliko se prijavi veći broj učesnika od predviđenog, Centri zadržavaju pravo smanjenja broja i odabira učesnika koji nisu ranije učestvovali u navedenim aktivnostima.

USTAVNO PRAVO

OKRUGLI STOL: „AKTUELNA PRAKSA USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE PO APELACIJAMA IZ KRIVIČNE OBLASTI“

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 21. i 22. novembar 2022. godine

Ciljna grupa: sudije i tužioci
Planiran broj učesnika: 35

Teme:

- Dopustivost apelacije
- Odnos Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i redovnih sudova u kontekstu člana VI/3.b)
- Novija praksa Ustavnog suda BiH po apelacijama u krivičnoj oblasti
- Incidentalna kontrola ustavnosti

Cilj okruglog stola: Prezentiranje prakse Ustavnog suda Bosne i Hercegovine po apelacijama iz krivične oblasti.

Metod: interaktivni
Edukativni materijal: materijali edukatora
Edukatore: sudije Ustavnog suda BiH i stalni edukatori CEST-a FBiH

OKRUGLI STOL: „AKTUELNA PRAKSA USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE PO APELACIJAMA IZ GRAĐANSKE OBLASTI“

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 1 dan
Datum održavanja: 05. decembar 2022. godine

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 35

Teme:

- Dopustivost apelacije
- Odnos Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i redovnih sudova u kontekstu člana VI/3.b)
- Novija praksa Ustavnog suda BiH po apelacijama u građanskoj oblasti
- Incidentalna kontrola ustavnosti

Cilj okruglog stola: Prezentiranje prakse Ustavnog suda Bosne i Hercegovine po apelacijama iz građanske oblasti.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: materijali edukatora

Edukatori: sudije Ustavnog suda BiH i stalni edukatori CEST-a FBiH

KRIVIČNO PRAVO

OKRUGLI STOL: „PRAKSA VRHOVNOG SUDA F BiH IZ KRIVIČNE OBLASTI“

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 24. i 25. oktobar 2022

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata i tužioci
Planiran broj učesnika: 80

Teme:

- Praksa Vrhovnog suda FBiH, procesno i materijalno pravo
- Bitne povrede postupka kao razlog za ukidanje prvostepene presude
- Pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje

Cilj okruglog stola: Unaprjeđenje standarda u prvostepenom krivičnom postupku, ujednačavanje prakse i izbjegavanje nepravilnosti iz prakse.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatore: stalni edukatori CEST-a FBiH/Vrhovnog suda FBiH

OKRUGLI STO: „NAJČEŠĆE GREŠKE U RADU NIŽESTEPENIH SUDOVA NA KRIVIČNOM REFERATU“

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 1 dan
Datum održavanja: 28. novembar 2022. godine

Ciljna grupa: sudije kantonalnih sudova sa krivičnog referata

Planiran broj učesnika: 30

Teme: biće naknadno definisane po dogovoru sa CEST-ovima i izabranim edukatorom

Cilj okruglog stola:	Predstaviti analize koje su pripremili sudovi najviše instance u Bosni i Hercegovini, analizirati najčešće razloge za ukidanje/preinačenje drugostepenih odluka, te ukazati na dobre prakse
Metod:	prezentacija, diskusija, rad na primjerima iz prakse
Edukativni materijal:	materijali edukatora
Edukatori:	sudije sudova najviše instance

SEMINAR: „UVIĐAJ U FORENZIČKO KRIMINALISTIČKIM ISTRAGAMA“

Mjesto održavanja:	Sarajevo
Trajanje:	2 dana
Datum održavanja:	naknadno će se odrediti
Ciljna grupa:	tužiocima i stručni saradnici
Planiran broj učesnika:	35

Teme:

- Forenzičko kriminalistički aspekti istraživanja krivičnih djela i događaja
- Uviđaj i rekonstrukcija
- Procedure za istraživanje slučajeva sa smrtnom posljedicom
- Pokazna vježba forenzičko kriminalističke obrade lica mjesta krivičnog djela
- Naredbe za vještačenje

Cilj seminara:	Predstaviti sudijama i tužiocima neke od forenzičkih segmenata iz domena nove tehnologije ili nekih novih metoda, te ukazati na forenzičke dileme.
Metod:	predavanja i diskusija
Edukativni materijal:	radovi edukatora, slučajevi iz prakse
Edukatori:	stalni edukatori CEST-a FBiH

OBUKE U SARADNJI SA OPDAT-om

Ministarstvo pravosuđa SAD

Program za razvoj, pomoć i edukaciju tužilaštava u prekomorskim zemljama

OBUKA: „ISTRAGE I PROCESUIRANJE KORUPTIVNIH KRIVIČNIH DJELA“¹⁶

Mjesto održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: naknadno će se odrediti

Ciljna grupa: tužioci i istražitelji

Planiran broj učesnika: 40

Teme:

- Dobre prakse u istraživanju i procesuiranju koruptivnih krivičnih djela

Cilj seminara: Pregled trenutnog stanja u oblasti otkrivanja i procesuiranja koruptivnih krivičnih djela, kao i predstavljanje prijedloga za prevazilaženje postojećih problema kroz teoretski i praktični dio.

Metod: prezentacije, diskusija i praktični primjeri

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH i međunarodni stručnjaci

Aktivnost će biti realizirana kao zajedčka aktivnost CEST F BiH, CEST RS-a , Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH uz podršku OPDAT-a Program za razvoj, pomoć i edukaciju tužilaštava u prekomorskim zemljama Ministarstva pravosuđa SAD

¹⁶ Izvještaj Evropske komisije za Bosnu i Hercegovinu za 2021. godinu, u dijelu koji se odnosi na borbu protiv korupcije, navodi da su kapaciteti za istraživanje ekonomskog, finansijskog kriminala i kriminala vezanog za javne nabavke i dalje slabi i da ih je potrebno unaprijediti u pogledu brojnosti, nivoa specijalizovanosti i opremljenosti. Neusklađenost krivičnih zakona u zemlji ozbiljno umanjuje kapacitete za efikasno razbijanje kriminalnih organizacija, a što je dodatno pogoršano slabom institucionalnom koordinacijom. Kao rezultat toga postoji sistemski nedostatak operativne saradnje i veoma ograničena razmjena obavještajnih podataka. Kada je riječ o zakonodavnom okviru, upućuje se kritika još uvijek ne postoji djelotvorna politika krivičnog pravosuđa, te da nedostatak proaktivnog pristupa policije u istraživanju slučajeva korupcije i dalje izaziva zabrinutost.

OBUKA: „ODMJERAVANJE I IZRICANJE KAZNE U KRIVIČNOM POSTUPKU“

Mjesto održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: 2022. godine

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj

učesnika: 40

Teme:

- Primjena pravila o izboru vrste i mjere kazne. Izricanje glavnih i sporednih kazni u krivičnom postupku.

Cilj seminara: Predstaviti trenutno stanje i kroz praktične primjere ukazati na postupak vrednovanja svih okolnosti konkretnog slučaja u cilju utvrđivanja vrste i mjere kazne počiniteljima krivičnih djela.

Metod: prezentacije, diskusija i praktični primjeri

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH i međunarodni stručnjaci

Aktivnost će biti realizirana kao zajedčka aktivnost CEST F BiH, CEST RS-a , Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH uz podršku OPDAT-a Program za razvoj, pomoć i edukaciju tužilaštava u prekomorskim zemljama Ministarstva pravosuđa SAD

**OBUKA SA USAID PROJEKTOM
„PRAVOSUĐE PROTIV KORUPCIJE U BOSNI I HERCEGOVINI“**

RADIONICA: JAVNI NASTUP U KRIZNIM SITUACIJAMA

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: 19. i 20. maj 2022. godine

Ciljna grupa: Glasnogovornici/službenici za odnose s javnošću, sudije i tužioci partnerskih. sudova i tužilaštava USAID-ovog Projekta pravosuđje protiv korupcije (sa sjedištem u Sarajevu, Banja Luci, Zenicu, Bihaću, Mostaru i Tuzli).

Planirani broj učesnika: 27 učesnika

Teme:

- Javni nastup i govor pred publikom u kriznim situacijama
- Upravljanje anksioznošću pri javnom nastupu
- Šta se mora, a šta se ne smije u radu s medijima/novinarima (panel diskusija)
- Saradnja tužilaštava i policijskih agencija u kriznim situacijama

Aktivnost će biti realizirana kao zajednička aktivnost CEST F BiH, CEST RS-a i USAID-ovog projekta “Pravosuđe protiv korupcije BiH”

Napomena: edukacija usmjerena na sudove i tužilaštva koji imaju sjedište u Zenici, Sarajevu, Mostaru, Banja Luci, Bihaću i Tuzli odnosno na kantonalna tužilaštva i kantonalne sudove sa sjedištem u ovim gradovima, te odgovarajuće općinske, odnosno osnovne sudove u mjeri u kojoj se bave procesuiranjem složenih predmeta korupcije, privrednog ili organizovanog kriminala prema posebnom pozivu za odabir učesnika.

SEMINAR: „PREZENTACIJA ZAKONSKIH RJEŠENJA I SUDSKE PRAKSE U BiH – NEOVLAŠTENI PROMET ORUŽJEM I VOJNOM OPREMOM TE PROIZVODIMA DVOJNE NAMJENE“

Mjesto održavanja: Sarajevo, 16. i 17. maj 2022. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije Suda BiH

Planiran broj

učesnika: 20-25

Teme:

- Istrage, optužnice i presude u krivičnim predmetima,
- Veza sa organizovanim kriminalom,
- Blanketne norme i njihov odnos prema međunarodnim dokumentima,
- Definicija krivičnog djela u krivičnom zakonodavstvu u BiH,
- Pregled međunarodnog pravnog okvira,
- Međunarodna saradnja u istragama,
- Međunarodna pravna pomoć,
- Zajednički istražni timovi.

Cilj seminara:

Metod: predavanja i diskusija

Aktivnost će biti realizirana u saradnji sa UNODC.

SEMINAR: „KRIVIČNA DJELA POČINJENA IZ MRŽNJE“¹⁷

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana, 24. i 25. maj 2022.

Ciljna grupa: po jedan tužilac iz odjela za opći kriminal svakog od kantonalnih tužilaštava kao i ovlaštene službene osobe iz Uprave kriminalističke policije kantonalnih MUP-ova

Planiran broj učesnika: 25

Teme:

- Zakonodavni okvir
- Pojam i karakter krivičnih djela počinjenih iz mržnje
- Definicija mržnje
- Aktuelna tužilačka i sudska praksa

Cilj seminara: 1. Unaprijediti (policijski) i tužilački rad na ovim predmetima kroz unaprijeđeno razumijevanje materijalnog prava i procesnih obaveza koje tužioci imaju u istrazi, pokazujući nulti stepen tolerancije prema ovim djelima
2. Unaprijediti razumijevanje razlika između krivičnih djela iz mržnje i izazivanja mržnje – inkriminisanog oblika govora mržnje, koji uključuje definicije, zaštićene karakteristike i obilježja krivičnog djela
3. Unaprijediti znanje o procesnim odlukama vezanim za istragu kako osnovnog oblika djela tako i motiva, te relevantnih odluka Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP) sa relevantnim činjeničnim opisom i pravnom kvalifikacijom djela u

¹⁷ Izvještaj Evropske komisije za Bosnu i Hercegovinu za 2021. godinu, u poglavlju 2.2. „Vladavina zakona i temeljna prava“, u dijelu koji se odnosi na slobodu izražavanja, zabilježen je određeni nivo pripremljenosti u oblasti slobode izražavanja, međutim BiH nije ostvarila napredak u rješavanju prioriteta broj 12 iz Mišljenja o garanciji slobode izražavanja i medija i zaštiti novinara putem osiguranja odgovarajućeg sudskog procesuiranja predmeta prijetnji i nasilja nad novinarima i medijskim radnicima i osiguranja finansijske održivosti sistema javnih RTV servisa. Zakonski okvir treba uskladiti sa evropskim i međunarodnim standardima i provesti ga u cijelosti. I dalje postoji politički uticaj na javne emitere, a nastavljeni su politički pritisci, zastrašivanja novinara kao i fizički i verbalni napadi, ali za to nisu pokrenute odgovarajuće institucionalne mjere. U dijelu Izvještaja koji se odnosi na zabranu diskriminacije navodi se da propusti da se djela identifikuju kao zločini iz mržnje kao i visok teret dokazivanja koji još uvijek otežava utvrđivanje namjere dovodi do podizanja malog broja optužnica i presuda. Zabilježeno je 119 slučajeva mržnje i izrečene su tri (3) presude u 2020. godini, u poređenju sa 131 slučajem i jednom (1) presudom u 2019. i 121 slučajem i dvije (2) presude u 2018. godini. Visoki predstavnik je u julu 2021. godine donio izmjene i dopune Krivičnog zakona kojima je proširen obim ovog krivičnog djela, a vlasti trebaju preduzeti konkretne mjere za suzbijanje govora mržnje, naročito u službenom diskursu.

optužnici, kao i o mogućem riziku u vezi sa povredom načela *non bis in idem* i preuranjenom blažom kvalifikacijom djela.

4. Unaprijediti razumijevanje uloge informacione tehnologije i online resursa u počinjenju ovih djela.

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: sudije i tužioci, stalni edukatori Centra

Aktivnost će biti realizovana u saradnji sa OSCE Misijom u BiH

Napomena: prijava na ovaj seminar će biti izvršena po posebnom pozivu

SEMINAR: „RAZMATRANJE KRIVIČNOG DJELA SILOVANJA U SUDSKOJ PRAKSI U BOSNI I HERCEGOVINI“

Mjesto održavanja: Mostar

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: 20. maj 2022.

Ciljna grupa: Sudije i tužioci (prioritet za prijavljivanje/pozivanje imaju sudije/tužioci koji nisu bili učesnici stručnog panela „Krivično djelo silovanje u pravosudnoj praksi u BiH“)

Planiran broj učesnika: 25-30

Teme:

- Procjena otežavajućih i olakšavajućih okolnosti
- Svjedočenje žrtve
- Traume silovanja
- Društvene specifičnosti ovog krivičnog djela

Cilj: Senzibiliziranje pravosudne zajednice za pristup procesuiranja i presuđivanja usmjeren ka žrtvi

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: Analiza pravosudne prakse-krivično djelo silovanje, koju je Atlantska inicijativa provela uz podršku pravosudne zajednice

Edukatore: sudije i tužioci, stalni edukatori Centra

SEMINAR: „PRIMJENA PROPISA U OBLASTI NASILJA U PORODICI“

Mjesto : Sarajevo, 24. i 25. februar 2022. godine;
Zenica, 17. i 18. mart 2022. godine;
Mostar, 05. i 06. april 2022. godine;
Bihać, 10. i 11. maj 2022. godine;
Tuzla, 01. i 02. juni 2022. godine

Datum održavanja:

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: Sudije krivičnog referata, tužioci, policija i socijalni radnici koji sarađuju sa pozvanim sudijama i tužiocima

Planiran broj učesnika: 20 po seminaru

Teme seminara:

- Uloga policije u slučajevima nasilja u porodici
- Uloga pravosuđa u slučajevima nasilja u porodici
- Uloga centara za socijalni rad u slučajevima nasilja u porodici
- Uloga u obrazovnih ustanova u slučajevima nasilja u porodici
- Uloga zdravstvenih ustanova u slučajevima nasilja u porodici
- Uloga sigurnih kuća u slučajevima nasilja u porodici
- Ostali servisi i usluge (SOS telefon , zapošljavanje....)
- Uloga medija
- Obaveze nadležnih organa vlasti

Cilj seminara: Realizacija strateških ciljeva u oblasti prevencije i postupanja u slučajevima nasilja u porodici

Metod: predavanje i diskusija

Edukativni materijal: materijali izlagača, prikaz relevantne prakse

Edukatori: edukatori OSCE Misije u BiH i edukatori CEST-a

Aktivnost će biti realizovana u okviru saradnje sa Gender Centrom, putem FIGAP II programa

SEMINAR: „PITANJA VEZANA ZA IZBORNI PROCES“

Mjesto : Sarajevo, Goražde, Bihać, Banja Luka, Doboj, Tuzla, Brčko distrikt BiH, Zenica, Mostar, Livno, sa završnim skupom u Sarajevu

Datum održavanja: naknadno utvrditi

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: Sudije, tužioci i policija

Planiran broj učesnika: 40

Cilj seminara: Unaprjeđenje primjene procesuiranja krivičnih djela protiv izbornog sistema za Centralnu izbornu komisiju. Zbog nedovoljnog i neažurnog procesuiranja krivičnih djela izbornih prevara, odnosno kršenja izbornog zakona neophodno je seminar na ovu temu uvrstiti programe oba CEST-a.

Metod: predavanje i diskusija

Edukativni materijal: materijali izlagača, prikaz relevantne prakse

Edukatori: edukatori OSCE Misije u BiH i edukatori CEST-a

Aktivnost će biti realizovana u okviru saradnje sa OSCE Misijom u BiH

RADIONICA: “PRISTUP PREDMETIMA TRGOVINE LJUDIMA KOJI U PRVI PLAN STAVLJAJU ŽRTVE”¹⁸

Mjesto održavanja: Sarajevo, maj 2022. godine
Banja Luka, septembar 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije i tužioci

Planiran broj učesnika: 20

Teme:

- Definicije trgovine ljudima
- Pregled međunarodnog pravnog okvira u oblasti trgovine ljudima
- Međunarodna saradnja u istragama i krivičnom gonjenju
- Uzajamna pravna pomoć
- Zajednički istražni timovi
- Pitanja migranata i azilanata
- Radno ropstvo kao oblik krivičnog djela trgovine ljudima

Cilj: Jačanje kapaciteta sudija i tužilaca za efikasnije procesuiranje slučajeva trgovine ljudima.

Metod: prezentacije i studija slučaja

Edukativni materijal: štampane prezentacije edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

Aktivnost će biti realizovana u saradnji sa OSCE Misijom u BiH

¹⁸ Izvještaj Evropske komisije za Bosnu i Hercegovinu za 2021. godinu, u dijelu koji se odnosi na borbu protiv organizovanog kriminala, navodi da je potrebno ojačati dokazne postupke na suđenjima, te da propise o trgovini ljudima treba dodatno uskladiti sa *acquisem* EU, naročito u pogledu sankcija.

Također, Strategija Reforme sektora pravde BiH (2014.-2018.) u Strateškom cilju 3.2.1. definišu „Unaprjeđenje postupanja sudova u BiH u predmetima MPP s ciljem ujednačavanja“

Akcion plan institucija Bosne i Hercegovine za provođenje Strategije suprotstavljanja trgovini ljudima u Bosni i Hercegovini (2020.-2023.) u tačkama 3.2. *Povećati kapacitete agencija za provođenje zakona, tužilaštava i sudova za efikasno gonjenje počinitelja krivičnih djela trgovine ljudima i povezanih krivičnih djela i zaštitu žrtava u krivičnom postupku* i 3.3. *Provoditi odredbe o nekažnjavanju žrtava trgovine ljudima*, među brojnim strateškim mjerama daje i sljedeće preporuke: unaprijediti rad odjela za podršku svjedocima, razviti Smjernice za postupanje u predmetima trgovine ljudima-nekažnjavanje žrtava trgovine ljudima, izvršiti edukaciju tužilaca i sudija sa ciljem primjene Smjernica u radu.

SEMINAR: „KRIVIČNOPRAVNI ASPEKTI PANDEMIJE COVID-19“

Mjesto : Sarajevo

Datum održavanja: 25. mart 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: Sudije i tužioci

Planiran broj učesnika: 20

Teme seminara:

Cilj seminara:

Metod: predavanje i diskusija

Edukativni materijal: materijali izlagača, prikaz relevantne prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a F BiH

SEMINAR: „KRIVIČNOPRAVNE POSLJEDICE PANDEMIJE COVID-19“

Mjesto : Sarajevo

Datum održavanja: 06. maj 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: Sudije i tužioci

Planiran broj učesnika: 20

Teme seminara:

Cilj seminara:

Metod: predavanje i diskusija

Edukativni materijal: materijali izlagača, prikaz relevantne prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a F BiH

SEMINAR: ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI PRIBAVLJENE KRIVIČNIM DJELIMA I FINANSIJSKE ISTRAGE

Mjesto održavanja: bit će naknadno utvrđeno

Trajanje: 2 dana

Datumi održavanja: 24. i 25. mart 2022. godine;
i
03. i 04. oktobar 2022. godine

Ciljna grupa: Sudije i tužioci, uz mogućnost učešća ovlaštenih službenih osoba

Planiran broj učesnika: 20

Teme:

- Predstavljanje postupka, odnosno, faza postupanja shodno Zakonu o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom ("Službene novine Federacije BiH", br. 71/14);
- Finansijske istrage; pojam, uvjeti za provođenje, ciljevi, subjekti, izvori prikupljanja podataka i dokaza; radnje dokazivanja u svrhe finansijske istrage; redovni i posebni postupci za oduzimanje i finansijska istraga; dokumentiranje provedenih radnji; korištenje rezultata finansijske istrage u postupku za oduzimanje imovinske koristi; međuinstitucionalna saradnja i koordinacija; međunarodna saradnja.
- Mjere privremenog osiguranja imovinske koristi; pojam; vrste (blokada i zapljena); vrste mjera u odnosu na oblike imovine; procedura za određivanje mjera osiguranja; subjekti izvršenja; upravljanje za privremeno oduzetom imovinom.

SEMINAR: TRAJNO ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI PRIBAVLJENE KRIVIČNIM DJELIMA, IZVRŠENJE ODLUKA O ODUZIMANJU IMOVINSKE KORISTI I UPRAVLJANJE ODUZETOM IMOVINOM

Mjesto održavanja: bit će naknadno utvrđeno

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: 12. i 13. april 2022. godine
i
06. i 07. decembar 2022. godine

Ciljna grupa: Sudije i tužioci, uz mogućnost učešća ovlaštenih službenih osoba

Planiran broj učesnika: 20

Teme:

- Trajno oduzimanje imovinske koristi; pregled postupaka i pravnih režima (redovni, posebni objektivni postupak i prošireno oduzimanje); nadležnost suda; dokazna pravila i standardi; pregled sudske prakse; prava osoba od kojih se oduzima imovinska korist; zaštita trećih osoba; izrada sudskih odluka i obrazloženje odluke o oduzimanju imovinske koristi; finalizacija predmeta.
- Izvršenje odluka o oduzimanju imovinske koristi; subjekti i procedura izvršenja; međuinstitucionalna saradnja;
- Upravljanje sa privremeno i trajno oduzetom imovinom; uloga i nadležnosti Agencije; mehanizmi i kapaciteti za upravljanje; specifičnosti upravljanja sa pojedinim oblicima imovine; međuinstitucionalna i međunarodna saradnja.

Cilj seminara/obuke: Prikaz sveobuhvatnog postupka za oduzimanje kako ga uređuje poseban Zakon; sticanje novih i unaprijeđenje postojećih znanja subjekata koji učestvuju u postupku za oduzimanje (tužilaštva, sudovi, policijski organi, Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom; Federalno pravobranilaštvo, Sudska policija, Registar vrijednosnih papira, Komisija za vrijednosne papire, registry druge imovine i dr.).

Metod: Predavanja, diskusija, rad u grupama, primjeri iz prakse.

Edukativni materijal: Priručnici, Smjernice i Publikacije razvijeni od strane CEST FBiH, Federalne agencije za upravljanje oduzetom imovinom, CPRC, AIRE Centra, RAI i drugih.

Edukatori: stalni edukatori CEST FBiH, Federalne agencije za upravljanje oduzetom imovinom

Aktivnost će se realizirati u saradnji Cetnra i Federalne agencije za upravljanje oduzetom imovinom, CPRC, AIRE Centra, RAI.

Napomena: Za ove seminare/obuke je predviđena posebna procedura prijavljivanja, prema pozivu koji će pravosudnim institucijama uputiti Centar

OBUKE U SARADNJI SA MEĐUNARODNOM ORGANIZACIJOM ZA MIGRACIJE -IOM

SEMINAR: TRGOVINA LJUDIMA – KRIVIČNO GONJENJE POČINILACA U KONTEKSTU MJEŠOVITIH
MIGRACIJSKIH TOKOVA

Mjesto: bit će naknadno potvrđeno (Mostar ili Neum)

Datum: maj/juni 2022

Trajanje: dva dana

Ciljna grupa: sudije, tužioci i policija

Broj učesnika: 30

Teme:

- priroda krivičnog djela trgovine ljudima;
- Identifikacija žrtava trgovine ljudima i počinitelja u mješovitim migracijskim tokovima;
- Istraga prekograničnih krivičnih djela povezanih sa migracijama;
- iskustva, uspješne prakse i izazovi, zaštita žrtava trgovine ljudima tokom istražnog i sudskog postupka;

Cilj: unaprijediti sposobnosti sudija, tužilaca i policije da istražuju i procesuiraju organizovane kriminalne grupe koje se bave trgovinom ljudima; unaprijediti pružanje adekvatne zaštite žrtvama trgovine ljudima tokom istražnog i sudskog postupka

Metod: predavanja, studija slučaja/simulacija, diskusija i praktične vježbe

Materijal: prezentacije i brošure sa smjernicama

Edukatore: međunarodni stručnjaci (IOM, US DoS/INL; US DoJ/OPDAT-*tb*), lokalni stručnjaci

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca i Pravosudne komisije BD BiH u saradnji s Međunarodnom organizacijom za migracije u Bosni i Hercegovini (IOM BiH) kroz projekt "Kratkoročna i srednjoročna podrška u naporima u oblasti protiv trgovine ljudima u BiH" uz podršku Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj (USAID BiH) i Ured za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i provođenje zakona Ministarstva vanjskih poslova Sjedinjenih Američkih Država (US DoS / INL).

SEMINAR: „VISOKOTEHNOLOŠKI KRIMINAL¹⁹”

Mjesto i datum održavanja: 20. april 2022 godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata i tužioci

Planiran broj učesnika: 35

Teme:

- Zakonska regulativa cyber kriminala – Budimpeštanska konvencija o cyber kriminalu
- Neovlašten pristup zaštićenom sistemu i mreži elektronske obrade podataka
- Vještačenje digitalnih uređaja
- Dokazivanje krivičnih djela cyber kriminala
- Krađa identiteta (pojašnjenja pojmova vezanih za krađu identiteta i prevare, razlika između krađe identiteta i prevare identiteta, istraživanje pet vrsta krađe identiteta/prevara, istraživanje virtualne i internet metode u kojima kompjuterski kriminalci krađu identitet, razvijanje znanja o zločinima koji su počinjeni zbog krađe identiteta/prevara i procesa)
- Cyber terorizam (shvatanje koncepta terorizma)

Cilj seminara: Upoznavanje sudija i tužilaca s istraživačkim/forenzičkim tehnikama i računarskim kriminalom, sa načinima izvršenja krivičnih djela koji su zbog same prirode savremenih informacionih tehnologija, veoma različiti i sve sofisticiraniji.

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

NAPREDNA OBUKA: „VISOKOTEHNOLOŠKI KRIMINAL, ELEKTRONSKI DOKAZI I PRIHODI OD KRIMINALA NA MREŽI”

Mjesto i datum održavanja: druga polovina 2022 godine

Trajanje: 3 dana

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata i tužioci

Planiran broj učesnika: 25

¹⁹ Izvještaj Evropske komisije za Bosnu i Hercegovinu za 2018 godinu navodi: „Potrebno je ojačati postojeće sposobnosti za borbu protiv kibernetičkog kriminala (uključujući rješavanje problema on-line materijala seksualnog zlostavljanja djece) i učinkovite reakcije na prijetnje sigurnosti na internetu.”

Teme:

- Zakonska regulativa cyber kriminala – Budimpeštanska konvencija o cyber kriminalu
- Elektronski dokazi
- Dokazivanje krivičnih djela cyber kriminala
- Kriminal na mreži i prihodi od kriminala
- Uticaj interneta na organizovani kriminal (razvijanje znanja o organizovanom kriminalu, sticanje uvida u budući smjer organizovanog kriminala, prepoznavanje i razumjevanje savremenih karakteristika organizovanog kriminala)

Cilj seminara: Napredna obuka o tehnikama elektronskih dokaza, prihodima stečenim računarskim kriminalom, sa sofisticiranim načinima izvršenja krivičnih djela

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: Eksperti koji su prošli edukaciju Vijeća Evrope

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca i Pravosudne komisije BD BiH u saradnji sa Vijećem Evrope Projektom IPROCEEDS 2

OBUKE U SARADNJI SA PROJEKTOM JAČANJA TUŽILAČKIH KAPACITETA U SISTEMU KRIVIČNOG PRAVOSUĐA VSTV BIH

SEMINAR: „KRIMINALISTIČKO-OBAVJEŠTAJNI RAD U PODRŠCI TUŽILAŠTVIMA NA SUZBIJANJU KORUPCIJE U BIH“

Cilj: Podizanje svijesti tužilaca o mogućnostima obavještajnog rada

Trajanje: 2 dana april i septembar, biće naknadno utvrđeno

Ciljna grupa: tužioci

Broj učesnika:

Metod: Predavanja, diskusija i primjeri iz prakse

Materijal: Materijali edukatora

Edukatori:

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH i Pravosudne komisije BD BiH.

SEMINAR: „SPORAZUM O PRIZNANJU KRIVICE“

Cilj: Unapređenje znanja u pogledu sklapanja sporazuma o priznanju krivice tokom cijelog postupka

Trajanje: 1 dan

Broj: 2 zajednička seminara (oktobar 2022. godine)

Ciljna grupa: tužioci

Broj učesnika:

Teme: sporazum o priznavanju krivice; Razmatranje i Pihvatanje sporazuma

Metod: Predavanja, diskusija i primjeri iz prakse

Materijal: Materijali edukatora

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH i Pravosudne komisije BD BiH.

SEMINAR: “POKAZNE VJEŽBE ISTRAŽIVANJA LICA MJESTA I PRIKUPLJANJA TRAGOVA”

Mjesto I datum održavanja: Sarajevo, 26. maj 2022. godine;

Banjaluka, 20. maj 2022. godine

Trajanje: 1 dan;

Ciljna grupa: tužioci i OSL;

Broj učesnika: do 50 po obuci;

Metod: kombinacija prezentacije, praktičnog rada i diskusije;

Materijal: Materijali edukatora

Edukatore: stalni edukatori CEST F BIH CEST RS I PKBD

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH, RS i Pravosudne komisije BD BiH u saradnji sa Projektom jačanja tužilačkih kapaciteta u sistemu krivičnog pravosuđa VSTS BiH

TROGODIŠNJI PROGRAM I PLAN OBUKE

FORENZIKA U KRIMINALISTICI I KRIVIČNOM PRAVU

Program specijalizacije traje tri godine kroz godišnje program Centra. Predviđeno je učešće nosilaca pravosuudnih funkcija svim seminarima cjelokupnog trogodišnjeg programa, kako bi u potpunosti završili navedenu obuku. Ovo je poslednja, treća godina programa i sa navedenim temama se završava program specijalizacije sudija i tužilaca u domenu forenzike.

Trogodišnji plan obuke o forenzici u krivičnom pravu i kriminalistici imao je za cilj da sudije, tužioce, stručne suradnike i ovlaštena službena lica upozna sa svim neophodnim informacijama vezanim za određene forenzičke oblasti (balistika, mehanoskopija, biologija – uključujući i DNA analize, hemija, daktiloskopija, dokumenti i rukopisi, mobiteli itd., uključujući i probleme koji postoje). Istovremeno će se analizirati i svi propisi (zakoni i podzakonski akti), koji tretiraju forenziku u najširem smislu riječi. Posebna pažnja biće posvećena dokaznoj snazi pojedinih tragova, kao i problematici izrade nalaza vještačenja, kao i izgledu – formi naredbe za vještačenje.

Tokom treće, poslednje godine 2022 planirana je realizacija obuka na teme: Forenzika dokumenata i rukopisa i Forenzika u teoriji i praksi.

Navedene radionice i seminari biće protkrijepljeni interaktivnim radom učesnika kroz alternativne vježbe i Forenzičko kriminalističke analize specifičnih slučajeva.

Ciljna grupa: sudije, tužioc, stručni suradnici, OSL

FORENZIČKA OBUKA – SEMINARI TOKOM 2022 GODINE

III GODINA - 2022

SEMINAR: FORENZIKA DOKUMENATA I RUKOPISA

Mjesto održavanja:	Sarajevo
Datum održavanja:	29. i 30. mart 2022. godine
Trajanje obuke/seminara:	2 dana
Ciljna grupa:	sudije, tužioc, stručni suradnici, OSL

Teme:

- Forenzika dokumenata (uvod)(predstavljanje pojedinih vrsta ispitivanja, pojam dokumenta, podjela dokumenata, ispitivanje dokumenata, značajni pojmovi, pojam krivotvorenja dokumenata);
- Prikupljanje, pakovanje i slanje uzoraka na vještačenje (prikupljanje i pakovanje uzoraka na mjestu izvršenja k/d, za potrebe vještačenja rukopisa i dokumenata, prikupljanje uzorka nespornih rukopisa i potpisa, sporni i nesporni materijal, fotokopije kao materijal za vještačenje, rukopis na nestandardnim podlogama, slobodan rukopis, diktat, sporni i nesporni uzorci pečata i otiska pečata, sporni i nesporni uzorci tekstova kucanih na pisačkoj mašini);
- Oprema za ispitivanje dokumenata i rukopisa;
- Forenzičko kriminalističko vještačenje rukopisa (pojam, cilj, zadaci vještačenja rukopisa, povijesni razvoj, metode ispitivanja rukopisa, grafoskopska metoda, grafometrijska metoda, identifikaciona obilježja rukopisa/posebna i opća/, savremena grafička metoda...);
- Ispitivanje dokumenata (zaštitna obilježja dokumenata, zaštita papira, zaštita štampom, zaštita konačnim oblikovanjem dokumenta, načini falsifikovanja dokumenata, ispitivanje falsifikovanih dokumenata);
- Posebni slučajevi vještačenja rukopisa (vještačenje potpisa i skraćenih potpisa, falsifikovanje potpisa kopiranjem, falsifikovanje potpisa imitiranjem, slobodno falsifikovanje potpisa, identifikacija falsifikatora, zaštita od falsifikovanja potpisa i rukopisa, vještačenje velikih štampanih slova, vještačenje brojeva, vještačenje anonimnih pisama, pismenost autora, intelektualni nivo autora);
- Sporni i nesporni tragovi u forenzici dokumenata i rukopisa;
- Uzroci grešaka u radu vještaka;Dokazna vrijednost vještačenja rukopisa;Dopunska i ponovna vještačenja rukopisa;

- Vještačenje tekstova pisanih pisaćom mašinom; Vještačenje tekstova pisanih na kompjuteru; Vještačenje radiranih, brisanih i prepravljanih tekstova;
- Vještačenje nagorjelih i sagorjelih dokumenata; Vještačenje ukrštenih poteza;
- Vještačenje starosti dokumenta
- Vještačenje pečata, štambilja i suhих žigova i njihovih otisaka
- Fizičko, hemijsko i fizičko – hemijsko ispitivanje dokumenata (ispitivanje papira, rekonstrukcija oštećenih dokumenata, ispitivanje sredstva za pisanje);
- VSC (video spektralni komparator);
- Greške prilikom uviđaja iz domena forenzike dokumenata;
- Vještačenje u oblasti forenzike dokumenata;
- Forenzika telekomunikacionih uređaja (mobiteli u forenzici, osnovni pojmovi, pretres ili vještačenje, način rada, mogući zaključci itd.),
- Naredbe za vještačenja (sadržaj, zakonitost, stručnost, znanstvenost, realnost...)
- Primjeri iz prakse.

SEMINAR: FORENZIKA U TEORIJI I PRAKSI

Mjesto održavanja:	Sarajevo
Datum održavanja:	26. i 27. septembar 2022 godine
Trajanje obuke/seminara:	2 dana
Ciljna grupa:	sudije, tužioc, stručni suradnici, OSL

Teme:

- Forenzička odorologija (identifikacija lica na osnovu mirisa);
- Fonoskopska identifikacija lica; Forenzička entomologija;
- Biometrijski sistemi identifikacije (mrežnjača oka, termogram lica itd.)
- Vještaci i vještačenja;
- Vještačenje u ZKP-u; Pojam vještačenja; Određivanje predmeta vještačenja; Pripremanje materijala za vještačenje; Izbor vještaka; Rukovođenje vještakom; Postupak vještačenja; Vrste vještačenja;
- Dokazna vrijednost vještačenja,
- Analiza zakona o vještacima (FBiH, RS)
- Naredbe za vještačenje (opće odrednice, specifične odrednice u zavisnosti o oblasti, odnosno traga)
- Pretres i naredbe za pretres kompjuterskih sistema i mobitela,
- Akreditacija u forenzici – standardi u forenzici (ISO 17025)

USAID PROJEKT PRAVOSUĐE PROTIV KORUPCIJE U BOSNI I HERCEGOVINI

PROGRAM INDIVIDUALIZIRANE OBUKE ZA TUŽIOCE IZ PARTNERSKIH TUŽILAŠTAVA PROJEKTA

U skladu sa najavljenim aktivnostima USAID-ovog Projekta Pravosuđe protiv korupcije u Bosni i Hercegovini (Projekt), predstavljenim i prihvaćenim na sjednici Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine (VSTV), održanoj 27. i 28. novembra 2020.g., Projekt je pristupio pripremi Nacrta programa individualizirane obuke za tužioce za rad na predmetima visokog nivoa korupcije i organizovanog kriminala (Program), polazeći od definicija za klasifikaciju predmeta “visokog nivoa korupcije” i “organizovanog kriminala” koje je usvojilo VSTV u decembru 2018. godine.

Program je fokusiran na razvoj stručnih tužilačkih znanja i vještina za rad na predmetima korupcije i organizovanog kriminala visokog nivoa, kao i najsloženijim predmetima privrednog kriminala. Program također sadrži prijedlog za provođenje obuka za glavne tužioce u specifičnim oblastima od značaja za osiguranje efikasne organizacije rada i kontinuirano praćenje rezultata rada u ovim predmetima. Program predstavlja okvir za specijalističku obuku tužilaca i glavnih tužilaca u ciljanim oblastima za period od četiri godine.

Procesna uloga tužioca u krivičnom postupku, kada je u pitanju ova vrsta krivičnih djela, ne razlikuje se u bitnom od procesne uloge tužioca u krivičnom postupku inače.

Polazeći od procesne uloge tužioca u krivičnom postupku, osnove u izradi ovog Nacrta programa su domaći materijalnopravni i procesnopravni zakonski okvir za suzbijanje ove vrste krivičnih djela, definicije VSTV-a za kategorizaciju predmeta korupcije i organizovanog kriminala visokog nivoa, neophodne tužilačke vještine za procesuiranje ovih kompleksnih predmeta, i struktura, profesionalno znanje i iskustvo tužilaca koji rade ili će biti u prilici da postupaju u ovoj vrsti predmeta, kao i identifikovane edukativne potrebe glavnih tužilaca.

Program se sastoji od četiri modula: Modul 1 - Osnovna krivična djela za suprotstavljanje korupciji i organizovanom kriminalu, Modul II - Krivično-procesne radnje i efikasno postupanje u krivičnim djelima korupcije i organizovanog kriminala visokog nivoa, Modul III - Posebne lične vještine i Modul IV - Posebne obuke za rukovodioce.

Teme obuhvaćene Programom predstavljaju rezultat analize informacija prikupljenih kroz proces samoprocjene tužilačkih kapaciteta koji su, uz podršku USAID-ovog projekta Pravosuđe protiv korupcije, proveli identifikovani tužioci u partnerskim tužilaštvima (okružno/kantonalna tužilaštva sa sjedištem u Sarajevu, Banja Luci, Mostaru, Zenici i Tuzli i Posebno odjeljenje za suzbijanje korupcije, organizovanog i najtežih oblika privrednog kriminala), proces identifikacije edukativnih potreba od strane glavnih tužilaca učesnika obuke i konsultacija sa sudijama i tužiocima. Prilikom izrade Programa također su uzeti u obzir EU Izvještaj stručnjaka o pitanjima

vladavine prava u Bosni i Hercegovini, izvještaji drugih međunarodnih organizacija i Peer Review preporuke u oblasti stručnog usavršavanja, aktuleni i realizirani godišnji programi obuke Centara za edukaciju sudija i tužilaca u FBiH i RS,

Individualizirani pristup implementaciji Programa – karakteristike

Specifičnost individualiziranog pristupa implementaciji ovog Programa ogleda se u sljedećem:

1) Identifikacija tužilaca koji imaju interes da na dobrovoljnoj osnovi proaktivno rade na stručnom usavršavanju; 2) Samoprocjena kapaciteta kao osnova za planski pristup učešću na obukama; 3) Kontinuirani i višegodišnji angažman na polju stručnog usavršavanja (4 godine u skladu sa Programom); 4) Pružanje dodatne stručne podrške u formi izrade dokumenata koji sadrže praktične savjete i stručnih radova, te razmjene praksi i, po potrebi, obuka na radnom mjestu; 5) Kreiranje web platforme za učesnike obuke koja sadrži stručne dokumente sa fokusom na rad na ovim vrstama predmeta, upravljačke prakse, etiku i integritet i jačanje transparentnosti u vezi sa radom na ovim vrstama predmeta, uključujući i materijale za obuke; 6) Individualno i zajedničko praćenje rezultata na kontinuiranom nivou; 7) Usmjeravanje obuke u najprioritetnije oblasti u skladu sa rezultatima i potrebama. Više o ovim karakteristikama je navedeno u tekstu niže.

Ciljna grupa učesnika su tužiocima u partnerskim tužilaštvima koji rade ili će biti u prilici da rade na predmetima visokog nivoa korupcije i organizovanog kriminala, uz mogućnost da obukama prisustvuju rukovodioci u tužilaštvima i stručni saradnici. U skladu sa identifikovanim potrebama rukovodilaca u partnerskim tužilaštvima, Program obuhvata i određene obuke za glavne tužioce i druge rukovodioce namijenjene jačanju upravljačkih praksi u vezi sa radom na ovim vrstama predmeta i komuniciranja informacija u vezi sa ovim predmetima prema javnosti. Učesnici obuke su identifikovani na principu **dobrovoljnosti i izražene spremnosti da se kontinuirano posvete jačanju stručnih kapaciteta u ovoj oblasti**, na višegodišnjem nivou.

Od učesnika se očekuje da, na osnovu rezultata prve samoprocjene vlastitih kapaciteta, koristeći ovaj Program kao polazni okvir za planiranje, pravovremeno planiraju učešće u obukama i **izrade dvogodišnji individualni plan obuke**, da proaktivno i kontinuirano učestvuju u obukama i prate rezultate primjene stečenih znanja u radu na ovim vrstama predmeta. Ovaj četverogodišnji Program individualizirane obuke predstavlja okvir za izradu individualnih planova obuke, na način da učesnici identifikuju proritete svog stručnog usavršavanja u ovoj oblasti, u skladu sa izvršenom samoprocjenom, te izrade plan obuke.

Projekt također planira da, u slučaju iskazane potrebe od strane učesnika, u ovisnosti od budžetskih sredstava, blagovremeno reaguje i pruži obuku na radnom mjestu u relevantnim oblastima od značaja za rad na predmetima visokog nivoa korupcije i organizovanog kriminala, te rad na najsloženijim oblicima privrednog kriminala, odnosno u oblasti razvijanja dobrih upravljačkih praksi od značaja za efikasno procesuiranje ovih vrsta predmeta. U toku implementacije Programa, Projekt će izraditi određeni broj stručnih dokumenata usmjerenih na pružanje praktičnih savjeta, razmjenu stručnih praksi i upoznavanje sa sudskom praksom u cilju olakšavanja rada tužilaca i harmoniziranja tužilačkih praksi.

Osnovna i napredna obuka – Program je fokusiran na pružanje naprednog nivoa znanja tužiocima, uzimajući u obzir da je određen broj tužilaca pohađao specijalističku obuku za tužioce

koja je realizirana tokom 2016-2017. godine. Ipak, obzirom da bi mogućnost učešća u programi trebali imati i tužiocima koji nemaju dugogodišnje radno iskustvo i nisu pohađali navedenu obuku, ali rade na ovim vrstama predmeta, Program obuhvata i određen broj obuka osnovnog nivoa, naročito u vezi sa obukama koje se odnose na unapređenje tužilačkog znanja o osnovnim zakonskim obilježjima krivičnih djela korupcije i organizovanog kriminala i određenih krivično-procesnih instituta. Na taj način bi se postigao ujednačen nivo znanja svih učesnika. Bez obzira na nivo obuke, svi učesnici bi mogli pohađati obuke na teme koje smatraju prioritetnim za svoj rad i unapređenje rezultata rada na ovim vrstama predmeta.

Način izvođenja obuke – U pogledu metodologije koja bi se koristila, fokus je na proaktivnom pristupu učesnika kroz zajedničku analizu primjera iz prakse i praktične vježbe, uz pružanje uvodnih objašnjenja i pregleda tužilačke i sudske prakse.

Materijali za obuku: materijali koje pripreme edukatori (PowerPoint prezentacije, pisani materijal u kojem se obrađuje određena tema, praktični primjeri iz prakse koji omogućavaju aktivno učešće polaznika u praktičnoj primjeni prezentiranih stavova), krivični zakoni, komentari krivičnih zakona, bilteni sudske prakse, sudske odluke, stručni radovi, priručnici i drugi materijali.

Edukatori: sudije i tužiocima kantonalnih/okružnih sudova i tužilaštava, vrhovnih sudova entiteta, entitetskih tužilaštava, Suda BiH i Apelacionog suda Brčko distrikta BiH koji su edukatori CEST-a FBiH i CEST-a RS. Po potrebi, moguće je angažiranje iskusnih tužilaca i drugih edukatora iz inostranstva.

Individualno i zajedničko praćenje rezultata: Tužiocima, učesnici Programa, bi na godišnjem nivou, putem ankete pružali ocjenu o kvalitetu pružene obuke i dodatne podrške i kroz samoprocjenu pratili razvoj svojih stručnih kapaciteta (znanje i vještine), te procjenjivali obim i rezultate primjene stečenog znanja (naprimjer: broj otvornih istraga, podignutih optužnica, i sl.). Na osnovu rezultata, uz konsultacije sa glavnim tužiocima i uz podršku projekta, učesnici bi razmatrali potrebe korigovanja postojećeg dvogodišnjeg plana za učešće u obukama, odnosno izradili novi plan obuka za preostali period obuke.

Projekt će nastojati osigurati implementaciju Programa u saradnji sa centrima za edukaciju sudija i tužilaca FBiH i RS, te u skladu sa iskazanim interesom učesnika obuke za pojedine teme u individualnim planovima obuke, a sve u okviru budžetskih sredstava s kojima Projekt raspolaže odobrenim od strane USAID BiH.

PRIJEDLOG OBUKA ZA SUDIJE I TUŽIOCE U ORGANIZACIJI USAID-ovog PROJEKTA PRAVOSUĐE PROTIV KORUPCIJE ZA 2022. GODINU

1. OBUKE ZA RUKOVODIOCE U TUŽILAŠTVIMA, TUŽIOCE I STRUČNE SARADNIKE U TUŽILAŠTVIMA U OKVIRU VIŠEGODIŠNJEG PROGRAMA INDIVIDUALIZIRANE OBUKE ZA TUŽIOCE

ZA RAD NA PREDMETIMA VISOKOG NIVOA KORUPCIJE I ORGANIZOVANOG KRIMINALA I NASLOŽENIJIM OBLICIMA PRIVREDNOG KRIMINALA – DRUGA GODINA

Mjesto održavanja: Odrediće se za svaku obuku posebno

Trajanje: jedan i dva dana (zavisno od teme i broja učesnika)

Ciljna grupa: tužioci partnerskih. sudova i tužilaštava USAID-ovog Projekta pravosuđe protiv korupcije (sa sjedištem u Sarajevu, Banja Luci, Zenicu, Bihaću, Mostaru i Tuzli, učesnici Višegodišnjeg programa individualizirane obuke za tužioce.

Cilj obuke: Unaprijediti znanja i vještine tužilaca i stručnih saradnika u tužilaštvima za rad na predmetima visokog nivoa korupcije i organizovanog kriminala i najkompleksnijih oblika privrednog kriminala. Cilj je također unaprijediti vještine rukovodilaca u partnerskim tužilaštvima u oblasti organizacije rada i praćenja rezultata rada na ovim vrstama predmeta.

Teme i datumi održavanja obuka:

KALENDAR OBUKA ZA TUŽIOCE		
2022. GODINA		
DRUGA GODINA OBUKE		
Kolona 1	Kolona 2	Kolona 3
Dan obuke	Datum obuke	Teme obuke
1. dan*	3.2. 2022. g.	- Krivično djelo pranje novca - Odgovornost pravnih osoba za krivična djela (I.2.5.)
2. dan*	16. 2. 2022. g.	- Krizno komuniciranje u odnosima sa medijima i stranama u postupku (III.8.)
3.-4. dan	I grupa: 17. i 18. 2. 2022. g. II grupa: 9. i 10. 3. 2022. g.	- Izrada jasne, razumljive i uvjerljive optužnice – (II.2.4.)
5. dan	29. 3. 2022.	- Posebne istražne radnje – Dio II (II.2.2.)

6.-8. dan	4. do 6. 5. 2022. g.	<ul style="list-style-type: none"> - Osnovna komplementarna znanja (II.14.) – Zakon o bankarskom poslovanju - Finansijske istrage – Dio I (II.2.6.) - Posebne karakteristike u procesuiranju krivičnog djela pranja novca – Dio I (II.2.7.) - Teorija lanca indirektnih dokaza – Dio I (II.2.10.)
9. dan	24. 5. 2022. g.	- Proaktivne istrage (II.2.3.)
10. dan	14. 6. 2022. g.	<ul style="list-style-type: none"> - Retoričke vještine – Dio II - Međuljudska komunikacija i socijalne vještine - Upravljanje konfliktima
11. dan*	5. 7. 2022. g.	<ul style="list-style-type: none"> - Prijedlog za određivanje ili produženje pritvora (II.1.3.) - Odlučivanje o optužnici (II.2.5.)
12. dan	8. 9. 2022. g.	<ul style="list-style-type: none"> - Kontrola zakonitosti dokaza – Dio I (II.2.8.) - Kontrola kvaliteta izvještaja agencija za provođenje zakona – Dio I (II.2.9.) sept
13. dan*	5. 10. g.	- Zakon o javnim nabavkama BiH (I.2.6.)
14. dan	17. 11. g.	- Tužilac je nadležan i odgovoran za istragu (II.2.1.)
* Zajednička obuka za sudije i tužioce		
POSEBNE OBUKE ZA RUKOVODIOCE		
Prva godina		
Dan obuke	Datum	Teme obuke
1. dan	5. 4. 2022	<ul style="list-style-type: none"> - Upravljanje finansijskim resursima (IV.4.) - Druga tema na prijedlog rukovodilaca
2. dan	19. 10. 2022	<ul style="list-style-type: none"> - Uloga i posao rukovoditelja (IV.1.) - Harmonizacija tužilačkih praksi u svjetlu sudskih odluka (IV.6.) - Druga tema na prijedlog rukovodilaca

2. OBUKE ZA SUDIJE U OKVIRU DVOGODIŠNJEG PROGRAMA SPECIJALISTIČKE OBUKE ZA SUDIJE ZA RAD NA PREDMETIMA KORUPCIJE I ORGANIZOVANOG KRIMINALA – DRUGA GODINA

Mjesto održavanja: Odrediće se za svaku obuku posebno

Trajanje: jedan i dva dana (zavisno od teme i broja učesnika)

Ciljna grupa: sudije partnerskih sudova USAID-ovog Projekta pravosudje protiv korupcije (sa sjedištem u Sarajevu, Banja Luci, Zenicu, Bihaću, Mostaru i Tuzli), učesnici dvogodišnjeg Programa specijalističke obuke za sudije.

Cilj obuke: Unaprijediti znanja i vještine sudija u partnerskim sudovima za rad na predmetima visokog nivoa korupcije i organizovanog kriminala.

Teme i datumi održavanja obuka:

KALENDAR OBUKA ZA SUDIJE		
2022. GODINA		
DRUGA GODINA OBUKE		
Dan obuke	Datum obuke	Teme obuke
1. dan*	3.2. 2022. g.	- Krivično djelo Pranje novca - Odgovornost pravnih osoba za krivična djela (I.4.)
2. dan	24. 3. 2022.g.	- Posebne istražne radnje – Dio II (II.2.2.) - Krivično djelo pranje novca – Dio II (I.2.1.)
3. dan	13. 4. 2022. g.	- Upravljanje stresom
4. dan	12. 5. 2022. g.	- Organizirani kriminal/(Izvršenje krivičnog djela u sastavu kriminalnog udruženja (I.1.13.)
5. dan	26. 5. 2022. g.	- Osnovna komplementarna znanja (bankarsko poslovanje i dr.)
6. dan*	5. 7. 2022. g.	- Prijedlog za određivanje ili produženje pritvora (II.1.3.) - Odlučivanje o optužnici (II.2.5.)
7. dan*	1. 9. 2022.g.	- Vijećanje i glasanje i donošenje presude (II.4.4.) - Oduzimanje imovinske koristi stečene krivičnim djelom (I.3.)
8. dan	29. 9. 2022. g.	- Odlučivanje o žalbama izjavljenim protiv presude (II.6)
9. dan	20. 10. 2022. g.	- Pismena izrada presude – praktičan rad (II.7.)
10. dan	17. 11. 2022. g.	- Pismena izrada presude (II.5.) – Dio III
* Zajednička obuka za sudije i tužioce		

Aktivnosti će biti realizovane kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH i Pravosudne komisije BD BiH.

PROGRAM SPECIJALISTIČKE OBUKE SUDIJA I TUŽILACA PREMA ZAKONU O ZAŠTITI I POSTUPANJU SA DJECOM I MALOLJETNICIMA U KRIVIČNOM POSTUPKU²⁰

Zakon o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj: 7/14 od 29.01.2014. godine - u daljnjem tekstu: Zakon) donosi nove obaveze za pravosuđe u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Prema Zakonu, o sticanju posebnih znanja i kontinuiranom stručnom osposobljavanju i usavršavanju sudija i tužilaca iz oblasti dječijih prava, prijestupništva mladih i njihove krivičnopravne zaštite, brine se Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH i to pod nadzorom Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine (član 198. stav 1. Zakona). Zakon između ostalog propisuje da Centar osigurava **sudijama i tužiocima** uvjerenja ili certifikate o stručnoj osposobljenosti za obavljanje poslova iz oblasti prijestupništva mladih i njihove krivičnopravne zaštite (član 198. st 3.).

Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine je pripremio Program specijalističke obuke sudija i tužilaca za maloljetnike, koji je usvojio Upravni odbor Centra i na isti je VSTV BiH dalo saglasnost.

Program specijalističke obuke provodi se u saradnji sa UNICEF-om, koji kroz projekat "Pravda za svako dijete" finansijski podržava realizaciju Programa specijalističke obuke.

Tokom 2022. godine program specijalističke obuke bit će namijenjen sudijama i tužiocima koji na osnovu člana 20. Zakona budu postavljeni za sudiju/tužioca za maloljetnike, a tokom prethodnih godina nisu prošli specijalističku obuku i stekli certifikate o stručnoj osposobljenosti za obavljanje poslova iz oblasti prijestupništva mladih i njihove krivičnopravne zaštite (član 20. Zakona: „Sudiju postavlja na vrijeme od pet godina opća sjednica suda, a tužioca na vrijeme od 5 godina kolegij tužilaca. Nakon isteka pet godina, sudija, odnosno tužilac može biti ponovo postavljen na istu funkciju“).

Program specijalističke obuke obuhvata četiri tematske cjeline:

- Međunarodni standardi u zaštiti maloljetnika i odredbe Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku
- Psihologija maloljetnika i krivična djela počinjena na štetu djece
- Alternativne mjere i krivične sankcije
- Restorativna (maloljetnička) pravda

Program specijalističke obuke bit će realizovan kroz obuke u trajanju od dva dana. Tako će prva obuka obuhvatati I i II cjelinu, a druga obuka III i IV cjelinu.

²⁰Preporuka Rec(200)19 Komiteta ministara Vijeća Evrope o položaju državnog tužilaštva jasno navodi potrebu da tužioci posjeduju duboka i specifična znanja u oblastima u kojima postupaju te je u tom smislu specijalizacija neophodna.

Za ispunjenje uvjeta za sticanje certifikata u skladu sa Zakonom, sudija/tužilac mora proći sve četiri tematske cjeline obuke, odnosno četiri dana specijalističke obuke. Time će u cjelini ispuniti uvjete za sticanje certifikata za postupanje u predmetima kroz primjenu Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku.

PROGRAM

I. CJELINA:

MEĐUNARODNI STANDARDI U ZAŠTITI MALOLJETNIKA I ODREDBE ZAKONA O ZAŠTITI I POSTUPANJU SA DJECOM I MALOLJETNICIMA U KRIVIČNOM POSTUPKU

Mjesto održavanja: Sarajevo

Datum održavanja: 24. februar 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata i tužioci

Planiran broj učesnika: 25-35

Teme:

- Međunarodni dokumenti iz oblasti prava djeteta i usklađenost Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku s međunarodnim standardima:
 - a) Međunarodni standardi
 - b) Praksa ESLJP
- Propisi u Bosni i Hercegovini koji se primjenjuju prema maloljetnim učiniocima krivičnih djela:
 - a) Tok postupka prema maloljetnim učiniocima krivičnih djela
 - b) Nadležnosti tužioca prema Zakonu o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku
 - c) Nadležnosti suda prema Zakonu o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku

Cilj obuke: Upoznavanje sudija i tužilaca s tokom postupka prema maloljetnim učiniocima krivičnih djela, upoznavanje s ulogom tužioca i suda u istom.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: Priručnik za obuku sudija i tužilaca o odredbama Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku u Federaciji BiH

Edukatori: stalni edukatori CEST FBiH

II. CJELINA:

PSIHOLOGIJA MALOLJETNIKA I KRIVIČNA DJELA POČINJENA NA ŠTETU DJECE

Mjesto održavanja: Sarajevo

Datum održavanja: 25. februar 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata i tužioci

Planiran broj

učesnika: 25-35

Teme:

- Propisi u Bosni i Hercegovini koji se primjenjuju u slučajevima krivičnih djela počinjenih na štetu djece
- Tok postupka u slučajevima krivičnih djela počinjenih na štetu djece
- Psihološki pristup u postupku ispitivanja maloljetnika:
 - a) ispitivanje maloljetnika kao izvršioca krivičnih djela
 - b) ispitivanje maloljetnika kao svjedoka
 - c) saslušanje maloljetnika kao oštećenog
- Zaštita i podrška djece oštećenih i/ili svjedoka u krivičnom postupku

Cilj obuke: Cilj obuke je upoznavanje sudija i tužilaca s novim tokom krivičnog postupka u slučajevima krivičnih djela počinjenih na štetu djece, upoznavanje s ulogom tužioca i suda u istom. Sveobuhvatno obraditi psihološki način na koji sudije i tužioci treba da pristupe maloljetnicima s kojima se susreću u krivičnom postupku.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: Priručnik za obuku sudija i tužilaca o odredbama Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku u Federaciji BiH

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

III. CJELINA:

ALTERNATIVNE MJERE I KRIVIČNE SANKCIJE

Mjesto održavanja: Sarajevo/ Orašje

Datum održavanja: 16. mart 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata i tužioci

Planiran broj

učesnika: 25-35

Teme:

- Svrha postupka koji se vodi prema maloljetnim počiniocima
- Značaj i vrste opservacije i dijagnostike maloljetnika u sukobu sa zakonom
- Instrument procjene i njegova uloga u krivičnom postupku prema maloljetnicima
- Alternativne mjere i sankcije
- Mjere upozorenja
- Odgojne preporuke
- Odgojne mjere
- Načelo oportuniteta
- Maloljetnički zatvor
- Mjere sigurnosti
- Izvršenja krivičnih sankcija i alternativnih mjera kućnog zatvora sa elektronskim nadzorom, rada za opće dobro na slobodi

Cilj obuke: Cilj obuke je upoznavanje sudija i tužilaca sa svrhom postupka koji se vodi prema maloljetnim počiniocima krivičnih djela i alternativnim mjerama i sankcijama koje se mogu izreći prema maloljetnicima.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: Priručnik za obuku sudija i tužilaca o odredbama Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku u Federaciji BiH.

Edukatori: stalni edukatori CEST-a F BiH

IV CJELINA:

RESTORATIVNA (MALOLJETNIČKA) PRAVDA

Mjesto održavanja: Sarajevo/ Orašje

Datum održavanja: 17. mart 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata i tužioci

Planiran broj

učesnika: 25-35

Teme:

- Svrha restorativne pravde
- Medijacija
- Imovinskopravni zahtjev i naknada štete
- Iskustva iz drugih sistema
- Praksa ESLJP-a

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: Priručnik za obuku sudija i tužilaca o odredbama Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku u Federaciji BiH

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

Navedene edukativne aktivnosti specijalističke ovuke biće realizovane uz podršku UNICEF-a u okviru saradnje na Projektu „Pravda za svako dijete“

KOORDINACIONI SASTANCI TUŽILACA IZ F BiH KOJI RADE NA MALOLJETNIČKOM REFERATU

Jedan od usvojenih zaključaka na XI Stručnom savjetovanju tužilaca u Neumu (01-03. 10. 2018. godine) bio je da se periodično nastavi sa održavanjem ovih sastanaka, sve u cilju ostvarivanja konstruktivne saradnje između kantonalnih tužilaca, a prvenstveno radi razmjene iskustava, te posebno identifikovanja najboljih praksi u pogledu primjene alternativnih modela postupanja, kao i potreba za daljim edukacijama, sve u smislu odredbi „novog“ Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku, odnosno propisanih obaveza tužilaca. Na ovaj način osigurana je mogućnost da redovni koordinacioni sastanci za 2022. godinu budu prepoznati programom stručnog usavršavanja.

Dinamika realizacije sastanaka biće usaglašena i koordinirana sa Federalnim tužilaštvom FBiH i UNICEF BiH.

Pored redovnih sastanaka u okviru krivičnih savjetovanja, tokom 2022. godine predložena su i dva dodatna koordinaciona sastanka koja ulaze u dane obavezne obuke nosilaca pravosudnih funkcija.

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH i Pravosudne komisije BD BiH.

RADIONICA: „ OPSERVACIJA I DIJAGNOSTIKA U KRIVIČNOM POSTUPKU PREMA MALOLJETNICIMA”

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: 22. i 23. septembar 2022. godine

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata i tužioci

Planiran broj

učesnika: 30

Teme:

- Pojam, značaj i vrste opservacije i dijagnostike maloljetnika u sukobu sa zakonom
- Instrument procjene i njegova uloga u krivičnom postupku prema maloljetnicima
- Aktivnosti pravosudnih organa u fazi prije pokretanja krivičnog postupka i primjena načela oportuniteta
- Aktivnosti pravosudnih organa u toku krivičnog postupka, individualizacija krivične sankcije i odluka suda

- Uloga i značaj opservacije u toku izvršenja krivične sankcije i nadzorna uloga suda u tom procesu

Cilj radionice: Prezentirati učesnicima značaj i prednosti opservacije maloljetnika u krivičnom postupku, za maloljetnika i cijeli sistem maloljetničkog pravosuđa.

Metod: radionica, studija slučaja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

SPECIJALISTIČKA OBUKA:

„SEKSUALNO ISKORIŠTAVANJE I ZLOSTAVLJANJE DJECE U DIGITALNOM OKRUŽENJU

u saradnji s Save the Children u okviru Projekta “Prevenција i rad na spriječavanju seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djece u digitalnom okruženju u Bosni i Hercegovini biće realizirana specijalistička obuka kroz tri radionice gdje će na svakoj biti djelimično predstavljene navedene teme, namjenjena jednoj grupi učesnika koja će proći sve tri radionice kao specijalističku obuku iz domena nasilja nad djecom u digitalnom okruženju. **Prijava nosilaca pravosudnih funkcija se odnosi na sve tri radionice kao jedna cjelina.**

SPECIJALISTIČKE RADIONICE: „SEKSUALNO ISKORIŠTAVANJE I ZLOSTAVLJANJE DJECE U DIGITALNOM OKRUŽENJU ”

Mjesto održavanja: Sarajevo i Banja Luka

Trajanje: 3X1 dan

Datum održavanja: Sarajevo, 06. april 2022. godine
Banjauka, 13.maj 2022. godine
Sarajevo, 30. maj 2022. godine

Ciljna grupa: sudije, tužioc, predstavnici policijskih agencija

Planiran broj učesnika: 25

Teme:

MODUL 1- SEKSUALNO ISKORISTAVANJE I ZLOSTAVLJANJE DJECE U DIGITALNOM OKRUZENJU – ETIOLOGIJA I FENOMENOLOGIJA

- Nasilje nad djecom u digitalnom okruženju – globalni trendovi
- Seksualno iskoristavanje i zlostavljanje djece u digitalnom okruženju
- Specifičnosti nasilja na djecom u digitalnom okruženju – sistemi ranog prepoznavanja i referalni mehanizmi u vanpravosudnim institucijama formalne socijalne kontrole (škole – CSR – CMZ..)
- Cyberbullying, Grooming, Sexting & Sextortion, Live Stream
- Konvencija Savjeta Evrope o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja
- Implementacija poglavlja VI (Materijalno kazнено pravo) Lanzarote konvencije u krivično zakonodavstvo u Bosni I Hercegovini
- Krivična djela seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djece u KZ RS
- Krivičnopravna zaštita polnog integrite djece u KZ FBiH i KZ BD BiH
- Zakon o posebnom registru lica pravosnažno osuđenih za krivična djela seksualne zloupotrebe i iskorištavanja djece RS

MODUL 2-PROCESUIRANJE SLUČAJEVA SEKSUALNOG ISKORISTAVANJA I ZLOSTAVLJANJA DJECE U DIGITALNOM OKRUZENJU (PRAVNI OKVIR)

- **Cyber kriminal“ i zaštita djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja – međunarodni i nacionalni pravni okvir**
- Prezentacija stanja i usklađenosti sa međunarodnim zahtjevima napodručju materijalnog krivičnog zakonodavstva
- Prezentacija stanja i usklađenosti sa međunarodnim zahtjevima na području procesnog krivičnog zakonodavstva
- Aktuelni primjeri procesuiranja krivičnih djela iz okvira seksualnog
- iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece u BiH
- **Postupci za zaštitu djeteta/žrtve/svjedoka**
- Kontakt djeteta kao svjedoka/oštećenog sa organima krivičnog gonjenja nakon izvršenog krivičnog djela na njegovu štetu ili saznanja za krivično djelo

- Postupanje i uloga zakonskog zastupnika/staratelja ili službe socijalni zaštita
- Uloga djeteta kao svjedoka u toku istrage -priprema i saslušanje
- Dijete kao svjedok u postupku pred Sudom
- **Procesuiranje krivičnih dijela zlostavljanja djeteta**
- Analiza krivičnih dijela na štetu djece i maloljetnika iz odredbi Entitetskih i Krivičnog zakona Brčko Distrikt BiH s fokusom na seksualno iskorištavanje i zlostavljanje
- Analiza krivičnih dijela sa primjerima iz sudske prakse
- Procesno zakonodavstvo i specifičnosti koje se odnose na djecu imaloljetnike i mjere koje može odrediti sud u cilju zaštite svjedoka – žrtve
- Krivično – pravni sistem i uvažavanje principa najboljeg interesa djeteta i prava na participaciju u krivičnim postupcima u BiH
- **Psihološka podrška djeci žrtvama i svjedocima - ispitivanje prilagođeno djeci**
- Značaj psihološke procjene trenutnog stanja i pripreme djeteta za svjedočenje
- Smjenice za pravilno vođenje razgovora sa djetetom
- Psihosocijalne posljedice nasilja u digitalnom okruženju
- Izazovi u ispitivanju djece žrtava i svjedoka u istrazi i sudskom postupku

MODUL 3 -FORENZICKA ISTRAGA, DIGITALNI OKVIR I PROCESNO PRAVNO FORMIRANJE DOKAZA

- **Forenzička istraga i digitalni okvir dokaza**
- Digitalna forenzika
- Digitalni podaci na uređajima i mreži
- Potpuna anonimnost ili potpuna transparentnost
- Globalna (ne)dostupnost dokaza
- **Otkrivanje, razjašnjavanje i dokazivanje krivicnih djela „cyber kriminala“**
- Osnovne karakteristike i specifičnosti otkrivanja i dokazivanja krivičnih djela „cyber kriminala“
- Cyberom omogućen kriminal

- Prevare u digitalnom okruženju
- Specifičnosti otkrivanja i dokazivanja krivičnih djela u kojima su upotrebljene kriptovalute
- **Elektronski dokazi i vjestacenje digitalnih uređaja**
- Mobilni uređaji i operativni sistemi
- Digitalna forenzika
- Zaštita mobilnih uređaja i kako je prevazići
- Ekstrakcija digitalnih dokaza
- Verifikacija integriteta

Cilj radionice: Namjenjena jednoj grupi učesnika koja će proći sva tri Modula, tri radionice kao specijalističku obuku iz domena nasilja nad djecom u digitalnom okruženju.

Edukacije i unaprjeđenje znanja sudija, tužilaca i OSL o procesuiranju slučajeva seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djece u digitalnom okruženju, provođenje obuka i studije slučaja.

Metod: izlaganja, studija slučaja i diskusija

Edukativni materijal: Priručnik za obuku o profesionalaca o iskorištavanju djece u digitalnom okruženju i Smjernice za postupanje profesionalaca

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH, CEST RS i eksperti Save the Children

Nstavni plan i program kao i priručnik razvijeni u saradnji s Save the Children u okviru Projekta "Prevenција i rad na sprječavanju seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djece u digitalnom okruženju u Bosni i Hercegovini.

Specijalistička obuka kroz tri radionice gdje će na svakoj biti djelimično predstavljene navedene teme, namjenjena jednoj grupi učesnika koja će proći sve tri radionice kao specijalističku obuku iz domena nasilja nad djecom u digitalnom okruženju.

Prijava nosilaca pravosudnih funkcija se odnosi na sve tri radionice kao jedna cjelina.

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH, RS i Pravosudne komisije BD BiH.

OBUKE SA OSCE MISIJOM - TEŠKA KRIVIČNA DJELA

RADIONICA: ORGANIZOVANI KRIMINAL I KORUPCIJA

Mjesto i datum održavanja: dvije radionice u prvoj polovini 2022.

Ciljna grupa: tužioci

Planiran broj učesnika:

Teme:
- Priprema predmeta
- Pisanje optužnica

Cilj seminara: Prezentovati dobre prakse i izazove u procesuiranju složenih predmeta organizovanog kriminala i korupcije

Metod: analize, praktični primjeri i diskusije
Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH i OSCE-a u BiH

Aktivnost će biti realizovana u saradnji s Misijom OSCE-a u BiH.

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH i Pravosudne komisije BD BiH.

RADIONICA: PROCESUIRANJE POVRATNIKA SA STRANI RATIŠTA

Mjesto i datum održavanja: biće naknadno utvrđeno

Ciljna grupa: sudije Suda BiH, tužioci Tužilaštva BiH i SIPA

Planiran broj učesnika: 20

Metod: interaktivni i diskusije
Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH i OSCE-a u BiH

Aktivnost će biti realizovana u saradnji s Misijom OSCE-a u BiH.

RADIONICA O PITANJIMA IZ KRIVIČNO-PRAVNOG DOMENA U PREDMETIMA KOJI UKLJUČUJU MIGRANTE, IZBJEGLICE I TRAŽENJE AZILA

Mjesto i datum održavanja: biće naknadno utvrđeno

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije, tužiocima, pripadnici agencija za sprovođenje zakona

Planiran broj učesnika:

Cilj seminara: analiza pitanja iz krivičnog prava o jedinstvenim izazovima kod istraga i procesuiranja krivičnih predmeta koji uključuju ovu kategoriju ljudi

Metod: interaktivni i diskusije

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH i OSCE-a u BiH

Aktivnost će biti realizovana u saradnji s Misijom OSCE-a u BiH.

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH i Pravosudne komisije BD BiH.

MEĐUNARODNO HUMANITARNO PRAVO – RATNI ZLOČINI

RADIONICA: OBUKA O PISANJU PODNESAKA ZA TUŽIOCE I STRUČNESARADNIKE

Mjesto i datum održavanja: biće naknadno utvrđeno, mart 2022.

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: tužiocima i stručni saradnici Tužilaštva BiH i kantonalnih tužilaštava

Planiran broj učesnika: 20

Teme:

Cilj seminara:

Metod: analize, praktični primjeri i diskusije

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH i OSCE-a u BiH

Aktivnost će biti realizovana u saradnji s Misijom OSCE-a u BiH.

RADIONICA: UPRAVLJANJE POSTUPKOM U PREDMETIMA RATNIH ZLOČINA

Mjesto i datum održavanja: biće naknadno utvrđeno, april/maj 2022.

Trajanje: 3 dana

Ciljna grupa: sudije Suda BiH

Planiran broj učesnika: 25

Teme:

- Upravljanje postupkom i tok postupka u predmetima ratnih zločina

Cilj seminara:

Metod: interaktivni i diskusije

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH i OSCE-a u BiH

Aktivnost će biti realizovana u saradnji s Misijom OSCE-a u BiH.

OBUKE SA „TRIAL INTERNATIONAL“

SEMINAR: „RATNO SEKSUALNO NASILJE – PRAKTIČNI PROBLEMI UZROKOVANI UTICAJEM STIGMATIZACIJE I STEREOTIPA“

Mjesto održavanja: Sarajevo
(online samo u slučaju nepovoljne epidemiološke situacije)

Datum održavanja: biće naknadno utvrđeno, mart 2022.

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije, tužioci, saradnici sa svih nivoa vlasti

Planiran broj učesnika: do 15

Teme:

- Unapređenje znanja iz oblasti odmjeravanja kazni za ratno seksualno nasilje u krivičnim postupcima u BiH
- Postojeći problemi
- Preporuke za prevazilaženje problema

Cilj seminara: Predstaviti trenutno stanje i kroz praktične primjere educirati pravosudno osoblje o primjeni olakšavajućih i otežavajućih okolnosti i kriterijima kojima se mogu rukovoditi prilikom odmjeravanja kazni počiniteljima krivičnih djela ratnog seksualnog nasilja.

Metod: Predavanja, diskusija i primjeri iz prakse

Edukativni materijal: Izvještaj „Kažnjavanje ratnog seksualnog nasilja – Smjernice za suzbijanje nedosljednosti u odmjeravanje kazni“ i priručnik „Odmjeravanje kazni za ratno seksualno nasilje – praktične smjernice“

Edukatori: edukatori CEST-a

Navedena edukativna aktivnost biće realizovana u saradnji sa „TRIAL International“, finansijski podržana od strane fondacije Kvinna till Kvinna

PROJEKAT "UNAPREĐENJE RADA NA PREDMETIMA RATNIH ZLOČINA U BIH" – IPA 2019

RADIONICA: „EFIKASNO UPRAVLJANJE SUDSKIM POSTUPKOM U PREDMETIMA RATNIH ZLOČINA“

Mjesto održavanja: naknadno će biti utvrđeno

Datumi održavanja: naknadno će biti utvrđeno

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije, tužioci

Planiran broj

učesnika: 30

Teme:

- Efikasnost istražnog postupka- Sudački i tužilački aspekt
- Žalbeni osnovi u krivičnom postupku-Principi i praksa sa akcentom na predmete ratnih zločina

Cilj radionice: unapređenje efikasnosti rada na predmetima ratnih zločina kroz prezentaciju najboljih praksi u procesuiranju predmeta ratnih zločina

Metod: Predavanja, diskusija i primjeri iz prakse

Edukatori: Domaći i međunarodni stručnjaci angažovani od strane VSTV BiH

Navedena edukativna aktivnost će biti realizovana u saradnji sa VSTV BiH u okviru Projekta „Unapređenje rada na predmetima ratnih zločina u BiH“ – IPA 2019

„AKTUELNOSTI SUDSKE PRAKSE SUDA BiH IZ KRIVIČNE OBLASTI“

Mjesto održavanja: bit će naknadno utvrđeno

Trajanje: bit će naknadno utvrđeno

Datum održavanja: bit će naknadno utvrđeno

Ciljna grupa: Sudije krivičnog i apelacionog odjeljenja Suda BiH

NAPOMENA: Vrijeme i mjesto edukativne aktivnosti za sudije Suda Bosne i Hercegovine bit će naknadno utvrđeni tokom 2022. godine od strane Suda BiH.

„AKTUELNOSTI SUDSKE PRAKSE SUDA BiH IZ GRAĐANSKE I UPRAVNE OBLASTI“

Mjesto održavanja: bit će naknadno utvrđeno

Trajanje: bit će naknadno utvrđeno

Datum održavanja: bit će naknadno utvrđeno

Ciljna grupa: Sudije upravnog i apelacionog odjeljenja Suda BiH

NAPOMENA: Vrijeme i mjesto edukativne aktivnosti za sudije Suda Bosne i Hercegovine bit će naknadno utvrđeni tokom 2022. godine od strane Suda BiH.

„AKTUELNA PITANJA TUŽILAŠTVA BiH“

Mjesto održavanja: bit će naknadno utvrđeno

Trajanje: bit će naknadno utvrđeno

Datum održavanja: bit će naknadno utvrđeno

Ciljna grupa: tužioci Tužilaštva BiH

NAPOMENA: Vrijeme, mjesto, teme edukativne aktivnosti za tužioce Tužilaštva Bosne i Hercegovine bit će naknadno utvrđeni tokom 2022. godine od strane Tužilaštva BiH.

PREKRŠAJNO PRAVO

OKRUGLI STOL: „AKTUELNA PITANJA IZ PREKRŠAJNE OBLASTI“

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 14. i 15. septembar 2022. godine

Ciljna grupa: sudije
Planiran broj učesnika: 40

Teme:

- Aktuelna praksa u primjeni odredaba Krivičnog zakona i Zakona o krivičnom postupku u prekršajnom postupku
- Zakon o prekršajima u F BiH
- Izvršenje prekršajnih sankcija i mjera propisanih čl.21 ZOP-a
- Odmjeravanje kazni – olakšavajuće i otežavajuće okolnosti
- Prinudna naplata troškova prekršajnog postupka
- „Pranje“ krivičnih djela kroz prekršaje
- Sudska praksa iz oblasti carinskih i poreskih prekršaja
- Zaštita potrošača u prekršajnim postupcima

Cilj okruglog stola:

Prezentiranje aktuelne prakse u primjeni Zakona o prekršajima u F BiH.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: materijal edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

GRAĐANSKO PRAVO

OKRUGLI STOL: „PRAKSA VRHOVNOG SUDA F BiH I KANTONALNIH SUDOVA IZ GRAĐANSKE OBLASTI“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: 26. i 27. maj 2022. godine

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 50

Teme:

- Praksa Vrhovnog suda FBiH iz različitih oblasti građanskog prava
- Postupci po pravnim lijekovima sa aktuelnom sudskom praksom Vrhovnog suda Federacije BiH
- Usklađivanje sudske prakse kantonalnih sudova F BiH u građanskoj oblasti
- Praksa Evropskog suda za ljudska prava u građanskim predmetima
- Rješavanje spornih pravnih pitanja

Cilj:

Razmatranje sudske prakse Vrhovnog suda Federacije BiH i kantonalnih sudova kao drugostepenih sudova u građanskom postupku.

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

SEMINAR: „NAJČEŠĆE GREŠKE U RADU NIŽESTEPENIH SUDOVA NA PARNIČNOM REFERATU“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: 12. i 13. septembar 2022. godine

Ciljna grupa: sudije kantonalnih sudova sa parničnog referata

Planiran broj učesnika: 30

Teme: biće naknadno definisane po dogovoru sa CEST-ovima i izabranim edukatorom

Cilj okruglog stola:	Predstaviti analize koje su pripremili sudovi najviše instance u Bosni i Hercegovini, analizirati najčešće razloge za ukidanje/preinačenje drugostepenih odluka, te ukazati na dobre prakse
Metod:	prezentacija, diskusija, rad na primjerima iz prakse
Edukativni materijal:	materijali edukatora
Edukatori:	sudije sudova najviše instance

KONFERENCIJA: „PERSPEKTIVE REFORME PARNIČNOG ZAKONODAVSTVA U BiH“

Mjesto i datum održavanja:	Sarajevo, biće naknadno utvrđeno april 2022. godine
Trajanje:	2 dana
Ciljna grupa:	sudije , advokati , pravobranioци, predstavnici institucija za besplatnu pravnu pomoć
Planiran broj učesnika:	40

Teme seminara:

- Nužnost strukturalnih promjena ZPP F BiH,
- Digitalizacija parničnog postupka,
- Objektivna preinaka tužbe u toku pripremnog ročišta,
- Postupci po pravnim lijekovima,
- Sporno pravno pitanje,
- Ujednačavanju sudske prakse
- Troškovi parničnog postupka.

Cilj seminara: Prezentiranje aktuelnih prijedloga za izmjene i dopune ZPP F BiH, prikupljenih pri organizaciji i na konferenciji održanoj u septembru 2021.

Metod: predavanja i diskusija
Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse
Edukatori: stalni edukatori CEST-a

Aktivnost će biti realizovana ukoliko nadležni organi odobre proceduru izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku F BiH.

Učesnici za ovu konferenciju će se odrediti po posebnom pozivu.

SEMINAR: „AKTUELNA PITANJA IZ PARNIČNOG POSTUPKA“

Mjesto i datum održavanja: Tuzla, 16. i 17. maj 2022. godine
Sarajevo, 02. i 03. juni 2022. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 50

Teme:

- Kako postaviti sporno pravno pitanje
- Dokazivanje u parničnom postupku (složena vještačenja u parničnom postupku – angažiranje odgovarajućih instituta; upravljanje postupkom; sprečavanje prihvatanja i izvođenja irelevantnih dokaza
- Sudske mjere osiguranja prema Zakonu o parničnom postupku i pojedinim materijalnim propisima (Zakon o radu, Zakon o zabrani diskriminacije, Porodični zakon Federacije BiH i dr.).
- Troškovi postupka i primjena pravnih shvatanja Panela za ujednačavanje sudske prakse
- Dostava pismena (dostava državljanima BiH u inostranstvu, punomoćnik i zastupnik za primanje pismena, elektronska komunikacija...).

Cilj: Doprinijeti uspostavljanju standarda kvaliteta i unapređenju kvaliteta presuda u parničnom postupku

Metod: prezentacija i diskusija

Edukativni materijal: Materijal edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

SEMINAR: „KVALITET PRESUDE U PARNIČNOM POSTUPKU“

Mjesto održavanja: Sarajevo i Banjaluka

Trajanje: 3 dana

Datumi održavanja: I. termin
Sarajevo, 11.mart i 21. i 22. mart 2022. godine;
II. termin
Sarajevo, 05. maj i 23. i 24. maj 2022. godine

Ciljna grupa: sudije i stručni saradnici koji postupaju u parničnom postupku (odvojene grupe)

Planiran broj učesnika: 30

Teme:

- Standardi kvaliteta za izradu presude u parničnom postupku
- Rezultati analize kvaliteta sudskih odluka u parničnom postupku u BiH iz 2020. godine
- Prezentacija Smjernica i Priručnika za izradu presude u parničnom postupku

Cilj: Doprinijeti uspostavljanju standarda kvaliteta i unapređenju kvaliteta presuda u parničnom postupku

Metod: prezentacija i diskusija

Edukativni materijal: Smjernice i Priručnik za izradu presude u Parničnom postupku

Edukatori: autori Smjernica i Priručnika za izradu presude u parničnom postupku

Identičan seminar u dva termina biće realizovan i u okviru Programa CEST Republike Srpske tokom 2022. godini.

RADIONICA „UPRAVLJANJE SUDSKIM POSTUPKOM I ORGANIZACIJSKE VJEŠTINE“²¹

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 06. septembar 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Broj obuka: 1 u CEST FBiH i 1 u CEST RS

Ciljna grupa: sudije i stručni saradnici

Broj učesnika: do 30

Cilj: Razvijanje sudijskih vještina upravljanja postupkom i efikasne upotrebe vremena koje sudiji stoji na raspolaganju.

Teme:

- Osnovni principi upravljanja vremenom

²¹ Program edukacije i edukativni materijali razvijeni su u okviru IPA 2012 projekta

- Planiranje vremena i najčešće greške u organizaciji radnog vremena
- Efektivna komunikacija i korištenje tehnologije

Rješavanje predmeta u razumnom roku i analize postojećeg stanja u pogledu trajanja sudskih postupaka u sudovima u BiH

- Načela i odredbe ZPP-a kojim se obezbjeđuje efikasnost sudskog postupka
- Metode i instrumenti za efikasno upravljanje sudskim postupkom
- Određivanje vremenskog okvira za postupanje u pojedinom predmetu – praktični dio
- Dileme u primjeni odredbi o odgađanju i odlaganju ročišta – praktični dio

Metod: interaktivna obuka

Materijal: Priručnik „Upravljanje postupkom“ i materijali pripremljeni od strane edukatora

Edukatori: autori Priručnika / edukatori CEST-a

SEMINAR: „AKTUELNA PITANJA IZ OBLASTI STVARNOG PRAVA“

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 30. i 31. mart 2022. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 50

Teme:

- Državna imovina i Sporazum o sukcesiji
- Zemljišna knjiga i katastar
- Raspolaganje općim i javnim dobrima

Cilj: Analizom normativnih rješenja i postojeće prakse na seminaru će biti ukazano na najvažnije aspekte, probleme i moguća rješenja u vezi s izabranim segmentima Stvarnog prava

Metod: prezentacija i diskusija

Edukativni materijal: Materijal edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

OKRUGLI STOL: „POSTUPAK USKLAĐIVANJA KATASTARSKOG I ZEMLJIŠNO-KNJIŽNOG STANJA (HARMONIZACIJA) – PRAKTIČNI PROBLEMI“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: 25. maj 2022. godine

Ciljna grupa: sudije i zaposlenici zemljišno-knjižnih ureda

Planiran broj učesnika: 50

Cilj konferencije: Razmotriti aktuelnu praksu u procesu harmonizacije katastarskog i zemljišno-knjižnog stanja

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

SEMINAR: “CESIJA KAO NAČIN PROMJENE POVJERIOCA U OBLIGACIONOM ODNOSU”

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 07. oktobar 2022.

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 40

Teme:

- Ustupanje potraživanja
- Predmet ustupanja
- Prigovori dužnika (cesusa)

Cilj: Predstaviti učesnicima ugovornu promjenu povjerioca putem ustupanja potraživanja (cesija)

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: Stalni edukatori CEST-a F BiH

SEMINAR: „NAKNADA ŠTETE”

Mjesto i datum održavanja: Tuzla, 14. i 15. mart 2022. godine
Sarajevo, 13. i 14. juni 2022. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 35

Teme:

- Odgovornost države Bosne i Hercegovine u pogledu štete koje učine pripadnici NATO
- Naknada nematerijalne štete
- Naknada nematerijalne štete – ratni zločini
- Naknada štete zbog pogrešnog liječenja
- Naknada štete zbog klevete
- Naknada štete i odgovornost za zagađenje okoliša
- Naknada štete nastale prilikom obavljanja opštekorisne djelatnosti (član 156. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima)
- Utvrđivanje visine naknade - vještačenje

Cilj seminara: Predstaviti učesnicima zakonski osnov za naknadu štete, razmotriti sudsku praksu i pitanja harmonizacije postupanja pravosudnih organa u ovoj oblasti, s ciljem unapređenja rada sudova i osiguranja načela jednakosti stranaka pred sudom

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

SEMINAR: „ZAKON O OBAVEZNIM OSIGURANJIMA U SAOBRAĆAJU ”

Mjesto i datum održavanja: Mostar, 29. mart 2022. godine
Bihać, 18. maj 2022. godine
Sarajevo, 31. maj 2022. godine
Tuzla, 06. septembar 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 35

Teme:

- osiguranje vlasnika vozila od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima, odnosno osiguranje od autoodgovornosti
- Okvirni kriterijumi za utvrđivanje visine odštete u slučaju nastanka štete pokrivena polisom osiguranja od autoodgovornosti
- prigovor na odluku o zahtjevu I podnošenje tužbe nadležnom sudu

Cilj seminara: Predstaviti učesnicima novi Zakon o obaveznim osiguranjima u saobraćaju. Isti reguliše pitanja obaveznih osiguranja u saobraćaju te naknadu štete iz osnova obaveznog osiguranja I novine da se ovim zakonom propisuju Okvirni kriterijumi za utvrđivanje visine odštete u slučaju nastanka štete pokrivena polisom osiguranja od autoodgovornosti.

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

SEMINAR: „ZAŠTITA PRAVA PACIJENATA“

Format održavanja: Online

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: 09. septembar 2022.

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 35

Teme:

- Prava, obveze i odgovornosti pacijenata
- Cijepljenje
- Priziv savjesti
- Pobačaj
- Medicinska dokumentacija
- Liječnička tajna
- Jehovini svjedoci

Cilj seminara: Predstaviti prava pacijenata i implikacije koje se javljaju u građanskom pravu kod ostvarenja zdravstvene zaštite i prava pacijenata

Metod: predavanja i diskusija, analiza slučajeva iz sudske prakse

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

RADIONICA: DUŽINA TRAJANJA POSTUPAKA

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: 06. oktobar 2022. godine

Ciljna grupa: sudije redovnih sudova sa Ustavnim sudom BiH

Planiran broj učesnika: 20

Teme:

- Standardi dužine trajanja parničnog postupka
- Standardi kvaliteta za izradu presude u parničnom postupku

Cilj: Doprinijeti smanjenju trajanja postupaka i uspostavljanju standarda kvaliteta i unapređenju kvaliteta presuda u parničnom postupku

Metod: prezentacija i diskusija

Edukativni materijal:

Edukatori: stalni edukatori CEST-a i Vijeća Evrope

SEMINAR: „ZAKON O PARNIČNOM POSTUPKU“

Mjesto i datum održavanja: Brčko, maj 2022. godine, biće naknadno utvrđeno

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 25-30

Teme seminara:

- Primjena Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH

- Sporna pravna pitanja iz člana 161-166.
- Presentiranje aktuelnih pravnih shvatanja i sudske prakse Vrhovnih sudova FBiH i RS-a

Cilj seminara: Ujednačavanje sudske prakse u skladu

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

Aktivnost će biti realizovana u saradnji Pravosudnom komisijom Brčko distrikta BiH, Centrom za edukaciju sudija i javnih tužilaca Republike Srpske kao zajednička aktivnost

RADNO PRAVO

OKRUGLI STOL: „AKTUELNA PITANJA IZ RADNIH SPOROVA“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: biće naknadno utvrđeno

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 35

Teme:

- Poseban režim radnih odnosa u zakonodavstvu i praksi u FBiH
- Mobing na radnom mjestu
- Izvršenje po presudama iz radnih odnosa
- Kolektivni ugovori u zakonodavstvu i praksi
- Zaštita prava iz kolektivnih ugovora
- Aktivna legitimacija i reprezentativnost sindikata
- Članovi 114. i 115. Zakona o radu
- Član 149. Zakona o radu
- Slučajevi diskriminacije prema odredbama Zakona o radu
- Aktuelna sudska praksa radnih sporova

Cilj okruglog stola: Cilj okruglog stola je razmotriti aktuelna pitanja koja se pojavljuju u vezi sa radno-pravnim odnosima.

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

PRIVREDNO PRAVO

SEMINAR: „MEĐUNARODNI UGOVORI O PRODAJI“

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: mart 2022. godine/ biće naknadno utvrđeno

Ciljna grupa: Sudije

Priroda seminara: Kao dio kontinuirane obuke o međunarodnim ugovorima o prodaji robe, CLDP će organizovati seminar o odlučivanju i izvršenju međunarodnih ugovora o prodaji u svjetlu Konvencije Ujedinjenih Nacija o Ugovorima za međunarodnu prodaju robe. Ovo će biti napredni nivo obuke za sudije koje su već stekle razumijevanje i iskustva o navedenoj Konvenciji.

Metod: predavanja i interaktivne studije slučaja

Edukativni materijal: powerpoint i studije slučaja

Napomena: Aktivnost će biti realizirana u saradnji sa CLDP

WEBINAR: STEČAJ

Priroda projekta: CLDP će biti domaćin webinara i moderirati izlaganja eksperata o komparativnim principima stečaja i izazovima stečajnog prava u BiH. Sudije iz RS-a i Federacije će predstaviti bosanskohercegovački kontekst na radionici, a sudija iz američkog saveznog suda će predstaviti kontekst SAD-a. Radionica će uključivati i praktičnu studiju slučaja. Cilj programa je povećanje kapaciteta pravosuđa u primjeni principa stečaja.

Lokacija: virtualno ili osobno ovisno o ograničenjima putovanja

Datum: Odrediće se naknadno

Očekivani broj učesnika: 20-30

Edukativni materijal: powerpoint i studije slučaja

Napomena: Aktivnost će biti realizirana u saradnji sa CLDP

SEMINAR: „EKONOMSKI ASPEKTI STEČAJNOG POSTUPKA“

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 14. i 15. novembar 2022. godine
i Banjaluka, 24. i 25. februar 2022. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije privrednih sudova/privrednih odjeljenja koji postupaju u stečajnim postupcima

Planirani broj učesnika: 30

Teme:

- Ekonomski instituti relevantni za procesuiranje stečajnih postupaka;
- Poslovne knjige i finansijski izvještaji;
- Finansijske i poreske obaveze preduzeća u stečaju.

Cilj:

- Unapređenje specifičnih znanja sudija u oblasti ekonomskih aspekata stečajnog postupka;
- Efikasnije postupanje u stečajnim postupcima.

Metod: predavanje (1 dan) i interaktivna radionica (2 dan)

Edukativni materijal: edukativni materijal razvijen od strane edukatora

Edukatori: edukatori CEST-a, obučeni od strane ekonomskih stručnjaka, angažovanih od strane VSTV BiH u okviru projekta „Izgradnja efikasnog pravosuđa u službi građana“ (IPA 2017).

SEMINAR: NOVI ZAKON O STEČAJU U FEDERACIJI BIH

Trajanje: 2 dana

Mjesto i datum održavanja: 17. i 18. mart 2022. godine, Sarajevo

Ciljna grupa: Sudije

Cilj seminara: Prezentovanje Novog Zakona o stečaju u Federaciji BiH i trenutnim izazovima stečaja u BiH.

Teme:

- predstečajni postupak i stečajni postupak,
- pravne posljedice otvaranja i provođenja predstečajnog postupka i stečajnog postupka,
- reorganizacija stečajnog dužnika nesposobnog za plaćanje na osnovu stečajnog plana

Metod: predavanja i aktuelna sudska praksa

Edukativni materijal: powerpoint i sudska praksa

Edukatori: stalni edukatori CEST F BIH i drugi stručnjaci iz prakse

SEMINAR: „AUTORSKI UGOVORI“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: 11. april 2022. godine

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 20

Teme seminara: Autorski ugovori

Cilj seminara: Upoznati ucesnike sa osnovnim nacelima autorskih ugovora, sadrzajem ugovora, znacanjem pojedinih ugovornih odredbi, zabranjenim ugovornim odredbama, nacinom tumacenja ugovora i imenovanim autorskim ugovorima.

Metod: predavanja, diskusija, cast-study

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

PORODIČNO PRAVO

OKRUGLI STOL: "AKTUELNA PITANJA IZ PORODIČNOG PRAVA"

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 10. i 11. novembar 2022. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 30

Teme seminara:

- Najbolji interes djeteta
- Konvencijski standardi- pravo djeteta na mišljenje prilikom donošenja odluke o njegovom interesu
- Oduzimanje roditeljskog staranja i oduzimanje roditelju prava da živi sa djetetom
- Bračna stečevina
- Postupak u porodičnim sporovima (izdržavanje, dodjela djece, izvršenja, saslušanje djece, učešće Centara za socijalni rad)
- Izvršenje odluka iz porodične oblasti- aktuelna praksa

Cilj okruglog stola: Razmjena iskustava i aktuelizacija pitanja iz oblasti porodičnog prava

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a i UNICEF-a

Aktivnost će biti realizovana u saradnji s UNICEF-om u okviru Projekta "Pravda za svako dijete".

SEMINAR: "RAZVOD BRAKA I NASILJE U PORODICI"

Mjesto održavanja: Igman

Datum održavanja: 04. novembar 2022.

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije i tužioci koji rade na predmetima razvoda braka i nasilja u porodici

Planiran broj učesnika: 30

Teme seminara: građanski i krivični aspekti kod razvoda braka

Cilj seminara: predavljanje analize koju je provela Atlantska inicijativa a koja se tiče odnosa između razvoda braka i nasilja u porodici

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a i Atlantske inicijative

Aktivnost će biti realizovana u saradnji s Atlantskom inicijativom

SEMINAR: "IZABRANI SEGMENTI IZ RODITELJSKOG I STARATELJSKOG PRAVA- IZDRŽAVANJE DJECE"

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: 27. i 28. oktobar 2022

Ciljna grupa: sudije porodičnog i vanparničnog referata

Planiran broj učesnika: 25-30

Teme:

- Standard najbolji interes djeteta
- Ostvarivanje roditeljskog staranja u slučaju odvojenog/zajedničkog života roditelja
- Oduzimanje roditeljskog staranja i prava roditelja da živi sa djetetom
- Izdržavanje djeteta

Cilj seminara: analizirati određene segmente roditeljskog staranja i izdržavanja djeteta.

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a i CEST RS

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH, RS i Pravosudne komisije BD BiH.

IZVRŠNO PRAVO

OKRUGLI STOL: „IZVRŠNI POSTUPAK-AKTUELNA PITANJA“

Mjesto i datum održavanja: Bihac, 27. i 28. septembar 2022. godine
Sarajevo, 27. i 28. oktobar 2022. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije izvršnog referata

Planiran broj učesnika: 45 učesnika

Teme:

- Izvršenje na nepokretnostima koje nisu upisane u zemljišne knjige
- Primjena i tumačenje odredbe ZIP-ova kojom je regulisan postupak povodom prigovora protiv rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave
- Aktuelna pitanja i dileme iz izvršnog postupka sa posebnim osvrtom na presude Ustavnog suda BiH i Evropskog suda za ljudska prava

Cilj okruglog stola: Cilj okruglog stola je razmotriti sporna pitanja u praksi, kako bi se smanjila neusaglašenost sudske prakse kantonalnih sudova i različito tumačenje pojedinih zakonskih odredbi iz izvršnog postupka

Metod: interaktivna obuka

Edukativni materijal: zakoni o izvršnom postupku, materijali razvijeni od strane edukatora

Edukatori: sudije izvršnog referata, edukatori CEST-a FBIH

MEĐUNARODNO PRIVATNO PRAVO

SEMINAR: „PRIZNANJE I IZVRŠENJE STRANIH SUDSKIH ODLUKA – DOMAĆA PRAKSA I MEĐUNARODNI TRENDVI“

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: biće naknadno utvrđeno

Ciljna grupa: Sudije

Teme seminara:

- Razlika između izvršenja stranih sudskih i stranih arbitražnih odluka
- Pravilno utvrđivanje međunarodne nadležnosti
- Tumačenje i pravilno razumijevanje hijerarhijskog odnosa domaćih izvora i međunarodnih sporazuma

Cilj seminara: Predstaviti evoluciju međunarodnih trendova u priznanju i izvršenju stranih sudskih odluka, te analizirati postojeću praksu u BiH i regionu

Metod: predavanja i interaktivne studije slučaja

Edukativni materijal: powerpoint i studije slučaja

SEMINAR: „KOLIZIONOPRAVNA PITANJA U OBLASTI STATUSNIH, PORODIČNIH I NASLJEDNIH ODNOSA“

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: biće naknadno utvrđeno

Ciljna grupa: Sudije

Teme seminara:

- Kolizione norme
- Utvrđivanje mjerodavnog prava
- Primjena i tumačenje stranog prava
- Osnovne napomene o međunarodnom privatnom i međunarodnom procesnom pravu EU
- Temeljni međunarodni sporazumi u međunarodnom privatnom pravu

Cilj seminara: U oblasti statusnih, porodičnih i nasljednih odnosa sa međunarodnim elementom u regionu i šire, u uporednom pravu došlo je do značajnih promjena, koje ne slijedi pravo u BiH. Potrebno je primjenjivače prava bolje obučiti za primjenu kolizionih normi u području statusnih, porodičnih i nasljednih odnosa.

Metod: predavanja i interaktivne studije slučaja

Edukativni materijal: powerpoint i studije slučaja

UPRAVNO PRAVO

OKRUGLI STOL: "SUDSKA PRAKSA U UPRAVNIM SPOROVIMA"

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 19. i 20. septembar 2022. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije koje rješavaju upravne sporove u F BiH

Planiran broj učesnika: 20

Teme:

- Praksa Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (sa posebnim ovrtnom na postupke po pravnim lijekovima)
- Aktuelna pitanja iz stambene oblasti-devastirani stanovi
- Aktuelna pitanja iz poreske oblasti
- Aktuelna pitanja iz poljoprivedne oblasti
- Aktuelna pitanja iz penzione oblasti
- Aktuelna pitanja iz okolišne oblasti

Cilj okruglog stola: Razmjena iskustava i ujednačavanje sudske prakse u upravnoj oblasti

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

SEMINAR: „NAJČEŠĆE GREŠKE U RADU NIŽESTEPENIH SUDOVA NA UPRAVNOM REFERATU“

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 08. april 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije kantonalnih sudova sa upravnog referata

Planiran broj učesnika: 30

Teme: biće naknadno definisane po dogovoru sa CEST-ovima i izabranim edukatorom prema dostavljenim analizama učesnika

Cilj okruglog stola:	Predstaviti analize koje su pripremili sudovi najviše instance u Bosni i Hercegovini, analizirati najčešće razloge za ukidanje/preinačenje drugostepenih odluka, te ukazati na dobre prakse
Metod:	prezentacija, diskusija, rad na primjerima iz prakse
Edukativni materijal:	materijali edukatora
Edukatori:	sudije sudova najviše instance

VANPARNIČNI POSTUPAK

OKRUGLI STOL: „AKTUELNA PITANJA IZ VANPARNIČNOG POSTUPKA“

Mjesto održavanja: Sarajevo, 08. i 09. juni 2022. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: Sudije

Planirani broj učesnika: do 50

Teme:

- Aktuelna praksa sudova u vanparničnim postupcima
- Ostavinski postupak
- Uređenje međa
- Utvrđivanje mjesta i vremena rođenja lica

Cilj: Usaglašavanje prakse sudova iz vanparnične oblasti.

Metod: Kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Edukativni materijal: materijali razvijeni od strane edukatora

Edukatori: Edukatori CEST-a i/ili identificirane sudije

SEMINAR: „ODUZIMANJE I VRAĆANJE POSLOVNE SPOSOBNOSTI S OSVRTOM NA ZADRŽAVANJE LICA U ZDRAVSTVENOJ USTANOVI“

Mjesto održavanja: Sarajevo, 11. i 12. april 2022. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: Sudije

Planirani broj učesnika: do 50

Teme:

- Zadržavanje lica u zdravstvenoj ustanovi
- Prisilna hospitalizacija
- Ograničavanje osnovnih ljudskih prava, prava na slobodu kretanja..

Cilj: Usaglašavanje neujednačene prakse sudova u navedenom postupku, te poseban akcenat na zadržavanje lica u zdravstvenoj ustanovi imajući u vidu da je prisilna hospitalizacija složeno medicinsko i pravno pitanje, te sa aspekta prava, prisilna hospitalizacija otvara niz etičkih i pravnih dilema, jer u svojoj osnovi podrazumijeva ograničavanje osnovnih ljudskih prava poput prava na ličnu slobodu, prava na slobodu kretanja, ali i prava koja građani imaju u skladu sa posebnim propisima, poput prava na odbijanje medicinske mjere ili prava na samovoljno napuštanje zdravstvene ustanove

Metod: Kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Edukativni materijal: materijali razvijeni od strane edukatora

Edukatori: Edukatori CEST-a i/ili identificirane sudije

ALTERNATIVNO RJEŠAVANJE SPOROVA

SEMINAR: „ARBITRAŽA“

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 22. februar 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 35

Teme:

- Uloga suda u arbitražnim postupcima prema Zakonu o parničnom postupku
- Poništenje arbitražnih odluka prema entitetskim Zakonima o parničnom postupku
- Priznanje i izvršenje stranih arbitražnih odluka u BiH

Cilj seminara: Jačati svijest o alternativnom rješavanju sporova i arbitraži kao jednom od mogućih oblika alternativnog rješavanja sporova

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: materijali razvijeni od strane edukatora

Edukatori: edukatori Udruženja "Arbitri" i CEST-ova

RADIONICA: SUDSKA NAGODBA

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 25. oktobar 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije i stručni saradnici

Planirani broj učesnika: 20

Teme:

- Šta je sudska nagodba – pravni okvir?
- Promjene u pristupu sudije rješavanju spora – nova uloga sudije u vođenju predmeta
- Smjernice za zaključenje sudske nagodbe (vrste predmeta pogodne za zaključenje sudske nagodbe, način pristupa strankama, postizanje dogovora na zadovoljstvo obje strane, uloga sudije u postupku – načelo nepristrasnosti i ovlaštenja sudije)
- Problemi u pravnom sistemu BiH koji rezultiraju velikim brojem predmeta/problemi sa organima izvršne vlasti i njihovi pogledi na nagodbu: kako se nositi sa ovim/moguća rješenja
- Simulacija slučaja

Cilj radionice: Razviti vještine mirnog rješavanja sporova kod sudija i stručnih saradnika i povećati broj predmeta riješenih sudskom nagodbom, što u konačnici dovodi do kraćeg trajanja parničnih postupaka.

Metod: interaktivna radionica

Edukativni materijal: edukativni materijal pripremljeni od strane edukatora

Edukatori: edukatori angažovani od strane CEST-ova

PROFESIONALNA ETIKA

ONLINE OBUKA: OBUKA O ETICI, INTEGRITETU I SPREČAVANJU SUKOBA INTERESA ZA NOSIOCE PRAVOSUDNE FUNKCIJE

Odlukom o odobravanju programa početne obuke i stručnog usavršavanja za 2022. godinu broj: 07-13-3-2903-5/2021 od 16.12.2021. godine, VSTV BIH uputilo je nosioce pravosudnih funkcija na niz obaveznih obuka tokom 2022. godine i obavezalo sve nosioce pravosudnih funkcija na obavezno pohađanje Online modula o etici, integritetu i sprečavanju sukoba interesa.

Prema navedenoj odluci VSTV BIH

- a) Svi nosioci pravosudnih funkcija obavezuju se na pohađanje Online modula o etici, integritetu i sprečavanju sukoba interesa. Nakon završetka obuke i sticanja sertifikata o tome, obuka će se priznati kao jedan dan obavezne obuke;

Način održavanja: online putem distance learning platforme CEST F BIH

Trajanje: 1 dan (obuku je moguće pohađati svojom dinamikom, sa prekidima po potrebi i nastavkom od mjesta prekida)

Vrijeme održavanja: Obuku će biti moguće pohađati prema rasporedu institucija i periodu određenom u toku godine za nosioce pravosudnih funkcija svake institucije Centri će tokom čitave godine dostavljati poziv sa vremenskim rokom u kome će biti moguće završiti online obuku svakoj pravosudnoj instituciji. Vremenski rokovi za završiti online modul biće najmanje 15 dana.

Uz prethodnu prijavu institucije CEST F BIH će kreirati i dostaviti svakom nosiocu pravosudne funkcije pristupne podatke za dsistanece learning platformu, kako bi mogli pristupiti i završiti onlline obuku

Ciljna grupa: sudije, tužioc i stručni saradnici sa pravosudnim ovlastima

Cilj obuke: Podsjećanje na etičke principe koji se odnose na nosioce pravosudne funkcije.

Moduli i teme obuke:

1. Nezavisnost pravosuđa i nezavisnost nosioca pravosudne funkcije
2. Nepriistrasnost nosioca pravosudne funkcije
3. Sprečavanje sukoba interesa u pravosuđu
4. Integritet i dolično ponašanje nosioca pravosudne funkcije
5. Odgovornost prema poslu nosioca pravosudne funkcije
6. Stručnost nosioca pravosudne funkcije.

Obuka sadrži i kvizove sa pitanjima za podsjećanje na informacije iz pojedinačnih modula. Obuka se završava evaluacijom, koja predstavlja završni dio obuke i bez koje nije moguće završiti obuku.

Online modul obuke o etici i integritetu razvijen je u okviru USAID-ovog Projekta Pravosuđe protiv korupcije u Bosni i Hercegovini

SEMINAR: „DISCIPLINSKI POSTUPAK I PRAKSA“

Cilj: Upoznati nosioce pravosudnih funkcija sa načinom rada UDT-a i disciplinskih komisija VSTV-a, kao i disciplinskom praksom

Datum održavanja: 27. april 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sve sudije i tužioci

Broj učesnika: 30

Teme: biće dogovorene u saradnji sa CEST-ovima i edukatorima

Vrsta obuke: fakultativna obuka na osnovu prijave rukovodioca institucije

Metoda obuke: PP prezentacija, predstavljanje predmeta iz prakse, diskusija;

Edukatori: predstavnik UDT-a/članovi disciplinskih komisija VSTV-a

OKRUGLI STO: „STANDARDI PROFESIONALNE ETIKE ZA SUDIJE U BIH“

Datum održavanja: 03. novembar 2022. godine

Cilj: Omogućiti razmjenu informacija i diskusije o aktuelnim pitanjima sa što više praktičnih primjera i dilema iz života (npr. podnošenje finansijskih izvještaja, korištenje društvenih mreža)

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sve sudije

Broj učesnika: 30

Teme: biće dogovorene u saradnji sa CEST-ovima i edukatorima

Vrsta obuke: fakultativna obuka na osnovu prijave rukovodioca institucije

Metoda obuke: predstavljanje predmeta iz prakse, diskusija;

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

OKRUGLI STO: „STANDARDI PROFESIONALNE ETIKE ZA TUŽIOCE U BIH“

Datum održavanja: 02. decembar 2022. godine

Cilj: Omogućiti razmjenu informacija i diskusije o aktuelnim pitanjima sa što više praktičnih primjera i dilema iz života (npr. podnošenje finansijskih izvještaja, korištenje društvenih mreža)

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: svi tužioci

Broj učesnika: 30

Teme: biće dogovorene u saradnji sa CEST-ovima i edukatorima

Vrsta obuke: fakultativna obuka na osnovu prijave rukovodioca institucije

Metoda obuke: predstavljanje predmeta iz prakse, diskusija;

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

„RADIONICA: SEKSUALNO UZNEMIRAVANJE-ZAKONSKA RJEŠENJA I PRAVOSUDNI ODGOVOR“

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 16. novembar 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: Sudije i tužioci (prioritet u prijavljivanju/pozivanju će imati sudije/tužioci koji nisu bili panela za razmatranje sudske prakse seksualnog uznemiravanja u BiH, koje je organizovala Atlantska inicijativa)

Planiran broj učesnika: 25-30

Teme:

- Oblici seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja
- Uzroci i teorije o seksualnom uznemiravanju
- Zakonski okvir u Bosni i Hercegovini i primjena zakona
- Razmatranje predmeta seksualnog uznemiravanja
- Iznuđivanje seksa sa pozicije moći kao koruptivno krivično djelo
- Simulacija suđenja u okviru manjih grupa – identificiranje problema, rješavanje problema i donošenje odluke

Cilj radionice:

Upoznavanje učesnika sa kompleksnom problematikom seksualnog uznemiravanja u pravosuđu. Kroz ovu radionicu učesnici će steći nova znanja korisna u procjeni slučajeva seksualnog uznemiravanja te razmatrati izazove s kojima se nosioci pravosudnih funkcija susreću u predmetima seksualnog uznemiravanja

Metod: interaktivni, uključujući simulaciju mogućih situacija i analize primjera neželjenog ponašanja

Edukativni materijali: analiza „Seksualno uznemiravanje-zakonska rješenja i pravosudni odgovor“, koju je izradila Atlantska inicijativa uz pomoć sudija i tužilaca

Edukatori: Edukatori CEST-a F BiH

OBUKE ZA SUDSKI I TUŽILAČKI MENADŽMENT

SEMINAR ULOGA PREDSEDNIKA SUDOVA I GLAVNIH TUŽILACA U OČUVANJU INTEGRITETA PRAVOSUDNIH INSTITUCIJA

Odlukom o odobravanju programa početne obuke i stručnog usavršavanja za 2022. godinu broj: 07-13-3-2903-5/2021 od 16.12.2021. godine VSTV BiH, navedeni seminar je obavezan za sve rukovodioce pravosudnih institucija.

Cilj: Jačanje integriteta i podizanje standarda ponašanja. Razmjeniti informacije i identifikovati najbolje prakse u vezi razvijanja sistema kontrole rada i odgovornosti NPF i uposlenika, prepoznavanje rizika i utvrđivanje mjera za njihovo sprečavanje. Raspraviti pitanja koja se odnose na planove integriteta, sukob interesa, izuzeća u postupcima, ulogu edukacije u očuvanju integriteta, sigurnost, korištenje i povjerljivost informacija, kako unutar, tako i izvan pravosudne institucije, i sl.;

Datum održavanja: 28. i 29. mart 2022. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: rukovodioci pravosudnih institucija;

Broj učesnika: 35

Teme:

- Razmjeniti informacije i identifikovati najbolje prakse u vezi razvijanja sistema kontrole rada i odgovornosti NPF i uposlenika, prepoznavanje rizika i utvrđivanje mjera za njihovo sprečavanje;
- Raspraviti pitanja koja se odnose na planove integriteta, sukob interesa, izuzeća u postupcima,
- uloga edukacije u očuvanju integriteta, sigurnost i korištenje i povjerljivost informacija

Vrsta obuke: obavezna obuka samo za rukovodioce pravosudnih funkcija koji nisu prošli navedenu obuku;

Metod obuke: PP prezentacija, planovi integriteta, dobre i loše prakse, diskusija;

Edukatore: rukovodioci pravosudnih institucija

SEMINAR „ELEKTRONSKI ALATI ZA MENADŽERE“

Odlukom o odobravanju programa početne obuke i stručnog usavršavanja za 2022. godinu broj: 07-13-3-2903-5/2021 od 16.12.2021. godine VSTV BiH, navedeni seminar je obavezan za nove rukovodioce pravosudnih institucija.

Datum održavanja: biće naknadno utvrđen

Cilj: Obučiti rukovodioce i sekretare pravosudnih institucija za pravilnu primjenu CMS-a/TCMS-a, te za korištenje njegovih naprednih funkcija.

Trajanje: 1 dan;

Ciljna grupa: predsjednici sudova/glavni tužioci, zamjenici glavnih tužilaca, predsjednici sudskih i tužilačkih odjeljenja, sekretari sudova/tužilaštava

Broj učesnika: 30;

Teme: Primjena pravilnika o CMS-u i TCMS-u, uključujući odredbe o provjeri tačnosti i ažurnosti unosa;

Predstavljanje naprednih funkcionalnosti CMS-a/TCMS-a;
Predstavljanje novih funkcionalnosti CMS-a/TCMS-a;
Kreiranje specijalizacije za dodjelu predmeta;
Sistem za izvještavanje i podršku odlučivanju i kvalitet podataka na kojima se izvještaji baziraju (SIPO);
Izvještavanje o radu institucija prema VSTV-u i dr.;
Sistem videokonferencija u poslovanju sudova i tužilaštava.

Metod obuke: kombinacija prezentacije, praktičnog rada i diskusije;

Edukatori: IKT stručnjaci VSTV-a.

SEMINAR „IZGRADNJA LIDERSKIH I UPRAVLJAČKIH KAPACITETA U PRAVOSUDNIM INSTITUCIJAMA“

Odlukom o odobravanju programa početne obuke i stručnog usavršavanja za 2022. godinu broj: 07-13-3-2903-5/2021 od 16.12.2021. godine VSTV BiH, navedeni seminar je obavezan za nove rukovodioce pravosudnih institucija.

Cilj: Razviti vještine liderstva, planiranja i upravljanja, te upoznati rukovodioce i sekretare pravosudnih institucija o prednostima korištenja HRMIS sistema

Datum održavanja: biće naknadno utvrđen

Trajanje: 2 dana;

Ciljna grupa: predsjednici sudova/glavni tužioc, zamjenici glavnih tužilaca, predsjednici sudskih i tužilačkih odjeljenja, sekretari sudova/tužilaštava

Vrsta obuke: Obuka je obavezna za nove rukovodioce i nove sekretare sudova / tužilaštava.

Broj učesnika: 30;

Teme: Proces poslovnog planiranja uključujući sistem finansijskog upravljanja i kontrole, te planiranje i izradu prijedloga budžeta i rebalansa budžeta;
Izrada Planova rješavanja predmeta (godišnjih i kvartalnih), te njihove realizacije i provodjenja eventualnih mjera od strane rukovodilaca, u slučaju neprovođenja tih Planova ili odstupanja od istih;
Izrada i realizacija godišnjih Programa rada;
Izrada i praćenje provedbe planova integriteta;
Predstavljanje HRMIS sistema za upravljanje ljudskim resursima u sudovima i tužilaštvima.

Metod obuke: kombinacija prezentacije, praktičnog rada i diskusije;

Edukatori: rukovodioci pravosudnih institucije, IKT stručnjaci VSTV-a, te sekretari aktivno uključeni u korištenju HRMIS sistema

RADIONICA: PROAKTIVNA ULOGA PREDSEDNIKA SUDOVA²²

Odlukom o odobravanju programa početne obuke i stručnog usavršavanja za 2022. godinu broj: 07-13-3-2903-5/2021 od 16.12.2021. godine VSTV BiH, navedeni seminar je obavezan za nove rukovodioce pravosudnih institucija.

Cilj: Razviti menadžerske vještine neophodne za efikasno upravljanje sudovima.

Datum održavanja: biće naknadno utvrđen

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: predsjednici sudova, zamjenici predsjednika i lica zainteresovana za obnašanje ovih funkcija funkcije

Broj učesnika: 20

Teme: Karakteristike dobrog i lošeg menadžera;
Struktura u sudovima, prvostepeni i drugostepeni sudovi;
Osnovni principi organizacije rada suda i sudskih odjela;
Efikasno planiranje rada i komunikacija u sudu između sudskih odjela;
Upravljanje resursima;
Kontrola/nadzor, obaveze i nadležnosti koje proizilaze iz Zakona o sudovima, Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju i odluka VSTV-a;
IKT tehnologije kao upravljački alat;
Strateško planiranje;

Vrsta obuke: *Odlukom VSTV-a BiH, broj: 12-07-2-1020-1/2021 od 26.2.2021. godine ova obuka postala je obaveznom za predsjednike sudova, po njihovom stupanju na funkciju.*

Metod: interaktivna radionica

Edukativni materijal: edukativni materijali pripremljeni od strane edukatora, nacrti strateških planova koje sudovi razvijaju, te priručnik „Proaktivna uloga predsjednika suda u upravljanju sudom“

²² Aktivnost je razvijena u okviru IPA 2012 projekta te je utvrđeno da postoji potreba za njenim kontinuiranim održavanjem

Edukatori: autori Priručnika / edukatori CEST-a
RADIONICA „SAVREMENO KOMUNICIRANJE S JAVNOŠĆU“²³

Odlukom o odobravanju programa početne obuke i stručnog usavršavanja za 2022. godinu broj: 07-13-3-2903-5/2021 od 16.12.2021. godine VSTV BiH, navedeni seminar je obavezan za nove rukovodioce pravosudnih institucija.

Cilj: Upoznati učesnike o značaju strateškog i proaktivnog komuniciranja radi postizanja veće transparentnosti pravosuđa i vraćanja povjerenja javnosti u rad pravosudnih institucija, uključujući potrebe organiziranja i učešća na konferencijama za novinare, komuniciranje putem interneta i drugo. Predstaviti sve aspekte komuniciranja sa javnošću sa posebnim osvrtom na savremene kanale komunikacije i njihove karakteristike. Pripremiti rukovodioce institucija i relevantne osobe za javne nastupe.

Datum održavanja: 18. novembar 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: rukovodioci institucija i lica zadužena za obavljanje poslova odnosa s javnošću
Broj učesnika: do 35

Teme: Savremeno komuniciranje s javnošću, javna sfera i javno mnijenje;
Liderstvo i imidž rukovodilaca institucija i nosilaca pravosudnih funkcija;
Pripreme za nastup u javnosti, oblačenje i ponašanje na javnom mjestu;
Krizno komuniciranje, ponašanje i etika;
Lobiranje i odnosi sa javnošću;
Iskustva rada institucija s medijima;
Radionice pisanja saopštenja za javnost, održavanja konferencija za novinare, javnog nastupa, simulacije intervjua i davanje izjava za medije.

Vrsta obuke: obavezna za nove rukovodioce i nove sekretare sudova / tužilaštava

Metod: interaktivna obuka

Materijali: materijali razvijeni od strane edukatora

Edukatori: portparoli, novinari, rukovodioci pravosudnih institucija

²³ Program obuke razvijen u okviru Projekta „Izgradnja efikasnog pravosuđa u službi građana“ (IPA 2017).

RADIONICA: INTERNA KOMUNIKACIJA UNUTAR PRAVOSUDNIH INSTITUCIJA, POTICANJE TIMSKOG RADA / LIČNO LIDERSTVO²⁴

Datumi održavanja:

Prva grupa radionica u dva zasebna dana: 17. maj i 09. septembar 2022. godine

Druga grupa radionica u dva zasebna dana: 26. maj i 28. septembar 2022. godine

Treća grupa radionica u dva zasebna dana: 21. oktobar i 07. novembar 2022. godine

Trajanje: 2 zasebna dana, koji ne slijede jedan iza drugog;

Ciljna grupa: rukovodioci u pravosudnim institucijama, te osobe koje žele obavljati rukovodne funkcije, te ostale sudije i tužioci; savjetuje se homogenost grupe, u smislu da su rukovodioci s rukovodiocima, a potencijalni rukovodioci zasebna grupa;

Broj učesnika: 12;

Cilj: Poboljšati saradnju i komunikaciju unutar pravosudnih institucija, podići svijest o postojanju zajedničkih ciljeva u instituciji, te pokrenuti kulturu otvorene komunikacije i timskog rada. Upoznati učesnike sa psihološkim aspektima upravljanja i rada u grupi na principima C.G. Junga.

Teme: Introspekcija i prepoznavanje različitih tipova ličnosti po Carl Gustav Jungu
Stilovi komuniciranja;
Lična i timska djelotvornost;
Timski rad i komunikacija u vašoj instituciji;
Johari prozor;
Intervizija;
Timski rad i liderstvo;
Vježbe komunikacije i davanja povratne informacije.

Metod: interaktivni rad, predavanje, prezentacije, timske vježbe, pojedinačni testovi;

Materijali: edukativni materijali razvijeni od edukatora (prezentacije, testovi, interaktivni materijali, video snimci); Stephen Covey: „7 navika izuzetno djelotvornih ljudi“, C.G. Jung: „Lični izbori“;

²⁴ Program obuke i edukativni materijali razvijeni su u okviru Projekta unapređenja efikasnosti pravosuđa II (PUEP II), 2019-2021.

Edukatori: edukatori koji su prošli edukaciju edukatora u okviru Projekta unapređenja efikasnosti pravosuđa II)

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH, RS i Pravosudne komisije BD BiH.

RADIONICA: PROAKTIVNA ULOGA ŠEFOVA ODJELJENJA U RUKOVOĐENJU ODJELJENJEM²⁵

Odlukom o odobravanju programa početne obuke i stručnog usavršavanja za 2022. godinu broj: 07-13-3-2903-5/2021 od 16.12.2021. godine VSTV BiH, navedeni seminar je obavezan za nove rukovodioce pravosudnih institucija kao I novih predsjednika sudskih odjeljenja.

Cilj: Razvijanje menadžerskih vještina neophodnih za efikasno upravljenje sudskih odjeljenja u cilju jačanja „srednjeg“ menadžmenta u sudovima i efikasnijeg upravljanja sudom.

Datum održavanja: 07. i 08. april 2022. godine

Trajanje: 2 dana;

Ciljna grupa: šefovi odjeljenja u sudu, s posebnim fokusom na novoimenovane šefove i lica zainteresovana za obnašanje ove funkcije;

Broj učesnika: 20

Teme: Karakteristike dobrog i lošeg menadžera (sa aspekta šefa sudskog odjela);
Osnovni principi organizacije rada suda i sudskih odjela;
Efikasno planiranje rada i komunikacija u okviru sudskog odjeljenja, komunikacije sa drugim odjelima i predsjednikom suda;
Upravljanje resursima u okviru sudskog odjela;
Kontrola/nadzor shodno odredbama Pravilnika i drugim obavezama koje proizilaze iz odluka VSTV-a;
IKT tehnologije kao upravljački alat

Vrsta obuke: *Odlukom VSTV-a BiH, broj: 12-07-2-1020-1/2021 od 26.2.2021. godine ova obuka postala je obaveznom za predsjednike sudskih odjeljenja, po njihovom stupanju na funkciju.*

Metod: interaktivna radionica;

²⁵ Program obuke i edukativni materijali razvijeni su u okviru Projekta unapređenja efikasnosti pravosuđa II (PUEP II), 2019-2021.

Materijal: edukativni materijali pripremljeni od strane edukatora, te Priručnik „Proaktivna uloga predsjednika suda u upravljanju sudom“ u dijelu koji je primjenjiv na šefove odjeljenja;

Edukatori: autori Priručnika / edukatori CEST-a

OKRUGLI STO „AKTUELNA PITANJA ZA RUKOVODIOCE PRAVOSUDNIH INSTITUCIJA“

Datum održavanja: 31. oktobar 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: rukovodioci provosudnih institucija;

Broj učesnika: 30

Cilj: Omogućiti razmjenu informacija između rukovodilaca pravosudnih institucija sa što više praktičnih primjera i dilema iz života, radi jedinstvenog postupanja i usaglašavanja prakse. Akcenat će biti stavljen na pitanja koja su predsjednici sudova i glavni tužioci nominovali kroz anketu o njihovim potrebama za obukom.

Teme:

- zakoni o izvršenju krivičnih sankcija, sa posebnim osvrtom na veću primjenu izdržavanja pravomoćno izrečene kazne zatvora kao kućni zatvor sa elektronskim nadzorom;
- kako obezbjediti dosljednu primjenu pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju, pravilnika o načinu i uslovima čuvanja materijalnih dokaza, načina, postupka i rokova uništavanja pravomoćno oduzetih dokaza, i drugih pravnih propisa i akata;
- problemi u primjeni propisa u slučaju neusklađenosti odredaba

Metod obuke: predstavljanje slučajeva iz prakse, diskusija;

Moderatori: prema dogovoru sa CEST-ovima i PKBD

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH, RS i Pravosudne komisije BD BiH.

RAZVOJ SISTEMA MENTORSTVA U SUDOVIMA I TUŽILAŠTVIMA

KONFERENCIJA KONSULTATIVNIH TUŽILACA

Cilj: razmjeniti iskustva u radu konsultativnih tužilaca sa novoimenovanim tužiocima, identifikovati dobre i loše prakse, kako odgovoriti na izazove u radu sa novoimenovanim tužiocima, te kako unaprijediti ovaj proces;

Trajanje: 1 dan;

Ciljna grupa: konsultativni tužioci;

Broj učesnika: u skladu sa prostornim kapacitetima

Teme: Izazovi u radu sa novoimenovanim tužiocima – razmjena iskustava;
Primjena smjernica za rad konsultativnih tužilaca;
Način izvještavanja o radu i identifikacija tema za dalje obuke novoimenovanih tužilaca;

Metod: kombinacija prezentacije, praktičnog rada i diskusije;

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH, RS i Pravosudne komisije BD BiH.

RADIONICE ZA SUDIJE MENTORE

Napomena: provedba ove edukacije zavisi od usvajanja pravnog okvira za provođenje mentorstva u sudovima i tek nakon usvajanja može uslijediti realizacija obuke

Cilj: Obučiti novoimenovane sudije mentore za pravilno provođenje programa mentorstva, uvažavajući sve osobnosti sudijske funkcije, s fokusom na nezavisnost i samostalnost

Trajanje: 5 dana za tri modula, i to :

Modul 1: Obuka za sudije mentore (opći dio),

Modul 2: Obuka za sudije mentore (vještine vođenja ročišta/rasprave – metoda video snimanja) i

Modul 3: Dan sudija mentora.

Broj radionica: po potrebi

Ciljna grupa: sudije mentori koji su odlukom predsjednika suda imenovani na listu mentora

Broj učesnika: 12

Teme:

Modul 1: Obuka za sudije mentore (opći dio)

Šta čini dobrog mentora;

Uloga i položaj sudije mentora i mentorisanog - novoimenovanog sudije/stručnog saradnika;

Filozofija učenja i različite metode učenja;

Šta čini stimulirajuće okruženje za učenje;

Vještine podučavanja;

Kako se nositi s otporom;

Vještine pružanja povratnih informacija (feedback);

Promatranje – razlika između činjenica i mišljenja;

Razlike između vrednovanja i procjene;

Pravilnik o mentorstvu za novoimenovane sudije i stručne saradnike koje imenuje VSTV BiH;

Okvirni program mentorstva:

a) organizacija posla;

b) sudijske vještine pripreme i održavanja ročišta;

- c) tehnike izrade sudske odluke
- d) upoznavanje sa stavovima sudske prakse.

Modul 2: Obuka za sudije mentore (vještine vođenja ročišta/rasprave – metoda video snimanja)

Verbalna i neverbalna komunikacija u sudnici
Moć samouvida
Uloga mentora u realizaciji metode video snimanja
Pravila pružanja povratnih informacija
Kako primijeniti metodu (tok postupka) – praktična vježba

Modul 3: Dan sudija mentora

Iskustva u provođenju programa mentorstva;
Utjecaj na kvalitet rada novoimenovanih;
Kako se nositi s otporom novoimenovanih za prihvatanje sugestija mentora;
Granice u mentorskom odnosu;
Mišljenje o napretku novoimenovanog – kako biti objektivan

Metod: interakcija, predavanje, prezentacije, timske vježbe

Materijal: materijali razvijeni od strane edukatora (prezentacije, testovi, interaktivni materijali), Pravilnik o mentorstvu za novoimenovane sudije i stručne saradnike koje imenuje VSTV BiH sa Okvirnim programom mentorstva

Edukatori: edukatori CEST-ova koji su prošli edukaciju edukatora u okviru Projekta unapređenja kvaliteta pravosuđa

POSEBNE TEME

RADIONICA: "PISANJE PRESUDA KAO MISAONI/STVARALAČKI PROCES"²⁶

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno
Trajanje: 2 dana
Datumi održavanja: I. - 19. i 20. april 2022. godine;
II. - 30. i 31. maj 2022. godine;
III. – 07. i 08. septembar 2022. godine

Ciljna grupa: sudije
Planiran broj učesnika: 20

Teme:

- Dobra priprema je polazna osnova za efikasno vođenje postupka;
- Utvrđivanje spornih, odnosno nespornih činjenica;
- Kako odlučiti koje dokaze prihvatiti, a koje ne;
- Kako obezbjediti da se rasvijetle sve sporne činjenice – ograničavajući faktori;
- Ocjena dokaza i njihovo dovođenje u vezu prilikom izrade obrazloženja;
- Kako razviti vlastiti stil pisanja;
- Učenje iz primjera drugih, konsultacije stavova sudske prakse;
- Kome je presuda namjenjena?

Cilj radionice: Razvijati svijest da je pisanje presuda misaoni i stvaralački rad, te da je za sudije jako bitno čitanje drugih presuda kako bi unaprijedili vlastiti stil pisanja. Korištenje različitih priručnika može biti od koristi prilikom izrade presude, ali se mora posmatrati u širem kontekstu vođenja postupka, razlučivanja bitnog od nebitnog i kritičkog-analitičkog razmišljanja.

Metod: interakcija, predavanje, prezentacije, timske vježbe

²⁶ VSTV je usvojio zaključak da u 2022. godini treba unaprijediti obuke na temu pisanja odluka, kako u pravcu sadržaja obuke, tako i u pravcu izbora edukatora. Među NPF treba razvijati svijest da je pisanje presuda stvaralački rad, te da je za sudije jako bitno čitanje drugih presuda kako bi unaprijedili vlastiti stil pisanja. Obuku na temu pisanja presude ne treba nikako svesti samo na korištenje priručnika za pisanje presuda, već se mora posmatrati u širem kontekstu vođenja postupka, razlučivanja bitnog od nebitnog i kritičkog-analitičkog razmišljanja.

Edukativni materijal: materijali edukatora, primjeri dobre i loše prakse

Edukatori: sudije vrhovnih sudova, te sudije
okružnih/kantonalnih sudova

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH, RS i Pravosudne komisije BD BiH.

RADIONICA: „TEHNIKE RJEŠAVANJA STRESNIH SITUACIJA U RADU“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Datumi održavanja: 21. i 22. februar 2022. godine
08. i 09. decembar 2022. godine

Ciljna grupa: sudije i tužioci

Planiran broj učesnika: 35

Teme:

- Stres i strategije prevladavanja
- Upravljanje stresom
- Sindrom profesionalnog sagorijevanja u pravosuđu i kako se zaštititi
- Ličnost i menadžment, sposobnosti i osobine menadžera, karakteristike perfekcionista, strah od promjena, otvorenost ka novim izazovima, kolektivna kreativnost
- “Mobing” - uzroci pojave mobinga, vrste i stepen reakcije na mobing, ciljevi, karakteristike i posljedice mobinga

Cilj radionice: Cilj radionice je upoznati nosioce pravosudnih funkcija sa strategijama prevladavanja stresa kojem su svakodnevno izloženi, kao i načinima upravljanja stresom.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: edukatori CEST-a FBiH

SEMINAR: „SIGURNOST NOSITELJA PRAVOSUDNIH FUNKCIJA“

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 22. mart 2022. godine

16. septembar 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije i tužioci

Planirani broj učesnika: 40

Teme:

- Sigurnost i zaštita sudija, tužitelja, članova njihovih porodica
- Zaštita svjedoka pred pravosudnim institucijama u Bosni i Hercegovini (zaštita svjedoka pod prijetnjom, ugroženih svjedoka i svjedoka sa punim mjerama zaštite (anonimnih svjedoka)

Cilj: Analiziranje ove teme je od velikog značaja za stvaranje većeg stepena sigurnosnog ambijenta u radu pravosudnih institucija i nositelja pravosudnih funkcija, kao i nezavisnost, nepristrasnost i efikasan rad pravosuđa u cjelini

Metod: interaktivna obuka

Edukativni materijali: Materijali razvijeni od strane edukatora

Edukatori: edukatori angažovani od strane CEST-a

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH, RS i Pravosudne komisije BD BiH.

SEMINAR: „ZAŠTITA SVJEDOKA“

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo/ Banjaluka

28. mart 2022. godine

07. oktobar 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Datum:

Ciljna grupa: sudije i tužioci

Planirani broj učesnika: 40

Teme:

- Zaštita svjedoka pred pravosudnim institucijama u Bosni i Hercegovini (zaštita svjedoka pod prijetnjom, ugroženih svjedoka i svjedoka sa punim mjerama zaštite (anonimnih svjedoka)

Cilj: Upoznavanje nosilaca pravosudnih funkcija sa praktičnom primjenom procedura u radu sa zaštićenim svjedocima, svjedocima pod prijetnjom i ugroženim svjedocima

Metod: interaktivna obuka, kombinacija prezentacije, praktičnih primjera i diskusije

Edukativni materijali: Materijali razvijeni od strane edukatora

Edukatori: edukatori angažovani od strane CEST-a i predstavnici Sudske policije FBiH i RS

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH, RS i Pravosudne komisije BD BiH.

SEMINAR „VJEŠTINE JAVNOG NASTUPA I NASTUPA U MEDIJIMA“

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 06. april 2022. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: Glavni tužioci, tužioci i stručni saradnici

Planiran broj

učesnika: 30

Teme:

- Umijeće komuniciranja
- Vrste komuniciranja i stilovi komuniciranja
- Strahovi koji prate osobe u procesu komunikacije
- Posljedice loše/dobre komunikacije u profesionalnom i ličnom životu
- Praktični savjeti za poboljšanje komunikacijskih vještina
- Javni nastup (simulacija press konferencija, simulacija intervjua, simulacija nastupa pred različitom vrstom publike)

Ciljevi seminara:

1. Unapređenje znanja i sticanje praktičnih vještina polaznika u oblasti komunikacija, čiji je cilj uspješna razmjena poruka, kao i upoznavanje sa psihologijom komunikacije koja se odnosi na funkcioniranje, psihičke procese i ponašanje osoba tokom komuniciranja.
2. Praktično učenje javnog nastupa pred TV i foto kamerama;
3. Prepoznavanje i razumijevanje važnosti dobrih odnosa s javnošću u tužilaštvima kao alata za dobro upravljanje i menadžment.
4. Upoznati učesnika sa ključnim tehnikama i alatima koji se koriste u odnosima s javnošću u tužilaštvima;
5. Upoznati učesnike sa ključnim metodama i tehnikama u komunikaciji u tužilaštvima s medijima.
6. Identificirati, prezentirati i koristiti ključne elemente javnog nastupa

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: materijal razvijen od strane edukatora

Edukatori: edukatori CEST-a FBiH

NAPREDNA OBUKA „ENGLISKI JEZIK ZA PRAVNIKE“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 3 dana

Datum održavanja: 09. 10. i 11. novembar 2022. godine

Ciljna grupa: sudije i tužioci koji su već na komunikacijskom nivou engleskog jezika

Planiran broj učesnika: 30

Cilj seminara: unapređenje znanja stručnog pravnog engleskog jezika

Metod: predavanja i vježbe

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: edukatori CEST-a FBiH

OBUKA: „PROGRAM: „LIDERI/KE ZA PRAVDU“

Mjesto: Bosna i Hercegovina (Neum, Modriča, Jahorina, Blagaj)

Trajanje: 15 dana kroz 5 sesija

(sa dodatnom studijskom posjetom u Berlin, SR Njemačka)

Datum: septembar – decembar 2022.²⁷

Ciljna grupa: sudije, tužioci, stručni savjetnici i saradnici do 35 godina starosti²⁸

Planirani broj učesnika: 20

Teme:

- Prva sesija – *Šta je pravda danas?* Vizija pravde i pravičnosti
- Druga sesija – *Tim i timski rad.* Od individualnog do timskog djelovanja
- Treća sesija – *Komunikacijske vještine.* Kako komunicirati za promjene?
- Četvrta sesija – *Efikasno vođenje timova.* Kako mobilizirati osobe za promjene?
- Peta sesija – *Upravljanje projektima i politikama.* Kako djelovati za promjene?
- Jednosedmična studijska posjeta Berlinu

Cilj obuke: Primarna svrha programa je stvaranje baze mladih osoba koje dijele vrijednosti odgovornosti i integriteta, a koje su spremne preuzeti vodeću ulogu u promociji načela vladavine prava i provoditi ih u svom radu. Ciljevi projekta su obučiti talentovane mlade pravne stručnjake/inje da postanu lideri/ke u svojoj oblasti, opremiti ih osnovnim liderskim vještinama, sposobnostima upravljanja projektima, kao i novom vizijom demokratije, vladavine zakona, pravde i profesionalne etike.

Metod: Radionice koje se odnose na tri glavne komponente: liderske sposobnosti; razumijevanje pravosudnog sistema i umrežavanje sa uzorima; simulacija procesa donošenja odluka u oblasti pravde. Program se sastoji od pet modula tokom 2021. godine, sastanaka sa stručnjacima, seminara i izrade grupnog projekta.

Obuka će se realizovati u organizaciji Udruženja „Pravnik“ iz Sarajeva kroz Program vladavine prava u Jugoistočnoj Evropi Fondacije Konrad Adenauer

Edukatori: Više edukatora

²⁷ Poziv za prijavu na ovaj program će provoditi organizatori. Očekuje se da će poziv biti otvoren u maju 2022. godine

²⁸ Program je otvoren za sve pravne stručnjake/inje (zaposlene u sektoru pravde, sudovima, tužilaštvima, advokatskim kancelarijama, agencijama za provođenja zakona, nevladinim organizacijama ili privatnom sektoru, univerzitetskim predavačima itd.) kao i studente/ice prava (na posljednjoj godini univerzitetskih studija), postdiplomske i doktorske studente prava, koji nisu stariji od 35 godina.

UČENJE NA DALJINU/E-UČENJE

Evropski program edukacije o ljudskim pravima za pravne stručnjake (HELP) podržava države članice Vijeća Evrope u provedbi Evropske konvencije o ljudskim pravima na nacionalnoj razini, u skladu s Preporukom Komiteta ministara (2004.) 4, Deklaracijom iz Interlakena iz 2010., Deklaracijom iz Brightona iz 2012. i Deklaracijom iz Brisela iz 2015. godine i to jačanjem sposobnosti sudija, tužilaca i advokata u svih 47 država članica da primjenjuju Konvenciju u svom svakodnevnom radu.

U okviru zajedničke inicijative Evropske unije i Vijeća Evrope "Horizontal facility za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022" a koju implementira Vijeće Evrope, planirano je održavanje nekoliko online obuka putem HELP platforme iz različitih pravih oblasti.

E-UČENJE: „ZAŠTITA PODATAKA I PRAVO NA PRIVATNOST“

Trajanje: 4 sedmice, prva polovina 2022. godine

Mjesto: online obuka

Datum održavanja pripremnog sastanka: datum će biti naknadno određen o čemu će blagovremeno biti obaviješteni prijavljeni učesnici.

Ciljna grupa: sudije i tužioc, stručni saradnici i savjetnici, pripravnici.

Metod: elektronsko učenje na daljinu uz tutora u trajanju od 4 sedmice.

Edukator: HELP tutor (edukator Vijeća Evrope iz Bosne i Hercegovine/Centra za edukaciju sudija i tužilaca)

E-UČENJE: „MEĐUNARODNA SARADNJA U KRIVIČNIM STVARIMA“

Trajanje: 4 sedmice, prva polovina 2022. godine

Mjesto: online obuka

Datum održavanja pripremnog sastanka: datum će biti naknadno određen o čemu će blagovremeno biti obaviješteni prijavljeni učesnici.

Ciljna grupa: sudije i tužioc, stručni saradnici i savjetnici, pripravnici.

Metod: elektronsko učenje na daljinu uz tutora u trajanju od 4 sedmice.

Edukator: HELP tutor (edukator Vijeća Evrope iz Bosne i Hercegovine/Centra za edukaciju sudija i tužilaca)

E-UČENJE: „TRGOVINA LJUDIMA“

Trajanje: 10 sedmica, u periodu april – juni 2022

Mjesto: online obuka

Datum održavanja pripremnog sastanka: mart 2022 (tačan datum će biti naknadno određen). Sastanak se održava u cilju upućivanja polaznika i registracije na HELP platformu Vijeća Evrope za edukaciju iz ljudskih prava pravnih stručnjaka.

Nakon pripremnog sastanka obuka, odnosno modul “Trgovina ljudima” dostupan je za samostalno učenje, a poveznica (link) na HELP platformu i ovaj modul prilagođen za Bosnu i Hercegovinu je: <http://help.elearning.ext.coe.int/course/view.php?id=3704>

Ciljna grupa: sudije i tužioci, stručni saradnici i savjetnici, inspektori rada

Metod: elektronsko učenje na daljinu uz tutora u trajanju do 10 sedmica.

Edukator: HELP tutor (edukator Vijeća Evrope iz Bosne i Hercegovine/Centra za edukaciju sudija i tužilaca)

Aktivnosti se realiziraju u okviru projekta "Prevenција i borba protiv trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini" koji je finansiran sredstvima Evropske unije i Vijeća Evrope a provodi ga Vijeće Evrope u okviru zajedničke inicijative pod nazivom „Horizontal facility za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022“.

E-UČENJE: „FARMACEUTSKI KRIMINAL I KONVENCIJA MEDICRIME“

Trajanje: 6 sedmica

Mjesto: online obuka

Datum održavanja pripremnog sastanka: datum će biti naknadno određen o čemu će blagovremeno biti obaviješteni prijavljeni učesnici.

Ciljna grupa:

Metod:

Edukator: HELP tutor (edukator Vijeća Evrope iz Bosne i Hercegovine/Centra za edukaciju sudija i tužilaca)

E-UČENJE: „ETIKA ZA SUDIJE, TUŽIOCE I ADVOKATE“

Trajanje:

Mjesto: online obuka

Datum održavanja pripremnog sastanka: datum će biti naknadno određen o čemu će blagovremeno biti obaviješteni prijavljeni učesnici.

Ciljna grupa: sudije i tužioc, advokati

Metod: elektronsko učenje na daljinu uz tutora u trajanju od 4 sedmice.

Edukator: HELP tutor (edukator Vijeća Evrope iz Bosne i Hercegovine/Centra za edukaciju sudija i tužilaca)

E-UČENJE: „ OSNOVNA OBUKA O RODNOJ RAVNOPRAVNOSTI “

Trajanje: 140 minuta, u periodu septembar - decembar 2022

Mjesto: online obuka

Datum održavanja pripremnog sastanka: datum će biti naknadno određen o čemu će blagovremeno biti obaviješteni prijavljeni učesnici.

Ciljna grupa: sudije, tužioc kao i svi zaposleni u pravosuđu, uključujući nesudsko osoblje.

Metod: elektronsko učenje na daljinu, koje se sastoji od tri modula, a učesnicima će biti ponuđeni materijali za dalje čitanje, prezentacije sa temama kursa, kao i pitanja za provjeru znanja u okviru svakog modula.

Ciljevi osnovnog online treninga o rodnoj ravnopravnosti:

1. Upoznavanje učesnika/ca s osnovnim pojmovima rodne ravnopravnosti – definisanje pojmova pol i rod, kao i razlike između ovih pojmova; definisanje i objašnjenje pojmova rodni uloga, rodni identiteta, seksualne orijentacije i razgraničenje između ovih pojmova;
2. Omogućavanje dubljeg razumijevanja koncepta rodne ravnopravnosti, razloga zbog kojih je rodna ravnopravnost važna tema, odnosno kako se ovaj princip ostvaruje u praksi i do kakvih posljedica dovodi:
3. Upoznavanje učesnika/ca s rodni stereotipima i predrasudama, kao uzrocima diskriminacije žena. Predstavljeni su statistički podaci o tome kako žive žene i muškarci u BiH (zvanične državne statistike), koji su upoređeni sa stavovima koji o tome postoje u BiH društvu. Cilj je da učesnici/ ce steknu znanja o tome kako rodni stereotipi i predrasude utiču na svakodnevni život žena i muškaraca u BiH;
4. Upoznavanje učesnika/ca s pojmom diskriminacije, posebno s diskriminacijom žena; razgraničavanje pojmova diskriminacije, seksualnog uznemiravanja i mobinga;

5. Upoznavanje učesnika/ca s osnovnim pojmovima i podacima o nasilju prema ženama.

Edukatori: sudije i voditelji online modula AIRE Centra

Aktivnost je planirana u okviru saradnje sa AIRE Centrom iz Londona

EVROPSKA MREŽA ZA EDUKACIJU PRAVOSUĐA/EUROPEAN JUDICIAL TRAINING NETWORK (EJTN)

Evropska mreža za edukaciju pravosuđa (EJTN) predstavlja platformu i promotora obuke i razmjene iskustava između nosilaca pravosudnih funkcija u Evropi. EJTN zastupa interese preko 120 000 evropskih sudija, tužilaca te edukatora širom Evrope. Osnovana 2000. godine, sa oblastima interesovanja u građanskom, krivičnom i privrednom pravu, te jezičkim obukama i obukama o socijalnim pitanjima.

Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH status posmatrača stekao je 2010. godine, ali je saradnja intenzivirana tek 2016. godine.

Sudije i tužioci, stručni saradnici i savjetnici u sudovima i tužilaštvima u Bosni i Hercegovini, mogu uzeti učešće na sljedećim obukama:

- Kontinuirana obuka (online seminari) u skladu sa Godišnjim programom obuke EJTN-a koji se objavljuje na web stranici: <https://ejtn.eu/en/Catalogue/EJTNS-searchable-database/> .
- Studijske posjete (online) koje se organizuju za grupu učesnika različitih nacionalnosti Sudu Evropske unije (CJEU), Evropskom sudu za ljudska prava (ECtHR), Eurojustu, institucijama EU-a u Briselu, Agenciji Evropske unije za temeljna prava (FRA) i Haškoj konferenciji o međunarodnom privatnom pravu (HCCH), čime se korisnicima pruža uvid u funkcionisanje i postupke institucija domaćina.
- AIAKOS program (online) nudi jedinstvenu platformu za razmjenu iskustava budućim sudijama i tužiocima kako bi naučili i razmijenili mišljenja o različitim nacionalnim pravosudnim sistemima, potaknuli međusobno povjerenje i podigli njihovu svijest o evropskoj dimenziji njihova (budućeg) rada. Učešće u navedenom programu mogu uzeti stručni savjetnici i saradnici, te sudije i tužioci sa najviše dvije godine rada na poziciji sudije ili tužioca.

Prijave na navedene obuke se vrše isključivo putem Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH. Uslov za učešće je dobro poznavanje engleskog, njemačkog ili francuskog jezika obzirom da se od učesnika očekuje aktivno učešće u obukama, te prezentaciji nacionalne sudske prakse.

E-UČENJE: „TRGOVINA LJUDIMA“

Trajanje: 10 sedmica, u periodu april-juni 2022. godine

Mjesto: online

Datum održavanja pripremnog sastanka: mart 2022.godine

Sastanak se održava u cilju upućivanja polaznika i registracije na HELP platformu Vijeća Evrope za edukaciju iz ljudskih prava pravnih stručnjaka.

Ciljna grupa: sudije i tužioci, stručni saradnici i savjetnici, inspektori rada

Metod: elektronsko učenje na daljinu uz tutora u trajanju do 10 sedmica.

Edukator: HELP tutor (edukator Vijeća Evrope iz Bosne i Hercegovine/Centra za edukaciju sudija i tužilaca)

Aktivnosti se realiziraju u okviru projekta "Prevenција i borba protiv trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini" koji je finansiran sredstvima Evropske unije i Vijeća Evrope a provodi ga Vijeće Evrope u okviru zajedničke inicijative pod nazivom „Horizontal facility za Zapadni Balkan i Tursku“.

E-UČENJE: „UVOD U EVROPSKU KONVENCIJU O LJUDSKIM PRAVIMA“

Trajanje: 6 sati

Mjesto: online

datum održavanja pripremnog sastanka:

Ciljna grupa: novoimenovani sudije i tužioci, stručni saradnici i savjetnici

Metod: elektronsko učenje na daljinu uz tutora u trajanju od 6 sati.

Edukator: HELP tutor (edukator Vijeća Evrope iz Bosne i Hercegovine/Centra za edukaciju sudija i tužilaca)

Aktivnosti se realiziraju u okviru zajedničkog Programa Evropske unije i Vijeća Evrope "Horizontal Facility for the Western Balkans and Turkey 2019-2020" – action "HELP in the Western Balkans"

ON LINE OBUKA ZA NOVOIMENOVANE TUŽIOCE

Tokom 2022. godine novoimenovanim tužiocima će biti omogućeno da neke teme iz Programa početne obuke za novoimenovane tužioce / pet modula on line obuke/ pohađaju kao online obuke.

Moduli izrađeni u okviru saradnje Centara za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH, Republici Srpskoj, Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH i Projekta Jačanja tužilačkih kapaciteta u sistemu krivičnog pravosuđa u BiH, kojeg provodi VSTV BiH.

Navedeni moduli će biti postavljeni na platformi za on line učenje Centra.

1. Modul: **Tehnike izrade tužilačkih akata**
2. Modul: **Pritvor i druge mjere obezbjeđenja osumnjičenog i Saradnja sa policijom**
3. Modul: **Posebne istražne radnje**
4. Modul: **Radnje dokazivanja u krivičnom postupku i zakonitost dokaza**
5. Modul: **Glavni pretres**

EDUKACIJA EDUKATORA

Edukacija edukatora namijenjena je isključivo edukatorima Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Status edukatora Centra regulisan je Pravilnikom o kategorijama, izboru, pravima i obavezama edukatora Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i

broj : 05-38-119-03/18 od 7.3.2018. godine

Obaveze edukatora obuhvataju učešće u ovom obliku stručnog usavršavanja te se učestvovanje na ovim obukama uračunava u obavezne dane edukacije.

Program početne obuke i program stručnog usavršavanja u 2022. godini realizovat će se po temama razrađenim po pravnim oblastima. U tom smislu, neophodno je vršiti obuku sudija/tužilaca i drugih pravnih eksperata usmjereno na pitanja iz odgovarajuće pravne oblasti, kao i metodologije prenošenja znanja odraslima i učenja na daljinu. Obukom manjih grupa stručnjaka, koji će kasnije edukovati učesnike seminara, povećava se efekat date obuke. Edukatori trebaju imati specijalne vještine i više stručnosti u relevantnoj pravnoj oblasti.

Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine organizovat će obuke za edukatore u 2022. godini u skladu sa potrebama realizacije Programa početne obuke i programa stručnog usavršavanja. Obuke edukacije edukatora iz različitih oblasti biće održavane tokom cijele godine. Neke od predviđenih su već navedene u programu, a neke će se realizirati tokom cijele godine.

EDUKACIJA EDUKATORA: „UPOTREBA METODOLOGIJE ZA POČETNU OBUKU O LJUDSKIM PRAVIMA“

Mjesto i datum održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: Edukatori Centra²⁹

Planiran broj učesnika: 20

Teme seminara:

Cilj seminara: Unaprjeđenje primjene međunarodnih standarda EKLJP

²⁹ NAPOMENA: Ova obuka je zatvorena za prijavljivanje. Obuku će pohađati selektovani edukatori, po posebnom pozivu.

Metod: prezentacije, diskusija, interaktivni rad na studijama
slučaja iz domaće i inostrane sudske prakse

Edukativni materijal: materijali edukatora, prikaz relevantne prakse

Edukatori: edukatori CEST-a F BiH, CEST RS i Vijeća Evrope

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH, RS i Pravosudne komisije BD BiH.

EDUKACIJA EDUKATORA: „REGIONALNE EDUKACIJE EDUKATORA U OBLASTI KIBERNETIČKOG KRIMINALA I ELEKTRONSKIH DOKAZA“

Mjesto i datum održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: 3 dana

Ciljna grupa: sudije i tužioci koji su prošli obuku Vijeća Evrope IPROCEEDS 2

Edukativni materijal: materijali edukatora, prikaz relevantne prakse

Edukatori: Edukatori Vijeća Evrope IPROCEEDS 2

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH, RS i Pravosudne komisije BD BiH.

STUDIJSKE POSJETE I SEMINARI KOJI SE ODRŽAVAJU U INOZEMSTVU

U 2022. godini Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine imat će mogućnost da određeni broj sudija i tužilaca pozove na seminare koji će se održati u saradnji s partnerskim pravosudnim akademijama i organizacijama u inostranstvu.

Sudije i tužioci će o konkretnim aktivnostima biti obaviješteni prije održavanja studijskih posjeta i seminara, kada Centar bude raspolagao konkretnim informacijama.

Prisustvo ovakvim edukacijama biće priznato kao obavezno stručno usavršavanje.

SAVJETOVANJA

Međunarodno Savjetovanje iz građanske oblasti	Tradicionalno savjetovanje iz građanske oblasti u organizaciji Sveučilišta u Mostaru	Prema prijavama organizatoru	2 dana	Neum juni
Međunarodni naučni skup dani porodičnog prava	Savjetovanje iz porodičnog prava u organizaciji Pravnog fakulteta Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru	Prema prijavama organizatoru	2 dana	Mostar

ZAJEDNIČKE AKTIVNOSTI CENTARA ZA EDUKACIJU SUDIJA I TUŽILACA U FEDERACIJI BiH, REPUBLICI SRPSKOJ I PRAVOSUDNE KOMISIJE BRČKO DISTRIKTA BiH u 2022. GODINI

Zajedničke aktivnosti Centara za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH, Republici Srpskoj i Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH pored tradicionalnih stručnih savjetovanja sudija i tužilaca i naučnih skupova, su sve aktivnosti u saradnji sa Projektima VSTV BiH, USAID-a, OSCE-a, UNICEF-a, Vijeća Evrope, The Aire Centra, Save the Children, OPDAT-a, UNDOC, TRIAL-a, IOM-a koje su kao takve i predložene i u kojima Centri učestvuju prethodnih godina te nastavak saradnje planiraju i tokom 2022. godine.³⁰

ZAJEDNIČKA SAVJETOVANJA

AKTIVNOST	TEME/CILJ AKTIVNOSTI	CILJNA GRUPA I BROJ UČESNIKA	TRAJANJE	MJESTO ODRŽAVANJA I DATUM
XX savjetovanje iz krivične oblasti	Tradicionalno savjetovanje iz krivične oblasti u organizaciji Udruženja sudija/sudaca u Federaciji BiH, zajedno sa Udruženjem sudija BiH, Udruženjem sudija RS, centrima za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH i RS, Udruženjem tužilaca BiH, Udruženjem tužitelja/tužilaca FBiH, Udruženjem tužilaca RS, advokatskim komorama FBiH i RS, te Pravosudnom komisijom Brčko distrikta BiH	Prema prijavama organizatoru	3 dana	Neum Juni 2022
Oktobarski pravnički dani	Savjetovanje u organizaciji Udruženja pravnika Republike Srpske i Pravnog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci	Prema prijavama organizatoru	2 dana	Banja Luka oktobar 2022
XVII savjetovanje iz građanske oblasti	Tradicionalno savjetovanje iz građanske oblasti u organizaciji Udruženja sudija/sudaca u Republici Srpskoj	Prema prijavama organizatoru	3 dana	Jahorina oktobar
XV savjetovanje tužilaca u Bosni i Hercegovini	Tradicionalno savjetovanje tužilaca u organizaciji i o trošku Udruženja tužitelja/tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine	Prema prijavama organizatoru	3 dana	Neum septembar

³⁰ Sve aktivnosti će se održati u skladu sa epidemiološkom situacijom i mjerama koje budu na snazi. Ukoliko ne bude mogućnosti da se održe na tradicionalan način, aktivnosti koje su podobne da se održe online, održaće se putem video konferencijskih platformi,

V Savjetovanje iz prekršajne oblasti	Uduženje sudija Republike Srpske i Federacije BiH	Prema prijavama organizatoru	2 dana	Bijeljina maj
--------------------------------------	---	------------------------------	--------	---------------